

TRAKYA
ÜNİVERSİTELER BİRLİĞİ

IV. LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ KONGRESİ

BİLDİRİ ÖZET KİTAPÇIĞI

14-15 Kasım 2019
Kırklareli Üniversitesi
Kırklareli – Türkiye

KURULLAR

ONUR KURULU

Prof. Dr. Bülent ŞENGÖRÜR	Kırklareli Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Erhan TABAKOĞLU	Trakya Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Mümin ŞAHİN	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Sedat MURAT	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Süleyman ÖZDEMİR	Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Erol TÜRKEŞ	Kırklareli Üniversitesi
Doç. Dr. Serpil AKÖZCAN	Kırklareli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yasin ÇAKIREL	Kırklareli Üniversitesi
Prof. Dr. Murat YURTCAN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Tammam SİPAHİ	Trakya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Bülent AKYAY	Trakya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Özcan AYGÜN	Trakya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Levent DOĞAN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Nilda TURGUT	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Rasim YILMAZ	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Bahar UYMAZ	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Salih Zeki GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Levent GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet ÜNVER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Şerif KORKMAZ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Alpaslan SEREL	Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ESECELİ	Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Serap PALAZ	Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

FEN BİLİMLERİ

Sinem HARBİLİ ÇOLAK, Emin YAKAR Kolemanit Atıklardan Kimyasal Liç Yöntemiyle Bor Türevlerinin Eldesi	2
Kerem ATAŞEN, Bora ASLAN Akıllı Sözleşmeler ve Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme	4
Hayriye ÇATAK, Osman TİRYAKİ Farklı Yıkama Uygulamaları ile Kapyra Biberlerde ki Pirimiphos-methyl Kalıntılarının Giderilmesi	5
Güven EROĞLU, Ayten ÇALIK Biga Yarımadası'nda Yüzeyleyen Granitik Bileşimli Kayaçların Petrografik ve Jeomekanik Özellikleri ..	6
Gülbanu YILMAZ, Sırma TURGUT Tarihi Dokuyu ve Sivil Mimari Birikimi Kullanıcısıyla Birlikte Korumak: Yenikapı Yalı Mahallesi Örneği	7
Zehra BAĞCI, Sezgin AYGÜN İş Sağlığı ve Güvenliği Laboratuvarı Kurulması ve Uygulanması	8
Songül KILINÇ, Serkan ABALI Sinterleme Sıcaklığının Al ₂ O ₃ -Y ₂ O ₃ Tozlarının Özelliklerine Etkisi	10
Ecem ERDİNÇ Psikososyal Risk Etmenlerinin İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Üzerinde Etkisi: Vardiyalı Çalışma Sisteminde Bir Araştırma	11
Selin ÖZDEN, Serpil AKÖZCAN Ege Bölgesi'nin Farklı Noktalarından Toplanan Topraklarda 137Cs Ölçümü.....	13
Elif KURT, Meryem ÇAMUR Alfa-Tokoferol ile Sübstitüe Ftalosiyeninler	14
Füsun YAVUZER ASLAN, M.Tolga SAKALLI, Bora ASLAN Nesnelerin İnterneti Uygulamalarında Kullanılan Protokollerin incelenmesi	16
Kübra ZORLU, Tülay TIKANSAK KARADAYI Yapı Malzemelerinin İç Mekân Hava Kalitesine Etkisi	17
Merve KIRAL, Hamit ALTAY Katı ve Sıvı Solucan Gübresinde Raf Ömrü ve Kalite Parametreleri Arasındaki İlişki	19
Seren TÜRKYILMAZ YAZGI, Sezgin AYGÜN Ortaöğretim Kurumlarında Risk Değerlendirmesi	20
Ömer SERT, Ömer Faruk ÖZTÜRK Hastane Çalışanlarının Karşılaşabileceği Potansiyel Riskler ve Önlemlerin Araştırılması	21
Arife ÇIRPIN, Emin YAKAR Seramik Kaplama Malzemelerinde CaO-Al ₂ O ₃ -SiO ₂ Sisteminde Kullanılacak Beyazlık Performansını Arttırıcı Mazeme Karakterizasyon Çalışmaları	23
Mehmet Önder YUNUSOĞLU, Figen MERT Trichoderma harzianum ve Pseudomonas fluorescens'in Hıyarda Beyaz Çürüklük Hastalığına (Sclerotinia sclerotiorum (Lib.) de Bary) Etkisinin in vivo koşullarda Karşılaştırılması.....	26
Meliha RUŞEN PİRİNÇÇİOĞLU, Figen MERT Pirina Kompostunun Sclerotinia sclerotiorum (Lib.) de Bary' un İn Vitro Gelişimine Etkisinin Saptanması	27
Serpil VARLI, Neslihan EKİNCİ Hasat Sonrası Bazı Uygulamaların Roxana Kayısı Çeşidinin Muhafazasına Etkisi.....	28

Ayça AYDUĞAN, Emin YILMAZ Soğuk Pres Tekniğiyle Devedikeni (Silybum marianum L.) Tohumu Yağ Üretimi ve Karakterizasyonu .29	
Sümeyye ÇARKIT, Nurettin ÜSTKOYUNCU Elektrikli Araçlar ve Elektrikli Araçlarda Kullanılan Elektriksel Tahrik Sistemleri30	
Mehlike Beste ÖZTÜRK, Serpil AKÖZCAN Çanakkale-Gelibolu Sedimentlerinde Radyoaktivite Tayini31	
Hakan YAZGAN, Cem Ömer EGESSEL Mısır Yağında Tokoferol Tayini için Spektrofotometrik ve Kromatografik Yöntemlerinin Karşılaştırılması32	
Melek ÖZBİLEN, Volkan ESKİZEYBEK Kil Yapısındaki FexOy Miktarının Pişme-Renk Performanslarına Etkisi.....34	
Ezgi ÜLKER BARIŞ Yeni Gelişen Kent Merkezlerinde Kamusal Alan Yoksunluğu: Tekirdağ Süleymanpaşa Hürriyet Mahallesi Örneği.....36	
İsmail BAŞARAN, Serkan ABALI Alternatif Killerin Granit Karolarda Kullanım Olanaklarının Araştırılması38	
Türker KESKİN Kamusal Alan Olarak Meydanların Yeniden İşlevlendirilmesi: Kırklareli Yayla Meydanı Örneği.....39	
Esmâ Nur YILMAZ, Çiğdem UYSAL PALA Karayemiş Meyvesine Uygulanan Farklı Ekstraksiyon Yöntemlerinin Pektin Verimi Üzerine Etkisi41	
Emine BİLDİ, Emin YILMAZ Soğuk Pres Aspir Yağıyla Salata Sosu Üretimi.....42	
Burak, KARATAŞ Soğuk Pres Tekniğiyle Mahlep (Prunus Mahalep) Tohumu Yağı Üretimi ve Karakterizasyonu43	
Uğur DURGUT, Uğur CENGİZ Silan İçeren Akrilat Terpolimer Sentezi ve Yüzey Sentez44	
Sena Esen BAYER KESKİN, Cem GÜLER Eş Düzlemsel Dalga Kılavuzu Beslemeli Ultra Geniş Bant Anten Tasarımı46	
Ayşe AKPINAR Tuz-Biber Gürültüsünün Toplam Değişim Yöntemiyle Onarılması47	
Miray TAMİR DARCAN, Serpil AKÖZCAN Bina İçi Radon Konsantrasyonu Ölçümü48	
Sena Esen BAYER KESKİN, Gürtay Sezay GÜRSOY Yeni Bir Geniş Bant Mikroserit Yama Anten Tasarımı49	
Şafak OLUR, Emel PELİT Pirazol Türevi Bileşiklerin Sentezi ve Karakterizasyonu50	
Selin DUGAN, Burhan COŞKUN, Mümin Mehmet KOÇ Sol-jel Metoduyla Üretilen Mn Katkılı CdO Fotodetektörlerin Yüzeysel Elektriksel ve Optiksel Özelliklerinin İncelenmesi.....52	
Ayşegül ÜNAL, Zikriye ÖZBEK Yüzey Plazmon Rezonans ile Enzim Temelli Biyosensör Tasarımı.....53	
Kubilay DUYMAZ, Volkan AKSOY Minyatür Beyinler ve Öğrenme: Arı ve Karıncalarda PER ve MaLER Teknikleri54	
Özge GEMİK, Yılmaz ÇAMLITEPE Güncel Bir Sorun Olarak Habitat Tahribatı ve Koruma Çalışmaları.....55	
Muhammed Ali DOĞAN, Orhan ATAKAN, Burak Alptuğ NAZLIM, Hüseyin AYYAZ Antep Fıstıklarında Bezelye Tağşisinin Yakın ve Orta Kızılötesi Spektroskopisi Kullanılarak Tespiti56	

Hayriye Göknur AĞCA, Hatice ŞANLIDERE ALOĞLU Gıdalarda Bakteriyosin Kullanımı	58
---	----

Gökçen ÇEVİK, Hasan ÖZYILDIRIM Poli(Laktik Asit)'in (PLA) Özelliklerinin İyileştirilerek 3 Boyutlu Yazıcılarda Filament Olarak Kullanımı	59
--	----

SAĞLIK BİLİMLERİ

İskender ÖZATLI

Nitelik mi Nicelik mi? Türkiye’de Çocuk Gelişimi, Psikoloji ve Eğitim Bilimleri Alanlarında Çocuk İstismarı Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Sistemantik Olarak İncelenmesi	72
---	----

Yasemin ERKUL, Nurettin AKA

Gebe Eğitim ve Doğuma Hazırlık Sınıflarının Değerlendirilmesi	74
---	----

Nur Banu PİŞKİN

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetim Becerilerinin İncelenmesi	76
---	----

M.Ali ÇAKIR, Yeliz MERCAN

Genç Yetişkinlerde Sigara Bağlılığının Öz-Etkililik Düzeylerine Etkisi	78
--	----

Oğuzhan KESKİN, M.Ali ÇAKIR

Akademisyenlerde ve Ofis Çalışanlarında Üst Ekstremitte Sorunları	80
---	----

Neşe ALPARSLAN, Derya ŞAHİN

Üniversite Öğrencilerinin Sigara İçme Durumu, Sigaraya İlişkin Düşünce ve Davranışlarının Değerlendirilmesi	82
---	----

M. Ali ÇAKIR, Ebru BURHAN

Kurkuminin Antidiyabetik Özellikleri	84
--	----

Hazel YALÇINSOY, Öznur AYDINER ÇAKIREL, Ayşe Yasemin KARAGEYİM KARŞIDAĞ

Gebelerin Doğuma İlişkin Korkuları	86
--	----

Halime KOLAY, Zülfiye BIKMAZ

Sağlık Hizmetlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği ve Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımının Önemi	87
---	----

Figen DIĞIN, Ayşe ŞAHİN

Kardiyovasküler Cerrahi Sonrası Eras Protokolü ve Hemşirelik Bakımı	89
---	----

Selin ÇİNAR, Zülfiye BIKMAZ, İlknur METİN AKTEN

Basınç Yaralanmasının Önlenmesinde Kullanılan Güncel Yaklaşımlar	91
--	----

Gözde OYSAL, İsmail ÖZKAYA

Mesleklere Göre Lipid Profili Dağılımı	93
--	----

Çisem SEVİLMİŞDAL, İlknur METİN AKTEN, Zülfiye BIKMAZ

Adölesanlarda Fast Food Beslenme Alışkanlıklarının Obezite ile İlişkisi	94
---	----

Selin ÇİNAR, Mergül GÜVEN, Figen DIĞIN

Virginia Henderson’un Temel Gereksinimlerine Göre Mesane Kanseri Bakım: Olgu Sunumu	96
---	----

Ayşen YAZICI, Zülfiye BIKMAZ, İlknur METİN AKTEN

Pender’in Sağlığı Geliştirme Modeli’nin Lisansüstü Tezlerde Kullanımı	98
---	----

Çisem SEVİLMİŞDAL, Ayşen YAZICI, Figen DIĞIN

Neuman Sistemler Modeline Göre Lomber Disk Hernisi Ameliyatı Öncesi Kan Şekeri Regülasyonu ve Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu	100
--	-----

Gülçin İŞCAN ATAŞEN, Kerem ATAŞEN

Hemşirelik Eğitiminde Sanal Gerçeklik Kullanımı	102
---	-----

SOSYAL BİLİMLER

Hüseyin Bilal KUŞ Sosyolojide Nitel Araştırma Yöntemi	103
Ahmet Ulus SEVDİ Max Stirner Felsefesinde İnsan	105
Jale AVYÜZEN ZOBAR Modanın Kimlik ve Kültür ile Olan İlişkisi.....	106
Gökhan ZOBAR Sosyal Medyada Gelişen Nefret Söylemi	107
Gül YILMIŞ İnternet ve Tütün Bağımlılığını Önlemede ‘Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi’nin İlkokul 3. ve 4. Sınıf Öğrencileri Üzerindeki Etkisi	108
Bengisu KORKMAZ Göç ve Yoksulluk Bağlamında Kadın	109
İlyas KOCATÜRK, Yasemin ACAR Gençlerin İşsizlik Kaygısı: Üniversite 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin İşsizlik Kaygısını Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma	110
Esra ÇITAK, Oğuz BAŞOL OECD Ülkelerinde İş-Yaşam Dengesi Üzerine Bir İnceleme	111
Elif BOLU TÜRKER, Burçin BERİKOL METE Tersine Göç ve Yeni Köylülük: Kırklareli Örneği	113
Büşra BAYHAN Farklı Topluluklarda Kadının Konumu ve Kadına Şiddet.....	114
Merve DOĞAN Sanat Edebiyat Dünyamızda Kaplan Dergisi	115
Ceren YAMAN Hârizmşahlar Tarihine Işık Tutan Bir Münşi: Reşidüddin Vatvât.....	116
Elif Ezgi KARA Sana Benzer Güzel Olmaz: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY 9940 Numarada Kayıtlı Nazire Mecmuası.....	117
Hatice DUYAR Cumhuriyet Rejiminin Nesil İnşası Bakımından Reşat Nuri Güntekin'in Çocuk Balosu Adlı Hikâyesi ..	119
Ahmet Muhammed AKYÜZ Sevgili Arsız Ölüm Romanında Leitmotiv Tekniğinin Tip Oluşturmaya ve Eleştirel Mizaha Katkısı	120
Bahar ZEREN Tatarların Sosyal Hayatı “Josaphat Barbaro’nun Seyahatnâmesi Işığında”	121
Osman DURMAZ Kırkkilise (Kırklareli)'ye Bağlı Vize Kazası Kaymakamlığının Telgraflarına Göre Eşkıyalık Yapan Bukgarların Faaliyetleri (1903)	122
Bedri ERTÜRK 1984-1989 Yılları Arasında Bulgaristan'da Türklere Uygulanan Baskılar ve Belene Temerküz Kampı .	123
Şeyda Nur KARABIYIK Gırnati Seyahatnamesine Göre İtil Bulgarları	125
Hüseyin Burak GÜRLER I. Haçlı Seferi Ordusu ve Hedefleri (1096-1099)	126

Gülşehri SAVAŞKAN Cizvitler'in Türklere ve İslamiyet'e Yönelik Faaliyetleri	127
Nesrin KALKAN Türk-Macar İlişkileri Tarihine Genel Bakış	128
Elif ERTUNA 19. Yüzyıldan Günümüze Bir Na't Mecmuası: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T 9313 Numarada Kayıtlı Na't Mecmuası	129
Aykut AVCI Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi	130
Ersin KOPUZ Kamu Yönetiminde Yolsuzluğun Önlenmesinde Etik Anlayışının Etkisi	132
Tuğçe Cansu ÇELİKTUĞ Kamu Diplomasisi Çerçevesi İle Ak Parti Dönemi Abd-Türkiye İlişkileri Ekseninde Enformasyon Savaş Stratejilerinin Kullanılması	133
Melih AKINCI Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Türkiye'deki Gelişim Süreci Ve Yeni Tek Düzen Hesap Planı Taslağından Beklenen Faydaları	135
Kübra YILMAZ Çalışma Sermayesi Yönetimi ve Makroekonomik Göstergelerin Firma Karlılığı Üzerine Etkisinin İncelenmesi; Borsa İstanbul'da Faaliyet Gösteren Gıda İçecek Firmaları Üzerine Bir İnceleme	137
Emre AKUSTA Türkiye Genelinde Güneş Enerjisi Santrali Kurulumu İçin Fizibilite Çalışması.....	138
Arzu YURTTAŞ BEPS (Matrahın Aşındırılması ve Kârın Aktarılması)	139
Ezgi ZENGİN DEMİRBİLEK, Ayşen YENER Kırklareli Üniversitesi Çalışanlarının Hasta Hakları Algısı ve Tutumunun İncelenmesi.....	141
Ezgi ZENGİN DEMİRBİLEK, Hamza DEMİRBİLEK Erving Goffman'ın Benlik Kuramı Çerçevesinde İzlenim Yönetimi ve Kişilerarası İletişime Etkisi Üzerine Bir Değerlendirme.....	142
Çiğdem ETİ Vergi ve Gelir Dağılımı.....	143

FEN BİLİMLERİ

Kolemanit Atıklardan Kimyasal Liç Yöntemiyle Bor Türevlerinin Eldesi

S.H. Çolak¹, E. Yakar²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, sinemharbili@hotmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, yakaremin@hotmail.com

Özet

Bor tüm dünya için önem arz eden ve geleceğin yakıtı olarak değerlendirilebilecek stratejik bir madendir. Türkiye sahip olduğu bor mineralleri ve rezervlerinin büyüklüğü, minerallerinin dünya pazarlarında aranılan nitelikleri ve çeşitliliği açısından önemli bir konumda olup, toplam dünya rezervlerinin yaklaşık %72'sine sahiptir. Ülkemiz açısından büyük stratejik öneme sahip bir doğal kaynak olan bor minerallerinin, hammadde, yan mamul ve mamul madde olarak, cam, porselen, seramik, tekstil, deterjan, ağartma, tanm, refrakter, metalurji, yanmayı geciktirici malzeme, nükleer yakıt teknolojisi gibi çok farklı sektörlerde çeşitli bor ürünleri sanayinin pek çok alanında kullanılmaktadır. Borun çok sayıda bileşii olmakla beraber teknik olarak büyük miktarlarda üretilen ve uluslararası pazarda söz sahibi olan beş ana bileşii vardır. Bu bileşikler, borik asit (H_3BO_3), boraks dehidrat ($Na_2B_4O_7 \cdot 10H_2O$), boraks pentahidrat ($Na_2B_4O_7 \cdot 5H_2O$), susuz boraks ($Na_2B_4O_7$), sodyum perborattır ($NaBO_2 \cdot H_2O \cdot 3H_2O$)

Günümüzde hammadde rezervlerinin kontrolsüz kullanımı ve maden rezervlerinin tükenme aşamasına gelmesi gibi nedenler insanları atık hammaddelerin değerlendirilmesine iten en büyük sebep olmuştur. Bu çalışmada Kolemanit atıklardan metanol ile kimyasal liç yöntemiyle borik asit eldesi hedeflenmektedir. Liç işlemi önemli bir maden zenginleştirme yöntemidir. Bu yöntemde çözücü özellik gösteren sıvı kimyasallar kullanılarak ekonomik değer arz eden cevherler kazanılmaktadır. Zenginleştirilmek istenilen cevher, kimyasallarla (genelde asit veya baz) çözündürülerek çözeltiliye alınmakta, seçilen kimyasalların türü ve konsantrisi, çözündürülmek istenilen cevherin özelliklerine göre değişim göstermektedir. Borik asit, ülkemizde kolemanit minerali ile sülfürik asitin reaksiyonu sonucunda üretilen önemli bir bor kimyasalıdır. Borik asit'in kolemanitten üretiminde cevher kırılmakta, kalsine edilip ince toz haline getirilmektedir. Kolemanitin 358 K' de sülfürik asitle reaksiyonu sonucu borik asit ve jips

oluşmakta, iki aşamalı filtrasyon aşamasından sonra ana çözelti toplama tanklarına, jips çamuru ise atık toplama sahasına gönderilmektedir. Jipsten ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) ayrılan ana çözelti 313 K' e soğutularak borik asit üretilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kolemanit, Kimyasal Liç, Borik Asit, Sülfirik asit, Zenginleştirme*

Corresponding Author e-mail: sinemharbili@hotmail.com

Akıllı Sözleşmeler ve Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme

K. Ataşen¹, B. Aslan²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, atasenkerem@klu.edu.tr

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, bora.aslan@klu.edu.tr

Özet

Blokszinciri, şifrelenmiş işlemleri içeren blokların birbirlerine kriptografik olarak zincirlenerek oluşturdukları dağıtık, merkeziyetçilikten uzak bir veri kayıt sistemi veya bir bloklar zinciri olarak tanımlanabilir. Akıllı sözleşmeler, anlaşma şartlarının yerine getirildiği zaman kendiliğinden yürütülecek olan ve merkezi olmayan yapısından ötürü kendi kendini uygulayan, aracısız ve müdahaleye karşı korumalı olan blokszinciri uzlaşım mimarisine dayanan dijital programlar olarak tanımlanabilir. Geleneksel sözleşme şartlarına ve koşullarına ek olarak akıllı sözleşmeler dış kaynaklardan veri toplanması ve sözleşmede belirtilen şartlara göre işlenmesi gibi işlemlerin yanı sıra bu prosedürün sonuçlarına dayalı somut çözümler benimseme becerisine de sahiptir. Bu çalışmada akıllı sözleşmeler ve buna ek olarak akıllı sözleşmelerle ilgili platformlar, akıllı sözleşmeler için kullanılabilen programlama dilleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Akıllı sözleşme, Blokszinciri, Ethereum.*

Corresponding Author e-mail: atasenkerem@klu.edu.tr

Farklı Yıkama Uygulamaları ile Kapyra Biberlerde ki Pirimiphos-methyl Kalıntılarının Giderilmesi

H. Çatak¹, O. Tiryaki²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, catakhayriye@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, osmantiryaki@yahoo.com

Özet

Bu çalışmada pirimiphos-methyl kalıntılarının Kapyra biberinde farklı yıkama uygulamaları ile uzaklaştırılması araştırılmıştır. Tarlada yetiştirilen Kapyra biberleri 3 defa pirimiphos-methyl ile ilaçlanmıştır. Biberler, son pestisit uygulamasının 1., 2., ve 3. günlerinde hasat edilmiştir. Daha sonra biberler çeşme suyu, sitrik asit ve asetik asit çözeltileri ile ayrıca ultrasonic banyo ile yıkama uygulamalarından (2 ve 5 dk boyunca) geçirildi. Kalıntı analizleri QuEChERS analiz methodu ile gerçekleştirilmiştir. Her yıkama uygulaması için işleme faktörü (Pf) ve pestisit azalma oranları 3 farklı hasat zamanı ve 2 farklı uygulama süresi esas alınarak hesaplanmıştır. Pf değerleri tüm uygulamalarda 1'den daha az bulunmuştur. Yıkama süreleri arttıkça (2 ve 5 dk) kalıntı miktarı azalmıştır. Aynı şekilde hasat zamanı arttıkça kademeli olarak kalıntı azalması da kaydedilmiştir. Bu durum Pf'de ki artışa karşılık gelmektedir. Yıkama uygulamalarının pirimiphos-methyl kalıntısını azaltma oranları bakımından sıralaması; AP4 > AP2 > AP3 > AP0 şeklindedir. Pirimiphos-methyl için en düşük azalma oranı; 2. günde alınan örneklerde 2 dakikalık çeşme suyu ile % 14.97'iken en yüksek kalıntı azalma oranı ise % 87.16 ile 1. günde alınan örneklerde 5 dakikalık ultrasonik yıkama olmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Yıkama solusyonları, ultrasonik yıkama, pestisit kalıntısı, işleme faktörü (Pf).*

Corresponding Author e-mail: osmantiryaki@yahoo.com

Biga Yarımadası'nda Yüzeyleyen Granitik Bileşimli Kayaçların Petrografik ve Jeomekanik Özellikleri

G. Erođlu¹, A. Çalık²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, guvenereroglu@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, aytencalik@comu.edu.tr

Özet

Doğal taş işletmeciliği, madencilik, dolgu-riprap malzemesi, şev stabilitesi, inşaat sektörü gibi pek çok alanda uygun mühendislik özelliklerine sahip granitik kökenli kayaçlar kullanılabilir. Fiziksel ve mekanik özellikler, kayacın petrografik-mineralojik özelliklerinin bir sonucudur. Bu çalışmada; Biga Yarımadası'nda bulunan granitik kökenli kayaçların petrografik, jeokimyasal, jeomekanik özellikleri incelenerek; petrografik ve jeomekanik özellikleri arasındaki ilişkiler belirlenip çeşitli korelasyon analizleri yapılmıştır. Bu doğrultuda; Biga Yarımadası'nda yedi farklı bölgeden granitik kaya örnekleri derlenerek mineralojik-petrografik çalışmalar (ince kesit, XRD analizi) yapılmış, jeokimyasal (majör, iz ve REE nadir toprak element) analizler ve jeomekanik özellikleri belirlemek için de (birim hacim ağırlık, gözeneklilik, atmosferik basınçta su emme, schmidt sertlik çekici, tek eksenli basınç dayanımı, üç eksenli basınç dayanımı, endirekt çekme dayanımı, los angeles aşınma kaybı, Na₂SO₄ don dayanımı) testler yapılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda mineralojik-petrografik ve jeomekanik özellikler arasındaki ilişkiler basit regresyonlar yardımıyla açıklanmıştır. Kayaçların mühendislik özelliklerinin dokusal özellikleriyle bağlantılı olduğu, ayrıca mineral şekli ve büyüklüğünde bu kayaçların mühendislik özelliklerini doğrudan etkilediği görülmüştür. Bu neticeler sonucunda Biga Yarımadası'nda bulunan granitik kökenli kayaçlar bütün olarak ele alınıp kalite ve kullanılabilirlik yönü ortaya konularak yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Biga Yarımadası, granit, petrografi, jeomekanik.

Corresponding Author e-mail: guvenereroglu@gmail.com

Tarihi Dokuyu ve Sivil Mimari Birikimi Kullanıcısıyla Birlikte Korumak: Yenikapı Yalı Mahallesi Örneği

G. Yılmaz¹ S. Turgut²

¹Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, glbanu.yilmaz@gmail.com

²Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye,

Özet

Çalışma alanı olarak belirlenen Yenikapı Yalı Mahallesi, tarihi miras değeri olan konut yapıları ve sokak dokusunu koruyarak günümüze kadar gelmiş, mahalle yaşantısının devam ettiği konut ve etrafında konumlanmış ticaret, imalat ve depo alanlarından oluşan bir bölgedir. Bu bölge zaman içerisinde fiziksel yıpranma ve köhneme sürecine girmiş yapılarıyla “5366 sayılı yasa” kapsamındaki yenileme projelerinin ilgi alanına girmiştir. 05.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren “5366 Sayılı Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkındaki Kanun” özellikle kent merkezlerinde, tarihi kent dokusuyla ön plana çıkan ve yoğun dönüşüm baskısı altında bulunan alanların dönüşüm sürecini hızlandırmak için yasal bir zemin oluşturmaktadır. Yalı Mahallesi de içinde bulunduğu Yenikapı bölgesi, 2006 yılında, 5366 sayılı yasa kapsamında “Yenileme Alanı” ilan edilmiştir.

Uygulamanın başlamadığı fakat yenileme sürecinin devam ettiği bu dönemde bölgenin nasıl bir dönüşüme uğrayacağı şu an için bilinmemektedir. Ancak özellikle tarihi kent dokusu içinde kalan bölgelerde, bu yasa kapsamında uygulanmış projelerde yaşanan sorunlar, tehditler ve değişimler Yalı Mahallesi için de öngörülmektedir. Bu bağlamda tez çalışmasının amacı; mahalle sakinlerinin, burayı barınma ihtiyacının yanı sıra imalat, rekreasyon ve sosyal etkileşim amacıyla kullanmaya devam etmelerini ve mahallede kalma isteklerini kısaca bu “yere olan bağlılıklarını” bir potansiyel olarak değerlendirip, planlama sürecine katılmalarını sağlayarak, alanı kullanıcısıyla birlikte korumak ve yenilemek için bir çalışma önerisi / denemesi getirmektir.

Anahtar Kelimeler: *Yalı Mahallesi, Yenikapı, yerinde dönüşüm, yer, yere bağlılık, mahalleye bağlılık.*

Corresponding Author e-mail: glbanu.yilmaz@gmail.com

İş Sağlığı ve Güvenliği Laboratuvarı Kurulması ve Uygulanması

Z. Bağcı¹, S. Aygün²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, zehra_akyol@hotmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, saygun@comu.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, donanımlı bir iş sağlığı ve güvenliği (İSG) eğitim laboratuvarının kurulması ve uygulanması düşüncesidir. Teorik dersler ile verilen eğitimin görsel ve uygulamalı olarak desteklenip, öğrenilen bilginin kalıcı olmasını sağlamanın iş kazaları ve meslek hastalıklarının azalmasına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu amaca ulaşmak için iş sağlığı ve güvenliği laboratuvarı bulunan üniversiteler arasından Üsküdar Üniversitesi' ne yapılan birebir ziyaret sırasında yönetim ilgilileri ve uygulama yetkilileriyle yapılan görüşmelerle laboratuvardaki gözlem ve incelemeler temel veri kaynağını oluşturmuştur. Gözlem yapılan laboratuvarlarda bulunan ölçüm cihazları ve çeşitli kişisel koruyucu donanımlar referans alındığında; İş sağlığı ve güvenliği laboratuvarında olması gerekenleri sıralarsak; radyasyon, aydınlatma, gürültü, titreşim, hava akımı, toz ve nem ölçümü başta olmak üzere yangın, hijyen, kişisel koruyucu donanımlar, kimyasal risk etmenleri gibi önemli konulara ait malzeme ve cihazlar sıralanabilir. İlgili cihaz ve malzemelerin uygulama ve kullanma yönergelerinin bir laboratuvarında mevcut olması ve tanıtılması son derece önemlidir. Belirlenen bazı önemli alanlar için laboratuvar kurulumu düşünülmüştür. Hedeflenen laboratuvarında, gürültü ölçüm ve önlenmesi için gerekli kişisel koruyucu donanımlar, titreşim önleyici eldiven ve donanımları, toz ölçüm cihazı, toza karşı kişisel koruyucu ekipmanlardan toz maskeleri, aydınlatma ölçüm ekipmanları tanıtılarak ve ayrıca örnek olarak tasarlanan alanlarda ölçümler yaparak konunun içselleştirmesi hedeflenmiştir. Bunlar dışında gelişen teknoloji vasıtası ile artırılmış gerçeklik metodu kullanılarak laboratuvarların içeriklerinin zenginleştirilmesi yanında yüksekte çalışma konusu gibi tehlike ihtiva eden bazı İSG konuları da sanal gerçeklik uygulamaları ile oluşturulabilir. Böylece İSG laboratuvarlarındaki ilgili öğrenci ya da kursiyerleri de iş güvenliğinin önemli konularını tehlikesiz bir şekilde deneyimleyebilirler. İSG laboratuvarlarında gerçekleştirilen uygulamalar ve tanıtımlar sonucunda öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği alanında teorik

bilgisi görsel ve uygulama alanında pekiştirilerek, konuya olan ilgisini arttırılıp, iş güvenliği kültürüne aktif olarak katılımları sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: *İş Sağlığı ve Güvenliği Laboratuvarı, Kişisel Koruyucu Donanımlar, Aydınlatma, Gürültü, Titreşim, Artırılmış Gerçeklik, Sanal Gerçeklik.*

Corresponding Author e-mail: zehra_akyol@hotmail.com

Sinterleme Sıcaklığının Al₂O₃-Y₂O₃ Tozlarının Özelliklerine Etkisi

S. Kılınç.¹, S. Abalı²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, songulklnc1@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, sabalı@comu.edu.tr

Özet

Bu çalışmada, alümina tozunun özelliklerini geliştirmek amacıyla Al₂O₃-Y₂O₃ ham tozları yüksek sıcaklık fırınında çeşitli sıcaklıklarda sinterlenmiştir. Sinterlenmiş tozların malzeme özelliklerine olan etkisi incelenmiştir. Üretim aşamasında başlangıç malzemeleri olarak daha önce TUBİTAK projesi kapsamında Sigma Aldrich firmasından alınan %99.99 saflıktaki Al₂O₃ ve Alfa Aesar'dan alınan %99.999 saflıktaki Y₂O₃ tozlarından yararlanılmıştır. Başlangıç malzemeleri olan ağırlıkça %33 Y₂O₃ içeren Al₂O₃-Y₂O₃ toz karışımları 1 saat öğütülerek, daha sonra etüvde kurutulmuştur. Eleme işleminden sonra tozlar 1000-1050-1100°C sıcaklıklarda sinterleme işlemine tabi tutulmuştur. Sinterlemeden sonra havanda öğütülüp tekrar elenen farklı sıcaklıklarda sinterlenmiş tozlardan elde edilen 3 adet seramik numune yüzey alan analizi, mikroyapı ve faz analizleri ile incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: sinterleme, alümina, itriyum oksit.

Corresponding Author e-mail: songulklnc1@gmail.com

Psikososyal Risk Etmenlerinin İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Üzerinde Etkisi: Vardiyalı Çalışma Sisteminde Bir Araştırma

E. Erdinç¹

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, erdincecem@gmail.com

Özet

Psikososyal risk faktörleri, fiziksel, kimyasal ve biyolojik risk faktörlerinin dışında kalan ve iş sağlığı ve güvenliğini olumsuz etkileyen faktörlerdir. Diğer risk gruplarıyla karşılaştırıldığında psikososyal riskler, iş sağlığı ve güvenliği alanı içerisinde genel olarak daha az üzerinde durulan bir konu olmuştur. Uluslararası Çalışma Örgütü psikososyal tehlikeleri iş doyumu, iş örgütlenmesi ve yönetimi, çevresel ve kurumsal koşullar ile çalışanların uzmanlığı ve gereksinimleri arasındaki etkileşim temelinde tanımlamıştır. Çalışma temposu, artan iş yükü, çalışma saatleri, kişilerarası ilişkiden kaynaklanan gerilimler gibi unsurlar bireylerin üzerinde stres başta olmak üzere olumsuz pek çok etkiye yol açmaktadır. Bu olumsuz etkiler aynı zamanda işyerinde istenmeyen sonuçları doğurmaktadır. İstenmeyen sonuçların başında da iş kazaları ve meslek hastalıkları gelmektedir. Psikososyal tehlikeler doğrudan ya da stres aracılığı ile dolaylı olarak sağlığı etkilemektedir. Günümüzde artan rekabet, küreselleşme, teknolojik gelişmeler ve benzeri faktörler çoğu işyerlerinde yirmi dört saat kesintisiz çalışma yapılmasını zorunlu kılmıştır. Yirmi dört saat çalışmayı gerektiren bu düzen, vardiyalı çalışma sistemlerini gündeme getirmiştir. Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre vardiyalı çalışma sistemi, "İşçilerin birbirlerinin yerlerini almak suretiyle farklı gün ve gecelerde çalışma sürelerini organize etme yöntemidir" şeklinde ifade edilmiştir. Gece ve gündüz çalışmayı gerektiren vardiyalı çalışma sistemi iş görenleri olumlu ya da olumsuz anlamda etkileyebilmektedir. Bu araştırmanın amacı, psikososyal risk etmenlerinin iş kazaları ve meslek hastalıkları üzerindeki etkilerinin incelenmesi ve tespit edilen sorunlara yönelik çeşitli öneriler getirilmesidir. Araştırma, vardiyalı çalışma sisteminde çalışan iş görenler üzerinde gerçekleşecektir. Bu araştırmanın literatür kısmında ise, psikososyal risk etmenleri, vardiyalı çalışma sistemi, iş kazası ve meslek hastalığı kavramları incelenecektir. Ayrıca uygulama aşamasında veri toplama aracı olarak anket tekniği kullanılacaktır. Anket sonuçları analiz edilip, psikososyal risk etmenlerinin iş kazaları ve meslek hastalıkları

üzerindeki etkilerine ilişkin elde edilen ifadeler istatistiki açıdan incelenerek yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: *iş sağlığı ve güvenliği, psikososyal risk etmenleri, iş kazaları, meslek hastalıkları.*

Corresponding Author e-mail: erdincecem@gmail.com

Ege Bölgesi'nin Farklı Noktalarından Toplanan Topraklarda ¹³⁷Cs Ölçümü

S. Özden¹, S. Aközcan²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, selinnozden@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, sakozcan35@yahoo.com

Özet

Radyasyon, Dünya'da her yüzeyde ve atmosferde bulunan hayatımızın içinde olan doğal bir olgudur. Radyasyon doğal ve yapay olmak üzere ikiye ayrılır. Canlılar tarafından alınan radyasyon dozunun yaklaşık % 87'si doğal radyasyon ve diğer geriye kalan ise yapay radyasyondan kaynaklanmaktadır. Yapay radyonüklidlerin çevrede bulunması, insanlar için önemli bir radyasyona maruz kalma kaynağıdır. ¹³⁷Cs, 1950'ler ve 1960'larda dünya genelinde nükleer silah testleri ile atmosfere salınmış ve sonrasında yavaş yavaş kara yüzeyine inmiş insan kaynaklı yapay bir radyonükliddir. Ayrıca daha küçük bölgesel kirlenmelere, Çernobil ve Fukuşima gibi nükleer santral kazaları neden olmuştur. ¹³⁷Cs, toprak materyali ile temas ettiğinde toprağa sıkıca bağlanır ve sadece toprak tanecikleri ile taşınır. Topraktaki ¹³⁷Cs içeriğinin analizi gamma spektroskopisi ile yapılır. Bu çalışmada Ege Bölgesi'nin 12 farklı noktasından toplanmış olan toprak örneklerinde yapay bir radyonüklid olan ¹³⁷Cs aktivite konsantrasyonları, HPGe dedektörlü gama spektrometresi ile ölçülmüştür. Toprak örneklerindeki ortalama ¹³⁷Cs aktivitesi 4.63±0.8 Bq kg⁻¹ olarak bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: ¹³⁷Cs, toprak, Gama, radyonüklid, Ege Bölgesi

Corresponding Author e-mail: selinnozden@gmail.com

Alfa-Tokoferol ile Sübstitüe Ftalosiyanimler

E. Kurt¹, M. Çamur²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, eliffkurt@hotmail.com
²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, mercemcamur@klu.edu.tr

Özet

Ftalosiyanimler uygulamalı bilimlerde potansiyel önemi olan özelliklere sahip makrosiklik bileşiklerdir. Bazı kanser türlerinin Fotodinamik Terapi (PDT) ile tedavisinde mükemmel bir potansiyele sahiptirler.[1] Ftalosiyanimlerin çözünürlükleri, fiziksel ve kimyasal özellikleri, sentezlendikleri liganda bağlı sübstitüentlerin yanı sıra, ftalosiyanim merkezinde yer alan metal iyonuna bağlı olarak da değişmektedir. Son yıllarda ftalosiyanimlerin ikinci nesil fotoduyarlı maddeler olarak bir kanser tedavisi olan PDT’de kullanılması önem kazanmış ve araştırmalar bu alan üzerine yoğunlaşmıştır. [2] Alfa-Tokoferol insanlarda E vitamininin biyolojik olarak aktif olan antioksidan bileşenidir. Alfa-Tokoferol çoklu doymamış yağ asitlerinin peroksidasyona karşı korunması ve biyolojik hücre hasarının önlenmesi gibi önemli rollere sahiptir. [3, 4]

Bu çalışmada Alfa-Tokoferol bileşiminin 4-nitroftalonitril ile tepkimesinden elde edilen ftalonitril türevi üzerinden çinko (Zn) metalli ftalosiyanim bileşimi sentezlenmiştir. Sentezlenen ftalosiyanim saflaştırılıp yapısı tayin edildikten sonra spektroskopik ve fotokimyasal özellikleri (singlet oksijen, fotobozunma kuantum verimleri), Ultraviyole-Visible (UV-vis) spektroskopisi ile incelenmiştir.

Kaynaklar:

- [1] A. Oniszcuk, K. A. Wojtunik-Kulesza, T. Oniszcuk, K. Kasprzak, *Biomedicine & Pharmacotherapy*, 83 (2016) 912-929.
- [2] M. O. Senge, M. W. Radomski, *Photodiagnosis and Photodynamic Therapy*, 10 (2013) 1-16.
- [3] L. Zhang, T. Zhang, M. Chang, M. Lu, R. Liu, Q. Jin, X. Wang, *LWT - Food Science and Technology*, 112 (2019) 108206-108213.

[4] B. Mishra, S. Chand, N. S. Sangwan, Plant Physiology and Biochemistry, 139 (2019) 620-629.

Anahtar Kelimeler: *Ftalosiyanin, Alfa-Tokoferol, Çinko, Fotodinamik Terapi*

Corresponding Author e-mail: eliffkurt@hotmail.com

Nesnelerin İnterneti Uygulamalarında Kullanılan Protokollerin İncelenmesi

F.Yavuzer Aslan¹, M.T. Sakallı², B. Aslan²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, fusunyavuzer@klu.edu.tr

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, tolga@klu.edu.tr

³Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, bora.aslan@klu.edu.tr

Özet

Nesnelerin interneti cihazların, araçların, canlıların birbirlerine veya başka sistemlere bağlanması ile oluşturdukları sistemler ağıdır. Bu ağ sayesinde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak eğitim, sağlık, güvenlik, ulaşım gibi hizmetlerin daha etkili ve etkileşimli kullanılabilmesine olanak sağlanabilir. Yapılan çalışmalar sonucunda her 5 yılda bir internete bağlı cihaz sayısının bir önceki periyoda göre 2 katına çıkacağı öngörülmektedir. 2020 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun 7,6 milyar, internete bağlı cihaz sayısının 50 milyar olacağı tahmin edilmektedir.

Nesnelerin interneti mimarisi algılama katmanı, ağ katmanı, destek katmanı ve uygulama katmanı olmak üzere dört katmandan oluşmaktadır. Her katmanın kendisine özel protokol ve teknolojileri mevcuttur. Bu sayede bu kadar yüksek sayıdaki cihaz iletişim kurabilmektedir.

Nesnelerin interneti uygulamalarında cihazların birbirleri ile iletişimi için IPv6, 6LowPAN, ZigBee, Bluetooth, Wi-Fi, GSM gibi farklı teknolojiler kullanılmaktadır. Aslında doğrudan bilgisayar ağları ile ilgili olan bazı teknolojiler doğal olarak nesnelerin interneti uygulamalarında da gündeme gelmektedir. Fakat bu teknolojiler nesnelerin interneti bileşenleri için yetersiz de kalabilmektedir. Bu durum özellikle 5 yıllık bir süre içerisinde nesnelerin internetine uygun olan farklı protokoller ve teknolojiler doğmasına ve standartlaşmasına neden olacaktır. Bu çalışmada nesnelerin interneti uygulamalarında kullanılan protokol ve teknolojiler incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Nesnelerin interneti, protokol, Iot*

Corresponding Author e-mail: fusunyavuzer@klu.edu.tr

Yapı Malzemelerinin İç Mekân Hava Kalitesine Etkisi

K. Zorlu¹, T. Tıkansak Karadayı²

¹Gebze Teknik Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, kzorla@gtu.edu.tr

²Gebze Teknik Üniversitesi, Kocaeli, Türkiye, tesin@gtu.edu.tr

Özet

Yapıların inşa edilmesindeki amaç, kullanıcı gereksinimlerini karşılayarak insanlara konforlu, yaşanabilir ortamlar sunmaktır. Kapalı mekânlarda konfor ortamını oluşturmak, iç ortam kalitesini sağlamakla mümkündür. Bu bağlamda iç ortam kalitesinin temel bileşenlerinden olan iç mekân hava kalitesinin de yapı tasarımlarında dikkate alınması gerekmektedir. Yapı malzemeleri, iç mekân ekipmanları, yapı içerisindeki kullanıcı yoğunluğu ve kullanıcı aktiviteleri de yapılarda iç hava kalitesini belirleyen temel bileşenlerdir. Yapılarda uygun bir iç hava kalitesi sağlanmasında kullanılan yapı malzemelerinin özellikleri bu açıdan önem kazanmaktadır.

Sanayi devriminden önce yapı malzemeleri doğal ve yalın halleriyle yapılarda kullanılabilmekteydi. Sanayi devriminden sonra yapı malzemelerinin üretimi sırasında, fabrikalarda kullanılan katkılar nedeniyle toksik maddeler malzemenin yapısına işlenmektedir. Dolayısıyla, bu zararlı bileşenleri içeren yapı malzemelerinin kullanılmasıyla, yapılarda iç mekân hava kalitesi bozulmaktadır ve bu ortamlar insan sağlığı için risk oluşturmaktadır. Bununla birlikte bina ile ilişkili hastalıklar, kullanıcılarda ortaya çıkmakta ve çalışma verimliliğinin de düşmesine neden olmaktadır. Bu çalışmada, yapı malzemelerinin iç mekân hava kalitesine etkisi üzerine bir araştırma yapmak amaçlanmaktadır. Çalışmada; yapılarda kullanıcı konforunun sağlanabilmesi için iç mekân hava kalitesinde yapı malzemelerinin rolü ele alınmaktadır. Bu bağlamda; yapı ürünleri ve iç mekan hava kalitesi üzerine yapılan çalışmalar literatür taraması ile irdelenerek, yapı malzemelerinin fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin iç mekan hava kalitesine olumlu ve olumsuz etkileri tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular; tablolarda analiz edilerek değerlendirilmiştir.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre; yapı malzemelerinin üretimi sırasında kullanılan kimyasal ve toksik maddelerin kullanım oranına, malzeme içerisindeki

konsantrasyon düzeyine ve türüne, ayrıca kullanım sırasında meydana getirdiği emisyon salınımlarına göre yapı malzemelerinin iç mekan hava kalitesine olumlu ve olumsuz etkileri vardır. Özellikle UOB ve formaldehit gibi toksik maddeleri kullanılarak imal edilen yapı ürünleri insan sağlığı ve iç mekân hava kalitesini olumsuz etkilemektedir. Ancak iç hava kalitesine tamamen olumsuz veya tamamen olumlu etkisi olan ya da tamamen negatif veya tamamen pozitif etkisi olmayan yapı ürününe rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: *Yapı malzemeleri, insan sağlığı*

Corresponding Author e-mail: kzorla@gtu.edu.tr

Katı ve Sıvı Solucan Gübresinde Raf Ömrü ve Kalite Parametreleri Arasındaki İlişki

M. Kıral¹, H. Altay²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, mervekralls@outlook.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, haltay@comu.edu.tr

Özet

Vermikompost organik atıkların toprak solucanları tarafından sindirilmeleri ile kompostlaşan, bitki besin elementleri, mikroorganizma, organik madde, humik ve fulvik asitçe zengin bir toprak düzenleyicisi ve aynı zamanda organik bir gübredir. Vermikompost hakkında daha önce birçok çalışma yürütülmüş olmasına rağmen bu çalışmalar toprak ve bitkideki verimlilik parametreleri üzerine yoğunlaşmış, raf ömrü boyunca üretilen gübrenin kalite parametrelerinin nasıl değiştiği ile ilgili çalışmalara pek rastlanmamıştır. Bu kapsamda bu çalışmada raf ömrü boyunca katı ve sıvı solucan gübresinden farklı dönemlerde örneklemeler yapılarak kalite parametrelerinin zamansal değişimi gözlemlenmiştir.

Üretim sezonundan hemen sonra aynı seriden ayrılmış çuval ve şişelerden birinci gün ve birinci ay 3 tekerrürlü olarak örnekleme yapılmıştır. Örneklerde kalite parametreleri olarak değerlendirilen yüzde nem, pH, organik madde içeriği, humik-fulvik asit içeriği, C/N oranı, çinko (Zn), bakır (Cu), demir (Fe), mangan (Mn), azot (N), potasyum (K), fosfor (P) içeriği analizleri yapılmıştır.

Çalışmadan elde edilen birinci gün ve birinci aya ait sonuçlara göre organik madde miktarı, C/N oranı, potasyum, fosfor, demir, çinko, mangan ve bakır içeriğinde azalmalar meydana gelmiştir. Bunun yanı sıra humik ve fulvik asit içeriği, yüzde nem, azot içeriği ve pH sonuçlarında artış olduğu tespit edilmiştir. Bir ay içerisinde besin elementleri içeriğinde meydana gelen bu azalma vermikompostun gübre olarak kullanımı planlanıyorsa üretimden hemen sonra uygulanması gerektiğini göstermektedir. Kesin sonuçlara ulaşabilmek için örnekleme zamanları arttırılarak yapılacak analizlerin sonuçları takip edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: *Vermikompost, Solucan gübresi, Raf Ömrü, Kalite*

Corresponding Author e-mail: mervekralls@outlook.com

Ortaöğretim Kurumlarında Risk Değerlendirmesi

S.Türkyılmaz Yazgı¹, S. Aygün²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, serenturkyilmaz@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, saygun@comu.edu.tr

Özet

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, sadece işyerleri için değil aynı zamanda okullar için de hükümler içermektedir. Bu hükümleri, işveren sıfatıyla okul müdürleri, çalışan ve hizmet veren sıfatıyla öğretmenler, hizmetliler ve işçiler kanun ve yönetmelikler de belirtilen hususları uygulamakla yükümlüdür. Yapmış olduğumuz çalışmanın amacı ise; bir ortaöğretim kurumunda meydana gelebilecek iş kazalarını belirlemek amacı ile L tipi matris yöntemi kullanarak risk değerlendirmesi yapmak ve bu değerlendirmenin sonucunda alınabilecek önlemler ile ilgili önerileri belirlemektir.

Anahtar Kelimeler: *Eğitimde İş Sağlığı ve Güvenliği, L Tipi Matris Yöntemi, Ortaöğretim Risk Değerlendirmesi*

Corresponding Author e-mail: serenturkyilmaz@gmail.com

Hastane Çalışanlarının Karşılaşabileceği Potansiyel Riskler ve Önlemlerin Araştırılması

Ö. Sert¹, Ö.F. Öztürk²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, omer_sert@outlook.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, ofozturk@comu.edu.tr

Özet

Hastaneler teşhis, tedavi ve rehabilitasyon olmak üzere sağlık hizmeti veren, hastaların uzun veya kısa süreli tedavi gördükleri yataklı kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır. Hastaneler 7 gün 24 saat hizmet veren içinde pek çok riski barındıran hizmet sektörüdür. Diğer sektörlerden çok farklı olarak, bu sektörde çalışanların zaten işlerinin hastalıklar ve çoğu zaman enfeksiyonlar olduğu görülmektedir (1). Hastane çalışanları son derece stresli bir ortamda ve yoğun çalışmaktadır. Hastaneler, İş Sağlığı ve Güvenliği'ne İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği'ne göre "Çok tehlikeli işler" sınıfında değerlendirilmektedir. Seneler içerisinde sağlık alanındaki personel ve tesis sayısı artmıştır. Bununla beraber sayıları artan sağlık kuruluşlarında çalışma şartları ve koşulları önem kazanmıştır. Bu koşulların belirli standartlarda olabilmesi için İSG nin getirmiş olduğu şartlar bir gereklilik halini almıştır. Bu alanlarda çalışanların alması gereken önlemler ve karşılaşılabilecekleri riskler sağlık konusunda atılacak adımların başında gelmektedir (2). Yapılan bu çalışmada Çanakkale bölgesinde seçilen Çanakkale Onsekiz Mart Araştırma Hastanesi ve Özel Çanakkale Anadolu Hastanesi çalışanlarının görüşlerine anket yöntemiyle başvurularak çalışanların karşılaştığı fiziksel (gürültü, ısklandırma vb.), kimyasal (dezenfektanlar vb.) ve biyolojik (HIV, Hepatit vb.) riskler araştırılmıştır. Anket analizi için IBM SPSS Statistics 25 programı kullanılmış ve çalışanların farklı demografik (cinsiyet, yaş, görev süresi, eğitim durumu gibi) özellikleri dikkate alınarak sonuçlar yorumlanmıştır.

Kaynaklar:

1- İşler M.C. ve Gerim İ., Güvenlik Kültürünün İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından Önemi, İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) Yayını, Sayı:48, 16-23, 2010.

2- Kılıcı, S. (2015). İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Kapsamında Risk Değerlendirmesi: “Sağlık Sektöründe Bir Uygulama”, Gediz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi.

Anahtar Kelimeler: *İş Sağlığı ve Güvenliği, Hastane çalışanları, Fiziksel, Kimyasal ve Biyolojik Riskler*

Corresponding Author e-mail: omer_sert@outlook.com

Seramik Kaplama Malzemelerinde CaO-Al₂O₃-SiO₂ Sisteminde Kullanılacak Beyazlık Performansını Arttırıcı Mazeme Karakterizasyon Çalışmaları

A. Çırpın¹, E. Yakar²

¹Kaleseramik Çanakkale KB Seramik San. AŞ., Çanakkale, Türkiye, arifecirpin@kale.com.tr

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, eyakar@comu.edu.tr

Özet

Seramik ana hammaddelerinden bir kısmı ülkemizde mevcut olup kaplama malzemelerinde beyazlık ve örtücülük (opaklık) kazandırmak için kullanılan temel malzeme olan zirkonun (ZrSiO₄) ülkemizde üretimi yapılmamakta olup ihtiyacın tamamı yurtdışından sağlanmaktadır. Zirkon, seramik sektöründe karo üretimi, vitrifiye üretimi, sofr seramikleri ve seramik sağlık gereçleri üretiminde kullanıldığı gibi, seramik üretiminde kullanılan sır, firit ve boyaların üretiminde de kullanılmaktadır. Zirkonun kullanıldığı yerlerde zirkon yerine reçeteye katılarak denemeleri yapılan malzemelere genel olarak “Beyazlatıcılar” adı verilmektedir. Bu malzemeler yurt dışından, doğrudan veya temsilci firmalar kanalıyla alınmaktadır. Hızlı pişirim duvar karosu beyaz opak sırları, kullanılan fritlerin zirkonya (ZrO₂) içerikleri sayesinde opaklaştırılmaktadır. Yer ve duvar karosu sırlarına servis koşullarında sergilemeleri beklenen özelliklerin kazandırılmasında önemli rol oynayan zirkonun (ZrSiO₄) gerek yüksek maliyeti, gerekse rezervlerinin hızla tükeniyor olması yüzünden günümüzde yavaş yavaş kullanım miktarları azaltılmakta, hatta alternatif sır sistemleriyle kendisinden tamamen uzaklaşma yolları aranmaktadır.

Bu çalışmada, maliyet azaltma kapsamında seramik üretiminde fiyat ve miktar açısından önemli bir girdi olan zirkonun yerine kullanılmaya başlanan ithal beyazlatıcının yerli kompozisyonlarının elde edilmesine katkı sağlayacak beyazlatıcı karakterizasyon çalışmaları tamamlanmıştır. İlk aşamada kullanılan hammaddelerin kimyasal analizleri, tane boyutları, XRD ve XRF çekimleri incelenmiştir. Kimyasal analizlerinde zirkon, alüminyum ve silisyum oksit saptanmıştır. Ayrıca tane boyutlarının d₅₀=1,50-2,00 mikron arasında olduğu ve XRD minerolojik analizlerinde ise zirkon, korundum, spinel (Li, Ti), baddeleyite, gibbsite türünde kristal fazların olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Seramik, zirkon, beyazlatıcı, karakterizasyon, mineroloji.*

Corresponding Author e-mail: arifecirpin@kale.com.tr

Trichoderma harzianum ve Pseudomonas fluorescens'in Hıyarda Beyaz Çürüklük Hastalığına (Sclerotinia sclerotiorum (Lib.) de Bary) Etkisinin in vivo Koşullarda Karşılaştırılması

M.Ö. Yunusoğlu¹, F. Mert²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, ondr.yunuoglu@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, fturk@comu.edu.tr

Özet

Bu çalışmada hıyarda mücadelesi zor hastalık etmenlerinden olan Sclerotinia sclerotiorum'a karşı, bakteriyel tür olan Pseudomonas fluorescens'in Pfl ırkının bulunduğu ticari biyopreparat Cedriks (Agrobrest, Türkiye) ile fungal tür olan Trichoderma harzianum'un Kuen 1585 ırkının bulunduğu SimDerma (Simbiyotek, Türkiye) biyopreparatları kullanılmıştır. Şahit fungusit olarak hastalığa karşı ruhsatlı % 26,7 Boscalid ve % 6,7 Pyraclostrobin (Signum, BASF, Almanya) etken maddeli fungusit uygulanmıştır. Bu amaçla Çanakkale ilinde örtüaltı yetiştiriciliği yapılan sera alanlarından Sclerotinia sclerotiorum izolatları toplanmıştır. Deneme Simderma, Cedriks, Signum, Simderma + Cedriks, Simderma + Signum, Cedriks + Signum, Simderma + Cedriks + Signum, negatif kontrol (hastaliksız + uygulamasız), pozitif kontrol (hastalıklı + uygulamasız), olmak üzere 9 gruba ayrılmıştır. Deneme 3 tekerrürlü ve her saksıda 4 bitki olacak şekilde kurulmuştur. Negatif kontrol hariç tüm gruplarda, her bir fidenin 1-2 cm kök uzaklığına 3-5 adet enfekteli buğday tanesi yerleştirilmiştir. Fide başına ticari biyopreparat ve kimyasaldan 15 ml toprağa uygulanmıştır. Altı hafta boyunca bitki ve hastalık gelişimi takip edilmiştir. Çalışma sonucunda biyopreparatların bulunduğu saksılarda bitki gelişiminin kontrol bitkilerine kıyasla daha iyi geliştiği ve çiçek/meyve sayısının arttığı görülmüştür. Tüm biyopreparatlar hastalık gelişimini belli oranda baskılamıştır. Fungisit ve biyofungisitlerin hastalığı önemli oranda baskıladığı tespit edilmiştir. Bu çalışma Sclerotinia sclerotiorum ile mücadelede kimyasal mücadeleye alternatif olarak biyopreparatlarında kullanılabilir olduğunu göstermektedir.

*Bu çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bitki Koruma Anabilim Dalı yüksek lisans tezinin bir bölümüdür.

Anahtar Kelimeler: *biyopreparat, pseudomonas flouescence, trichoderma harzianum, Sclerotinia sclerotiorum*

Corresponding Author e-mail: ondr.yunusoglu@gmail.com

Pirina Kompostunun *Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary' un İn Vitro Gelişimine Etkisinin Saptanması

M. Ruşen¹, F. Mert²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, meliha-pirinccioglu@hotmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, fturk@comu.edu.tr

Özet

Sclerotinia sclerotiorum (Lib.) de Bary, çok geniş konukçu dizinine sahip yaygın görülen hastalık etmenlerinden biridir. Hastalık etmeni Çanakkale ilinde hıyar bitkisinde verim kayıplarına sebep olmaktadır ve bu hastalıkla mücadelede alternatif yöntemlere gereksinim duyulmaktadır. Zeytinyağı üreten ülkeler çok fazla miktarda zeytin atığı ile baş etmek zorunda kalmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı zeytinyağı elde edilmesi sonucu oluşan zeytin katı atığı olan pirinanın kompostlaştırılıp, hıyarda *Sclerotinia sclerotiorum*'a karşı etkinliğini araştırmaktır. Hıyarda virüent olduğu tespit edilmiş *Sclerotinia sclerotiorum* izolatu bu çalışmada kullanılmıştır. Pirina ve hayvan gübresi karıştırılarak kompost hazırlanmıştır. Kompost ekstraktı hazırlamak için eşit miktarda saf su ve pirina kompostu karıştırılıp, bir gece boyunca çalkalayıcıda bekletilmiştir. Daha sonra karışım santrifüj edilip 0,2 µm çapındaki filtrelerden 2 kez geçirilmiştir. Ekstrakt PDA besi ortamına farklı oranlarda eklenmiştir (%1, %2, %5, %10, %25). 2 gün öncesinden gelişen *Sclerotinia sclerotiorum* 'un misel diskleri yerleştirilip 2. gün miselyal çap ölçülmüştür. Yapılan çalışma sonunda % 10 ve % 25 oranlarında ekstraktın bulunduğu petrielerde hastalık gelişimi, kontrol petriyelerine kıyasla daha az görülmüştür. Bu oranlar hastalığı baskılamıştır. Diğer oranlar üzerinde gözle görülür bir etki görülmemiştir. Bu çalışma pirina kompostunun *Sclerotinia sclerotiorum* ile mücadelede etkili sonuç verdiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Pirina kompostu, Hıyar, Sclerotinia sclerotiorum*

Corresponding Author e-mail: meliha-pirinccioglu@hotmail.com

Hasat Sonrası Bazı Uygulamaların Roxana Kayısı Çeşidinin Muhafazasına Etkisi

S. Varlı¹, N. Ekinci²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, srpl.varli@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, nekinci@comu.edu.tr

Özet

Roxana kayısı çeşidinde yapılan çalışmada, hasat sonrası salisilik asit (SA) ve modifiye atmosferde paketlenme (MAP) uygulamaları yapılarak, meyvelerin hasat sonrası muhafazası üzerine etkileri araştırılmıştır. Bu amaçla, sert olum döneminde hasat edilen kayısı meyveri, farklı dozlarda (0 (kontrol), 0, 5, 1, 2 mM) salisilik asit (SA) içeren solüsyona 10 dk süre ile daldırılmıştır. Daldırma işleminden sonra fazla suyun uzaklaştırılması için meyveler, 30 dk oda koşullarında bekletilmiştir. Kuruyan kayısılar, modifiye atmosfer poşetlerine (MAP) yerleştirilmiş ve 0°C'de, %90±5 oransal nem koşullarında 45 gün süre ile depolanmıştır. Meyvelerde, başlangıçta ve muhafaza süresince 15 günlük periyotlar ile (15-30-45) ağırlık kaybı, meyve kabuk rengi (L*, a*, b*), meyve eti sertliği (N), suda çözünebilir kuru madde değeri (SÇKM), titre edilebilir asitlik (% malik asit) gibi kalite parametreleri ölçülmüştür. Çalışma sonucunda, ihracatımızda önemli bir çeşit olan Roxana meyvelerinde MAP uygulamalarının ağırlık kaybını azaltmada çok etkili olduğu, SA uygulamalarının, SÇKM, TEA ve meyve eti sertliğini korumada etkili olduğu belirlenmiştir.

*Bu çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı yüksek lisans tezinin bir bölümüdür.

Anahtar Kelimeler: *Prunus armeniaca L., Roxana, Salisilik Asit, Soğuk depolama, Modifiye Atmosfer Paketlenme*

Corresponding Author e-mail: srpl.varli@gmail.com

Soğuk Pres Tekniğiyle Devedikeni (*Silybum marianum* L.) Tohumu Yağ Üretimi ve Karakterizasyonu

A. Ayduğan¹, E. Yılmaz²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, aycaydugan@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, eyilmaz@comu.edu.tr

Özet

Devedikeni (*Silybum marianum* L.), bileşikgiller (Asteraceae) familyasından dikenli bitkilerin ortak adıdır. Meryemana dikenli olarak da bilinen devedikeni tohumları yaklaşık olarak 2000 yıldır karaciğer hastalıklarının tedavisinde kullanılmaktadır. Genellikle yol kenarlarında, kurak ve bakımsız topraklarda yaban olarak yetişir ve her türlü toprağa uyum sağlar. İçerdiği etken madde silmarin'in tıbbi özelliklerinin anlaşılmasından sonra tarımı yapılmaya başlanmıştır. Muhtelif kısımları kullanılan bitkinin tohumlarında önemli miktarlarda yağ varlığı (%25-30) bildirilmiştir. Yağın temel analizlerine dair literatürde çalışmalar olmasına rağmen, soğuk pres ile yağ üretimi ve yağın tam karakterizasyonuna dair çalışmalar bulunmamaktadır. Soğuk preslemede temel amaç, mümkün olan en iyi verimle en saf, en kaliteli ve biyolojik değeri en yüksek yağ elde etmektir. Bu işlemde yüksek ısı uygulanmadığı, kimyasal madde kullanılmadığı ve rafinasyon işlemi yapılmadığı için, üretilen yağlar ekstra kalitede, güvenli ve kendilerine özgü lezzet ve aroma kalitesinde üretilmektedirler. Bundan dolayı bu yüksek lisans tez çalışmasında devedikeni tohumundan önce soğuk pres tekniğiyle yağ elde edilmiş ve önemli fiziko-kimyasal, bileşim, ve duyuşal özellikleri detaylı olarak çalışılmıştır. Tezin amacı bu yağın yemeklik kullanıma uyumunu belirlemektir. Ayrıca bileşim analizleriyle ortaya konulacak biyo-aktif maddelere göre olası fonksiyonel gıda kullanım potansiyelleri de belirlenmiş olacaktır. Özellikle duyuşal tanımlama testleri ve tüketici testleriyle bu yağın insan gıdası olarak doğrudan kullanım niteliği belirlenmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *devedikeni tohum, soğuk presleme, yağ, kalite, analiz*

Corresponding Author e-mail: aycaydugan@gmail.com

Elektrikli Araçlar ve Elektrikli Araçlarda Kullanılan Elektriksel Tahrik Sistemleri

S. Çarkıt¹, N. Üstkoyuncu²

¹Erciyes Üniversitesi, Kayseri, Türkiye, sumeyyeb.carkit@gmail.com

²Erciyes Üniversitesi, Kayseri, Türkiye, nurettinu@erciyes.edu.tr

Özet

Günlük hayatta kullanılan binek tarzı araçların tarihi gelişim süreci incelendiğinde ilk geliştirilen araçların başında elektrikli araçların geldiği görölmektedir. Bununla birlikte ilk elektrikli araçların sahip olduğu kısa menzil ve yüksek maliyet gibi dezavantajlar ile içten yanmalı motor teknolojisi üzerinde yapılan çalışmalar ve içten yanmalı araçların düşük maliyetli seri üretimleri sonucunda elektrikli araçlara ilgi gün geçtikçe azalmıştır. Uzun yıllar boyunca ilgi görmemiş olan elektrikli araçlar, 1960'lı yıllarda yaşanan petrol fiyatlarındaki artış ve yaklaşmakta olan enerji krizinden dolayı, araştırmacıların ilgisini tekrar kendi üzerine toplamaya başlamıştır. Özellikle son yirmi yıldır yapılan çalışmalar ve ortaya konmaya başlanan araçlar neticesinde tekrar eski ihtişamlı günlerini anımsatan elektrikli araçlar, ilerleyen yıllarda içten yanmalı motora sahip araçların yerini tamamen alacağıının ilk işaretlerini vermektedir. Bu çalışmada elektrikli araç çeşitleri ve bu araçlarda elektriksel tahrik sisteminin en temel bileşeni olarak kullanılan elektrik motor çeşitleri araştırılarak birbirlerine göre kıyaslaması yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Elektrikli araçlar, elektrik motorları*

Corresponding Author e-mail: sumeyyeb.carkit@gmail.com

Çanakkale-Gelibolu Sedimentlerinde Radyoaktivite Tayini

M.B. Öztürk¹, S. Aközcan²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, mbesteozturk@outlook.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, sakozcan35@yahoo.com

Özet

Dünya’da yaşayan tüm canlılar radyasyona maruz kalmaktadır. 238U (Uranyum), 210Pb (Kurşun), 226Ra (Radyum), 232Th (Toryum), 228Ra (Radyum), 228Th (Toryum) ve 40K (Potasyum) gibi radyonüklidler, yer kabuğunda ya da atmosferdeki doğal oluşumlarının bir sonucu olarak toprak, sediment, kaya, bitki, kum, su ve hava gibi çeşitli jeolojik oluşumlarda yaygın olarak bulunmaktadır. Dünya genelinde insan nüfusu, yaklaşık % 80’i doğal olarak meydana gelen radyonüklidlerden kaynaklanan bir radyasyon dozuna maruz kalmaktadır. 90Sr (Stronsiyum), 137Cs (Sezyum) ve 239 + 240Pu (Plutonyum) gibi serpinti radyonüklidler, 1940’ların ortaları ve 1980’lerin ortasında yapılan nükleer testler ve ayrıca meydana gelen nükleer kazalardan çevreye yayılmıştır. Çevredeki radyoaktivitenin dağılımı hakkında bilgi edinilmesi ve değerlendirilmesi, insan sağlığını ve çevreyi iyonlaştırıcı radyasyonun zararlı etkilerinden korumak için önemlidir ve bu nedenle büyük ilgi çekmektedir. Bu çalışmada Çanakkale ili Gelibolu ilçesi kıyı sedimentlerinde doğal (226Ra, 232Th, 40K) ve yapay radyonüklid (137Cs) konsantrasyonları gama spektrometrisi ile ölçülmüş ve elde edilen konsantrasyonlardan halkın maruz kalabileceği doz oranları hesaplanmıştır. Çalışmada aktivite konsantrasyonlarının 226Ra için 29.64 ile 38.72 Bq kg-1, 232Th için 26.36 ile 40.63 Bq kg-1, 40K için 451.25 ile 712.58 Bq kg-1 ve 137Cs için 1.21 ile 5.02 Bq kg-1 aralığında değiştiği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Radyonüklid, gama, radyasyon dozu, sediment*

Corresponding Author e-mail: mbesteozturk@outlook.com

Mısır Yağında Tokoferol Tayini için Spektrofotometrik ve Kromatografik Yöntemlerinin Karşılaştırılması

H. Yazgan¹, C.Ö. Egesel²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, hakan.yazgan@hotmail.com.tr

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, cegesel@comu.edu.tr

Özet

Mısır yağı, içeriğindeki E vitamini miktarı bakımından günümüzde önemli bitkisel yağların başında gelmektedir. Gelişen teknoloji ile E vitamini tayin yöntemleri çoğalmış ve bu yöntemlerde kullanılan cihazlar gelişmiştir. Günümüzde E vitamini bileşenleri olan tokoferollerin tayininde spektrofotometre ve HPLC cihazları sıklıkla tercih edilmektedir. Yapılan bu çalışmada mısır tohumlarından, soğuk ekstraksiyon yöntemi ile elde edilen yağ örneklerinde, yüksek basınçlı sıvı kromatografisi (HPLC) ve spektrofotometre cihazlarından elde edilen tokoferol içeriğine ilişkin sonuçların karşılaştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada materyal olarak, tokoferol içeriği bakımından çeşitlilik gösterdiği bilinen 50 farklı mısır genotipi kullanılmıştır. Metanol içerisinde çözülen yağ örnekleri içerisindeki tokoferol miktarı HPLC ve spektrofotometre cihazlarında tespit edilmiştir. Spektrofotometrik tayinde, Baker ve Frank'in (1968) önerdiği yöntem takip edilerek örneklerin tokoferol içerikleri belirlenmiştir. HPLC cihazı ile tayinde ise Bakre ve ark. (2014) tarafından önerilen yönteme göre analizler gerçekleştirilmiştir. Çalışmada HPLC ve spektrofotometreden elde edilen veriler korelasyon ve regresyon analizine tabi tutulmuştur. Yapılan analizler sonucunda kullanılan iki yöntem arasındaki ilişkinin oldukça düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada kullanılan HPLC analizleri referans olarak kabul edildiğinde, bilimsel literatürde tokoferol tayini için farklı çalışmalarda kullanılan ve Baker ve Frank (1968) tarafından önerilen metodun doğrudan mısır yağında bulunan tokoferol içeriğinin tespitinde kullanılmasının uygun olmayacağı anlaşılmıştır. Bu çalışma sonuçları, gelecekte mısır yağında HPLC ve spektrofotometre ile yapılacak olan tokoferol tayinleri konusunda analiz yapacak araştırmacılara yöntem tercihinde yön gösterici olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *HPLC, E vitamini, Spektrofotometre, Tokoferol, Mısır*

Corresponding Author e-mail: hakan.yazgan@hotmail.com.tr

Kil Yapısındaki FexOy Miktarının Pişme-Renk Performanslarına Etkisi

M. Özbilen¹, V. Eskizeybek²

¹ *Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik A.Ş., Çanakkale, Türkiye,*
melekozbilen@kale.com.tr

² *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye,* veskizeybek@comu.edu.tr

Özet

Seramik üretiminde kullanılan kilin kimyasal bileşimi seramik bünyenin rengi, formu ve diğer fiziksel özelliklerinin ortaya çıkmasında baskın bir rol oynar. Kil içinde bulunan FexOy bileşiği, kil içerisindeki ağırlıkça oranına bağlı olarak seramik bünyesinde: pişirme renginde koyulaşmaya, refrakterliğin azalmasına ve pişmiş üründe gözle görülebilir kirliliklere (empirüte) neden olabilmektedir. Dolayısıyla, seramik üretiminde kullanılan kil içerisindeki FexOy miktarının belirlenmesi, kilin diğer bileşenleri ile etkilerinin ilişkilendirilmesi ve seramik bünyenin pişmesi ve sonrasındaki özelliklerine etkisinin belirlenmesi için sistematik bir karakterizasyon sürecine ihtiyaç vardır. Bu çalışmada yapılarında ağırlıkça farklı % FexOy oranları bulunan farklı kil örnekleri alınarak seramik hazırlama prosesine uygun şekilde hazırlanmıştır. Kurutulan çamur agatta öğütülmüş, % 6 rutubetlendirilerek 325 kg/cm² sıkıştırma basıncı ile şekillendirilmiştir. Seçilen kil numunelerine kimyasal, fiziksel ve mineralojik testler yapılarak ham formu analiz edilmiştir. Mineralojik özelliklerini belirlenmesi amacı ile X ışınları kırınımı (XRD), Kimyasal yapılarının belirlenmesi amacı ile X-ışını floresan spektroskopisi (XRF), Diferansiyel Termik Analiz (DTA), Termogravimetrik Analiz (TG)'leri yapılmıştır. Kil örneklerinin fiziksel ve teknolojik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla rutubet, viskozite, kuru mukavemet, elek bakiye, % çekme, % emme, kızdırma kaybı pişme rengi analizleri yapılmıştır.

Pişme rengi, demirin oksidasyon aşamasına, pişme sıcaklığına, kil minerallerindeki Al₂O₃, CaO ve MgO oranına ve yanma sırasında oluşan gazların bileşimine bağlı olarak değiştiği, fırının oksidasyon-redüksiyon şartları pişme rengini olası belirleyici faktörlerden olduğu belirlenmiştir. Kilin içeriğindeki % FexOy miktarının ağırlıkça %7 artışı,

pişme sıcaklığının %5 artışıyla birlikte ΔE miktarında %13,9 fark meydana getirdiği gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Seramik, kil, demiroksit, karakterizasyon, pişme rengi.*

Corresponding Author e-mail: melekozbilen@kale.com.tr

Yeni Gelişen Kent Merkezlerinde Kamusal Alan Yoksunluğu: Tekirdağ Süleymanpaşa Hürriyet Mahallesi Örneği

E.Ü. Barış¹

¹Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, ezgiulker@gmail.com

Özet

Kamusal alanlar, kentlinin yaşamının kalitesini arttıran, farklı sosyo-ekonomik çevrelerle etkileşim ve iletişim kurdukları, aktivitede buldukları alanlardır. Mimarlık camiasında ise “kamusal alan” ve “kamusal mekân” kavramları; konut gibi özel bazı mekânların dışında kalan, meydanlar sokaklar, parklar, kafeler gibi insanların toplanabileceği, bir araya gelebileceği her yer “kamusal” adı altında anılır. Kamusal alanlar kentli kadar, kentin kimliğini yansıtmaya açısından büyük öneme sahiptir. Bu alanların başında da, kenti tanımlayan, odak oluşturan meydanlar gelmektedir.

Meydanlar; kentlerin yapısının en önemli bileşenlerindedir. Başarılı çözülmüş meydanlar; fiziksel olarak çok iyi planlanmış, kent yaşamının doğal bir parçası olarak karşımıza çıkar. Ayrıca meydanlar; çevresindeki yapılarla desteklendiği gibi, ona ulaşan sokakların canlılık ve hareketi de tasarımında önemli bir yer tutmaktadır. Ancak her mimari çözümde olduğu gibi; yerin, kültürün, iklimsel koşulların etkisiyle farklılık gösterirler. Çağdaş ve iletişim gücünün son derece yüksek olduğu toplumlarda artık kentsel meydanların, alanların önemli olup olmadığı tartışılrsa da, kentsel alanlar kentliler için hala önem arz etmektedir.

Ancak günümüzde; kamusal alanların niteliği ve niceliği hızla kaybolmaktadır. Kamusal alanların yok olmasında; yerel yönetimler tarafından hazırlanan imar planlarında, kamusal mekânların doğru ve etkin planlamasının yapılamamasının da etkisi oldukça fazladır. Özellikle yeni gelişen bölgelerde boş kalan ya da ihtiyacı karşılamayacak alanlar kamusal mekân olarak ayrılmaktadır. Buna bağlı olarak, kamusal mekân kavramının gitgide yok oluşu, insanların etkileşimindeki azalmaların yanı sıra kentlerin tanımsız, odaksız büyümesine ve gelişmesine yol açmaktadır.

Bu çalışmada özellikle yeni tasarlanacak bölgelerde kamusal alan olan meydan, park gibi mekân tasarımlarına çevre yapılaşmaları ile karar verilmesinin önemi anlatılmak istenmiştir. Bu amaçla, Tekirdağ ili Süleymanpaşa ilçesinde yeni kent merkezi olarak

gelişen Hürriyet Mahallesi örneği kamusal alan varlığı yönünden incelenmiştir. Bölgedeki yeni kamu yapılarının yerleşimi ve bu yapıların kamusal alan varlığı ile ilişkisi değerlendirilmiştir. Sonucunda, yeni kent merkezinin kamusal alan yoksunluğu tespit edilmiş ve odaksız büyümesi konusundaki sakıncaların anlatılması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kamusal Alan, Kamusal Mekân, Meydan, Yeni Kent Merkezi*

Corresponding Author e-mail: ezgiulker@gmail.com

Alternatif Killerin Granit Karolarda Kullanım Olanaklarının Araştırılması

İ. Başaran¹, S. Abalı¹

¹ Kaleseramik Çanakkale Kalebodur Seramik A.Ş., Çanakkale, Türkiye,
ismailbasaran@kale.com.tr

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, sabali@comu.edu.tr

Özet

Bu çalışma ile ithal kil yerine alternatif yöresel iki farklı kilin porselen bünyelerde kullanımı araştırılmıştır. Kil örneklerinin çamur özellikleri, ham mukavemet değerleri, pişme renkleri ve küçülmeleri ve su emme değerleri incelenmiştir. Ayrıca bu killer, %8 ile %32 oranında porselen granit reçetesinde kullanılarak oluşturulan alternatif bünyeler granit-porselen üretim fırınında 1210°C’de 62 dakika pişirilerek oluşturulan nihai ürünlere su emme, pişme küçülmesi ve renk testleri uygulanmıştır. Gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, alternatif yerli killerin porselen bünyelerde ithal killerin yerine belli olanlarda kullanılabileceği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Porselen Karo, Yöresel Kil, Fiziksel Özellikler*

Corresponding Author e-mail: ismailbasaran@kale.com.tr

Kamusal Alan Olarak Meydanların Yeniden İşlevlendirilmesi: Kırklareli Yayla Meydanı Örneği

T. Keskin¹

¹Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, tkkeskin@hotmail.com

Özet

Tarih boyunca meydanlar o kentte yaşayanların en önemli kamusal alanlarından birisi olmuştur. Kent hafızasının en önemli mekânlarından olan meydanlar, kullanıcıların sosyal, politik ve ekonomik hayatlarının şekillendiği kamusal mekânlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kentsel açık mekân kullanımında meydan kavramı ilk çağlardan günümüze kadar süregelmiştir. Antik Yunan'da agora olarak karşımıza çıkan meydanlar Roma Döneminde forum adını almıştır. Kentlerin sosyal merkezler çevresinde konumlanması eski Türk yerleşimlerinde de görülmektedir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde, camiye çevreleyen avlu halkın toplanma yeri olarak meydan olma özelliğini sağladığı bir fonksiyonu da üstlenmekteydi. Tarihin her döneminde farklı form ve isimlerle karşımıza çıkan meydanların ortak özelliği kent dokusu içinde sosyal yaşamın en yüksek olduğu noktalar olmasıdır.

Kırklareli İlinin ilk yerleşim yerlerinden olan Yayla Mahallesiinde yer alan Yayla Meydanı, geçmiş dönemlerde en önemli kamusal alan olarak tanımlanabilir. Zaman içinde kentin büyümesi ve yüksek katlı konutların tercih edilmeye başlaması Yayla Mahallesiinin ve Meydanının arka plana düşmesine neden olmuştur. Uzun yıllar boyunca kent belleğindeki önemine rağmen geri planda kalan meydanı Kırklareli Belediyesi ve Avrupa Birliği projeleri kapsamında yeniden canlandırılması konusunda adımlar atılmıştır. Geçmişine kısaca uzanıldığında: Kırklareli Yayla Mahallesi 1923 tarihine kadar Yahudilerin ve Rumların ortaklaşa yaşadığı ayrıca toplantı, kutlama ve miting alanı olarak kullanılan, özgün konutlara sahip bir bölgedir.

Günümüzde: sit alanı olarak kabul edilen bölge içinde yer alan Yayla Parkı ve Meydanında düzenleme çalışmaları yapılmıştır. Düzenlenen meydana stantlar kurulmuş ve Kırklareli'nde yaşamakta olan ev hanımlarına düşük ücretler karşılığında verilmiştir.

Bu durum bir yandan istihdam sağlamakta olup, bir yandan da mahallenin canlanmasında rol oynamış ve alan eski canlılığını kazanmaya başlamıştır.

Bu çalışmada kamusal alan olarak; Yayla Meydanının tarihi süreçte geçirdiği evreleri üzerinde durulmuş ve devlet politikası olarak bir meydanın yeniden işlevlendirilmesinin toplumsal yansımaları değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kırklareli, Kamusal Alan, Yayla Meydanı, İşlevlendirme, Sit Alanı*

Corresponding Author e-mail: tkkeskin@hotmail.com

Karayemiş Meyvesine Uygulanan Farklı Ekstraksiyon Yöntemlerinin Pektin Verimi Üzerine Etkisi

E.N. Yılmaz¹, Ç. Uysal Pala²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, esmayilmaz9696@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, cupala@gmail.com

Özet

Karayemiş (*Prunus laurocerasus* L.), daha çok Türkiye'nin Karadeniz bölgesinde doğal olarak yetişen ve yöresel olarak "taflan" adıyla da bilinen bir meyvedir. Bu çalışma kapsamında, karayemiş meyvesinde bulunan pektik bileşenlerin ekstraksiyon verimi üzerine, asit- ve enzim-temelli olmak üzere iki farklı ekstraksiyon yönteminin etkisi araştırılmıştır. Ekstraksiyon uygulamaları öncesi, Trabzon'un Maçka ilçesinden temin edilen karayemiş meyveleri, ortalama kuru maddesi % 21,63±0,97 oluncaya kadar kurutularak, öğütme ve eleme işlemleri sonrası kuru toz halinde standardize edilmiştir. Asit ekstraksiyonu, iki farklı asit (sülfürik asit ve sitrik asit) çözeltisi ve iki farklı seyreltme düzeyi (1:15 ve 1:30, w/v) kullanılarak 80°C'de gerçekleştirilmiştir. Enzim-temelli ekstraksiyon ise 25, 50 ve 100 µL/g kuru toz dozajlarında selüloz enzimi (Celluclast® 1.5, Novozyme, Danimarka) ile 50°C'de 4 saat süreyle enzimasyon uygulamasını içermektedir. Elde edilen veriler istatistiksel olarak değerlendirildiğinde, asit ekstraksiyonunda kullanılan hem iki farklı asit çeşidinin ve hem de iki farklı seyreltme oranının verim üzerine etkileri bakımından kendi aralarında önemli bir farkın olmadığı belirlenmiştir (P>0.05). Asit ekstraksiyonu sonucunda verim değerleri, en düşük %11,6 ve en yüksek ise %16,5 düzeylerinde değişim göstermiştir. Enzim-temelli ekstraksiyon sonucunda ise enzim konsantrasyonunun verim üzerine etkisinin istatistiksel olarak önemli olduğu (P<0.05) ve enzim konsantrasyonu arttıkça verim düzeylerinde de artışların olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, enzim-temelli ekstraksiyon yöntemi sonucunda yaklaşık %30'a varan bir verim düzeyi elde edilmiş olup, asit ekstraksiyonu ile karşılaştırıldığında verim üzerine etkisinin daha iyi olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Karayemiş, pektin ekstraksiyonu, verim*

Corresponding Author e-mail: esmayilmaz9696@gmail.com

Soğuk Pres Aspir Yağıyla Salata Sosu Üretimi

E. Bildi¹, E. Yılmaz²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, eminebildi@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, eyilmaz@comu.edu.tr

Özet

Aspir (*Carthamus tinctorius* L.), Compositae ailesine mensup bit bitkidir. Aspir tohumlarının yemeklik yağ kaynağı olarak önemi son yıllarda artmıştır. Özellikle soğuk presle üretilmiş yağ fonksiyonel özellikler taşımaktadır ve esansiyel yağ asitlerinin iyi bir kaynağıdır. Dünya üzerinde en fazla kültüre alınan ticari tür beyaz renkli, normal kabuklu, yüksek linoleik asit içeren türdür. Bu türün toplam yağ miktarı % 25-40 arasındadır. Özellikle soğuk pres tekniğiyle üretilen yağlar biyo-aktif maddeleri olduğu gibi içermekte ve fonksiyonel özellikler korunmaktadır. Soğuk pres yağların doğrudan yemeklik kullanımı yanında, farklı yağ içeren ürünlere dönüştürülmesi de mümkündür. Bu yüksek lisans tezinde soğuk pres tekniği ile üretilmiş aspir yağından iki farklı formülasyon ile salata sosu üretilmiş ve üretilen ürünlerin en önemli fiziko-kimyasal (renk, viskozite, reolojik özellikler, termal özellikler, oksidasyon stabilitesi), bileşim (yağ asidi, sterol ve fenolik bileşenler) ve duyuşal özellikleri (tanımlayıcı duyuşal test ve tüketici beğeni testi) ölçülmüştür. Özellikle duyuşal analizler ve tüketici testleri ile fonksiyonel bileşenler içeren ve tüketicilerin beğenerek tüketecekleri yeni salata sosu ürünleri geliştirilmiştir. Salata sosu sektörü ülkemizde gelişmeye oldukça açık bir alan olup, farklı lezzet, aroma ve fonksiyonel özellikler ile geliştirilecek ürünlerin pazarda yer bulması beklenmektedir. Bu tez çalışması ile alandaki bilgi boşluğunun giderilmesine de katkı sağlanmıştır. Ayrıca tez sonuçlarının ticarileşme potansiyeli de bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *aspir, soğuk presleme, salata sosu, geliştirme, kalite, duyuşal*

Corresponding Author e-mail: eminebildi@gmail.com

Soğuk Pres Tekniğiyle Mahlep (Prunus Mahalep) Tohumu Yağı Üretimi ve Karakterizasyonu

B. Karatas¹,

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, burak_karatas86@hotmail.com

Özet

Bitki tohumları insan sağlığı için faydalı besin öğelerini içerirler. Bunların arasından en önemlilerinin birisi de yağlardır. Yağlar insan organizması için gerekli olan ve insanların yaşamsal faaliyetlerinin sürdürülebilmesinde beslenme zinciri içerisinde mutlaka yer alması gereken ana besin maddelerindedir. Halk arasında Meltem, İdris ağacı, kokulu kiraz, taş kirazı gibi isimlerle anılan mahlep yabani bir kiraz türü olup tohumlarında önemli oranda yağ varlığı (ortalama % 27) bildirilmiştir. Tohumları protein ve yağ asitleri bakımından oldukça zengin olan mahlebin tıbbi ve aromatik bitkiler arasında önemli bir yeri bulunur. Oleik asit, linoleik asit ve palmitik yağ asitleri olarak bilinen majör yağ asitleri bakımından oldukça zengindir. Hidroksi benzoik asit, siringik asit ve p-kumarik asit gibi fenolik bileşikler bakımından zengin bir içeriğe sahiptir. Bunun yanı sıra şeker hastalığının tedavisinde kullanılması, bağışıklık sistemini düzenlemesi ve antioksidan özellik gösterdiği yapılan çalışmalarla kanıtlanmıştır. Yağın temel analizlerine dair literatürde çalışmalar olmasına rağmen soğuk pres ile yağ üretimi ve yağın tam karakterizasyonuna dair çalışmalar eksiktir. Bu tez çalışmasında mahlep tohumundan soğuk pres tekniğiyle yağ elde edilmiş ve yağın önemli fiziko-kimyasal, bileşim ve duyuşal özellikleri çalışılmıştır. Mahlep tohumunda; boyut, renk, bin dane ağırlığı ölçümü, nem tayini, ham yağ, ham protein, kül tayinleri; üretilen soğuk pres mahlep tohumu yağında ise; viskozite, aletsel renk, serbest yağ asitliği, peroksit sayısı, iyot sayısı, sabunlaşmayan madde miktarı, termal özellikler, yağ asidi, sterol, tokoferol bileşimi, aromatik volatil bileşen analizi, duyuşal tanımlama testi (QDA) ve tüketici testi analizleri yapılmaktadır. Tez sonunda, soğuk pres mahlep tohum yağının gıda ve fonksiyonel ürün olarak kullanım potansiyeli ortaya çıkmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mahlep tohumu, soğuk pres, yağ, karakterizasyon, duyuşal, tüketici

Corresponding Author e-mail: burak_karatas86@hotmail.com

Silan İçeren Akrilat Terpolimer Sentezi ve Yüzey Sentez

U. Durgut¹, U. Cengiz²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, cengizsciencegroup@yahoo.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, ucengiz@comu.edu.tr

Özet

Yüzey ıslanabilirliğin kontrolü birçok endüstriyel uygulamada ve ilgi çekici araştırma konularında önemli bir yere sahiptir. Islanabilirlik, sıvı damlasının bulunduğu bir yüzeyde, sıvı damlasının yüzeyler yapmış olduğu denge temas açısının (CA) bir ölçüsüdür. Sıvı / katı ara yüzeyinde ıslanabilirlik, yüzey pürüzlülüğü ve kimyasal heterojenliğin artışıyla ile değiştirilebileceği çok iyi bilinen bir gerçektir. Bu çalışmada, vinil trietoksi silan, metal metakrilat ve butil metakrilat içeren terpolimer poly (VTS- ran -MMA- ran -BMA), toluen ortamında 80 oC sıcaklıkta ve BPO' nin başlatıcı olarak kullanıldığı homojen serbest radikal polimerizasyonu sentezlenmiştir. Terpolimerler ağırlıkça BA/MMA=2,5 olacak şekilde sabit tutulup, ağırlıkça % 0 ile 5 arası değişen oranlarda VTS eklenmesiyle sentezlenmiştir. Üretilen terpolimerlerin % verimleri %50-70 arasında gravimetrik olarak tayin edilmiştir. İstatistiksel terpolimerinin yapısal ve termal karakterizasyonların GPC, DSC, FTIR ve NMR ile yapılmıştır. DSC sonuçları terpolimerlerinin Tg değerlerinin 10 ile 40 oC arasında ortama ilave edilen VTS monomerinin yapıya çapraz bağlama özelliğinden dolayı, doğru orantılı arttığı bulunmuştur. Terpolimer molekül ağırlıklarının 20 ile 30 kg/mol arasında değiştiği görülmektedir. Terpolimerin pürüzsüz yüzeyleri döndürerek kaplama tekniği ile cam yüzeylere kaplanmıştır. Terpolimer ince filmlerin temas açısı değerleri su, diiodometan, □-bormanaftelen ve hegzadekan sıvıları ile Attention Theta temas açısı ölçme cihazı kullanılarak ölçülmüştür. Yapılan temas açısı sonuçlarına göre en yüksek temas açısı değerlerini ağırlıkça %1 oranında VTS içeren terpolimer ince filmleri vermiştir. Bu pürüzsüz yüzeyin su ve hegzadekan sıvısı temas açısı sonuçları sırasıyla 94 ve 33o olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ince filmlerin hidrofobik ve oleofilik davranış gösterdiği görülmektedir. Van Oss-good denkleminde göre yüzey serbest enerjisi (SFE) değeri, ağırlıkça %1 terpolimer içeren film için, 14,5 mj/m² olarak hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Temas Açı, Yüzey Enerjisi, Vinil Silan, Döndürerek Kaplama, İnce film*

Corresponding Author e-mail: cengizsciencegroup@yahoo.com

Eş Düzlemsel Dalga Kılavuzu Beslemeli Ultra Geniş Bant Anten Tasarımı

S. E. Bayer Keskin,¹ C. Güler²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, senakeskin@klu.edu.tr

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, cemgler@hotmail.com

Özet

Modern iletişim teknolojisinin hızla gelişmesiyle birlikte, insanların anten iletim bant genişliğine olan talebi daha da artmaktadır. Ultra geniş bant (UWB) teknolojisi, kablosuz haberleşme sistemlerinde yüksek veri hızı, düşük maliyet ve düşük iletim gücü nedeniyle yaygın olarak kullanılmaktadır. Çoğu uygulama için, UWB antenlerinin kompakt bir yapıya, geniş bant genişliğine ve yüksek verime sahip olması beklenir. Mikroşerit antenler, düşük profilli, hafif, düşük maliyetli, üretimi kolay ve kompakt bir sisteme kolay entegrasyon avantajlarına sahip olduklarından bu uygulamalar için en uygun olanlarıdır. Bu çalışmada ultra geniş bant uygulamalarında kullanılmak üzere düzlemsel dalga kılavuzu (CPW) ile beslenen mikroşerit yama anten tasarımı yapılmıştır. Yama anteni modellemek ve simüle etmek amacıyla CST Microwave Studio isimli yazılım kullanılmıştır. Elde edilen rezonans frekansı, bant genişliği, yönlendiricilik kazancı, ışıma verimliliği ve yüzey akım dağılımları gibi sayısal analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Önerilen antende kullanılan alt tabaka 1.6 mm kalınlığında, dielektrik geçirgenliği 4.3 ve kayıp tanjant değeri 0.02 olan FR-4 malzeme olarak seçilmiştir. Anten, kompakt boyutlarda düşük maliyetli, düşük profilli bir alt tabaka üzerine inşa edilmiş ultra geniş bantlı bir antendir. Önerilen yapı, ISM, Bluetooth / Wi-Fi bandını ve UWB bant genişliğini kapsayan 9.52 GHz'lik bir empedans bant genişliğini sağlar. Tasarlanan ve üretilen yapı UWB uygulamaları için kullanılmak üzere iyi bir potansiyele sahiptir.

Anahtar Kelimeler: *Mikroşerit Yama Anten, Ultra Geniş Bant (UWB), Düzlemsel Dalga Kılavuzu (CPW)*

Corresponding Author e-mail: cemgler@hotmail.com

Tuz-Biber Gürültüsünün Toplam Değişim Yöntemiyle Onarılması

A. Akpınar¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, ayseakpinar@klu.edu.tr

Özet

Hayatımızın her alanında digital görüntüler yer edinmektedir. Teknolojinin sürekli yenilenmesi ve ilerlemesinin sonucunda digital görüntüleri elde edecek modern cihazlar her ne kadar başarılı görüntüler elde etse de modern cihazlar tarafından oluşturulan her digital görüntü de mükemmellik yakalamak mümkün değildir. Digital görüntüler bazı eksikliklere sahiptir. Bunlardan birisi de gürültüdür. Görüntü de gürültü olması görüntü işleme başarısını azaltır. Görüntü gürültüleri bazı türlerde sınıflandırılabilir: Gauss gürültüsü, Poisson gürültüsü, Tuz-Biber gürültüsü vb. Bu çalışmada görüntü üzerindeki Tuz-Biber gürültüsünü TV(Total variation) yöntemiyle onarımı test edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *tuz-biber, gürültü, toplam değişim, TV Yöntemi*

Corresponding Author e-mail: ayseakpinar@klu.edu.tr

Bina İçi Radon Konsantrasyonu Ölçümü

M. Tamir Darcan¹, S. Aközcan²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, miraytamir@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, sakozcan35@yahoo.com

Özet

İnsanoğlu ve diğer tüm canlılar varoluşlarından bu yana radyasyona maruz kalmaktadır. Toprak ve kayada kendiliğinden var olan radyoaktif maddeler ve bu maddelerin bozunum ürünleri, tıbbi alanda kullanılan cihazlar, nükleer denemeler ve teknolojik aletler gibi sebepler canlıların maruz kaldığı radyasyonu arttırmaktadır. Canlıların maruz kaldığı doğal radyasyonun en önemli kaynaklarından birisi de radon (²²²Rn) gazıdır. ²²²Rn, topraktaki uranyum ve toryum bozunum serilerinden kaynaklanan doğal bir radyoaktif gazdır. Kapalı ortamda biriken radon gazı solunum yoluyla insan vücuduna girebilmekte ve belirlenen limitlerin üzerinde maruz kalındığında insan sağlığı için tehlike oluşturabilmektedir. Tüm bunlar dikkate alındığında kapalı ortamlarda radon konsantrasyon değerlerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi Türkiye ve Dünya’da çok fazla önem arz etmektedir.

Bu çalışmada Kırklareli Üniversitesi Kayalı Kampüsünde bulunan bir binada ofislerdeki ²²²Rn konsantrasyonları ölçülmüştür. 2019 yılı yaz mevsiminde Alfa GUARD cihazı kullanılarak yapılan ölçümler sonucunda minimum ²²²Rn konsantrasyonu 10±8 Bq/m³ maksimum ²²²Rn konsantrasyonu ise 31±10 Bq/m³ olarak bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Radon, radyasyon, doz, bina içi

Corresponding Author e-mail: miraytamir@gmail.com

Yeni Bir Geniş Bant Mikroşerit Yama Anten Tasarımı

S. E. Bayer Keskin¹, G. S. Gürsoy²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, senakeskin@klu.edu.tr

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, gurtaysezaygursoy@gmail.com

Özet

Son yıllarda kablosuz ve mobil iletişimin gelişim göstermesi ve kullanım alanlarının yaygınlaşmasıyla birlikte mikroşerit antenlere olan ilgi artmaktadır. Mikroşerit antenlere olan ilginin sebebi bu antenlerin; hafif ve küçük hacimli olması, düşük üretim maliyeti olması ve düzlemsel biçimliliğe sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Mikroşerit antenlerin avantajlarının yanında dar bantlı olmaları gibi dezavantajı da bulunmaktadır. Bu çalışma kapsamında ise 2.4 GHz’de çalışan, farklı bir tasarıma sahip yama geometrisi kullanılarak geniş bantlı ve düşük geri dönüş kaybına sahip bir mikroşerit antenin; tasarım, optimizasyon, üretim ve yansıma katsayısı ölçümleri gerçekleştirilmiştir. Anten, CST (Computer Simulation Technology) programı ile bilgisayar ortamında tasarlanmıştır. Bu simülasyon programından elde edilen sonuçlara göre tasarlanan anten LTE2300 (2300-2400 MHz), LTE2500 (2500-2690 MHz), Bluetooth (2400 MHz) ve ISM (2400-2485 MHz) bantlarını kapsamaktadır. Antenin üretimi ise 1.6 mm kalınlığında FR-4 ($\epsilon_r=4.4$) tabakası kullanılarak baskı devre teknolojisi ile gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Mikroşerit yama anten, geniş bant, geri dönüş kaybı, CST Microwave Studio*

Corresponding Author e-mail: gurtaysezaygursoy@gmail.com

Pirazol Türevi Bileşiklerin Sentezi ve Karakterizasyonu

Ş. Olur,¹ E. Pelit²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, safakolur39@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, epelit@klu.edu.tr

Özet

Çok bileşenli reaksiyonlar, tek kap yöntemi ile sentez basamaklarını ve enerji tüketimini azaltarak yeni karbon-karbon ve karbon-hetero atom bağlarının oluşturulmasını sağladığı için organik kimyanın ilgi çekici ve önemli konularından biridir (1).

Pirazol, C₃H₄N₂ moleküler formülüne sahip bitişik pozisyonlarda üç karbon atomu ve iki azot atomundan oluşan beş üyeli bir halka yapısıdır (2).

Heterohalkalı bileşiklerin önemli bir sınıfını oluşturan pirazol türevi bileşikler çeşitli biyolojik aktivite özelliklerine sahip olmaları nedeniyle sentetik kimyacılar için son derece önemli hedef moleküllerdendir.

Pirazollerin, anti-mikrobiyal, anti-fungal, anti-tüberküloz, iltihaplanma önleyici, antikanser, anti-viral gibi literatürde çok çeşitli biyolojik etkinliklere sahip olduğu bildirilmektedir (3).

Ayrıca, pirazol grubu içeren polimerlerin, ışık yayan diyotlar (LED) ve transistör gibi optoelektronik cihazlar için de kullanılabilir oldukları literatürde bilinmektedir (4).

Bu çalışmada, yeni pirazol türevi bileşikler farklı reaksiyon ortamlarında sentezlenerek yapıları spektroskopik yöntemler ile tayin edilmiştir.

Kaynaklar:

- 1) Domling, A.; Ugi, I. *Angew. Chem. Int. Ed.* 2000, 39, 3168.
- 2) Naim, M.J.; Alam, O.; Nawaz, F.; Alam, M.J.; Alam, P. J. *Pharm. Biollied Sci*, 2016, 8 (1), 2.
- 3) Faria, J.V.; Vegi, P.F.; Miguita, G. C.; Santos, M.S.; Boechat, N.; Bernardino, M.R.; *Bioorg&Med. Chem*, 2017, 25 (21), 5891.
- 4) Varghese, B.; Al-Busafi, S.N.; Suliman, F.O.; Al-Kindy, S.M. *RSC Advances*, 2017, 7, 46999.

Anahtar Kelimeler: *Heterohalkalı bileşikler, pirazol türevleri, biyolojik aktivite*

Corresponding Author e-mail: safakolur39@gmail.com

Sol-jel Metoduyla Üretilen Mn Katkılı CdO Fotoddedektörlerin Yüzeysel Elektriksel ve Optiksel Özelliklerinin İncelenmesi

S. Dugan¹, B. Coşkun², M.M. Koc³

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, selindugan@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, burhancoskun44@gmail.com

³Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, muminmehmetkoc@hotmail.com

Özet

Katkısız ve % 0,2, % 6 ve % 10 Mn katkılı CdO ince filmler Sol-jel tekniğiyle Silisyum altlıklar üzerine oda sıcaklığında büyütüldü. Üretilen CdO ince filmlerin yüzeysel, elektriksel ve optiksel özellikleri araştırıldı. Numunelerin yüzeysel özelliği Atomik Kuvvet Mikroskobu (AFM) ile incelendi. AFM yardımıyla ölçülen numunelerin yapısal özelliklerinin granüler yapıda olduğu ve altlıkların üzerinde homojen bir şekilde depolandığı ve katmanlar halinde yüzeyi kapladığı görüldü. Büyütülen ince film numunelerinin elektriksel özelliklerinin incelenmesi amacıyla, Akım- Voltaj (I-V), Kapasitans- Voltaj (C-V) ve Akım-Zaman (I-t) ölçümleri oda sıcaklığında farklı ışık şiddetleri altındaki aydınlatmalarda yapıldı ve numunelerin doğrultucu özellik gösterdiği belirlendi. Güneş ışığı altında fotodiyotların fotoakımı, artan ışık şiddeti ile arttığı ve ışık yok iken ilk değerine geri döndüğü, fotodiyotların artan frekans karşısında azalan kapasitans değeri gösterdiği tespit edildi. İnce filmlerin optik özellikleri UV-vis spektrofotometrisi kullanılarak ölçüldü ve yasak enerji aralığı, yansıma spektrumları kullanılarak hesaplandı. Yapılan hesaplamalarda numunelerin yasak bant aralıklarının katkılama oranıyla değiştiiği görüldü.

Anahtar Kelimeler: Mn Katkılı CdO, Elektriksel Özellikler, Optiksel Özellikler

Corresponding Author e-mail: selindugan@gmail.com

Yüzey Plazmon Rezonans ile Enzim Temelli Biyosensör Tasarımı

A. Ünal¹, Z. Özbek²

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, u.aysegulunal@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, zikriye@comu.edu.tr

Özet

Biyosensörler yüksek hassasiyet, mükemmel özgüllük, iyi stabilite, kolay kullanım, hızlı tepki ve uygun maliyetli analizin tercih edilen özelliklerine sahip olduklarından en son yapılan araştırmaların odağı olmuştur. İshal, tifo gibi patojenlerin ve bakterilerin neden olduğu hastalıklar, gelişmekte olan ülkelerde halk sağlığı açısından endişe kaynağı olmaktadır ve hızlı bir şekilde tespiti için biyosensör gereklidir. Son yirmi yılda, Yüzey Plazmon Rezonans (SPR) biyosensörleri biyomoleküler etkileşimlerin gerçek zamanlı tespiti için benzersiz özellikleri nedeniyle önemli ve kullanışlı bir araç olarak ortaya çıkmıştır[1-2]. SPR teknolojisi, kırılma indislerindeki değişimin, analit moleküllerinin sensör çipi üzerindeki belirli bir immobilize liganda bağlanma süreci boyunca ölçüm tekniğine dayanır. SPR sensörleri, tıbbi teşhis, kimyasal algılama, protein-protein hidridizasyonu, enzim tespiti gibi çevresel algılama uygulamalarında yaygın olarak kullanılmaktadır[3-4]. Mevcut çalışma, kendiliğinden yığılma ve spin kaplama tekniği kullanılarak elektrot yüzeyi üzerine iletken polimer ince film+enzim immobilize edilerek SPR ölçüm tekniği ile karakterize edilmiştir. Önerilen enzim bazlı biyosensörde sabit dalga boyu değerinde sensör yüzeyine yakın kırılma indisindeki değişimi tespit edilmiştir. Enzim temelli biyosensör üretimi için kullanılan SPR yöntemi ile farklı alanlarda algılama uygulamaları için en iyi seçenek olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yüzey Plazmon Rezonans, Enzim, Polimer, İnce Film*

Corresponding Author e-mail: u.aysegulunal@gmail.com

Minyatür Beyinler ve Öğrenme: Arı ve Karıncalarda PER ve MaLER Teknikleri

K. Duymaz¹, V. Aksoy²

¹Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, kupelibiyolog@gmail.com

²Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, volkanaksoy@trakya.edu.tr

Özet

Böcekler canlılar aleminde birçok araştırmacının ilgisini ve dikkatini çekmeyi başarmış canlı grubudur. Eklembacaklılar şubesine dahil olan böcekler çok fazla sayıda tür çeşitliliğine sahiptir. Bu çeşitlilik beraberinde farklı sayıda yaşamsal faaliyetin gelişmesinde de rol oynamıştır. Bu yaşamsal faaliyetlerden birisi de öğrenmedir. Öğrenme canlıları yaşadıkları habitat içerisinde avantajlı konuma getiren bir davranış biçimidir. Öğrenme böceklerin en ilginç ve maruz kaldıkları çevresel değişimlere uyumsal yanıtlar verebilmelerini sağlayan bilişsel yeteneklerinden bir tanesidir. Her ne kadar, alışmadan gözlemsel öğrenmeye kadar çok farklı öğrenme süreçleri tanımlanmış olsa da üzerinde en fazla çalışma yapılmış olan ilişkili öğrenmedir. Bu çalışmada, Pavlov tarafından ileri sürülen klasik şartlandırmaya dayanan PER ve MaLER için kullanılan tekniklerin detayları verilmiş ve sonuçları bilişsel ve ekolojik bir çerçevede tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme, Pavlov, ilişkili öğrenme, böcekler, PER, MaLER

Corresponding Author e-mail: kupelibiyolog@gmail.com

Güncel Bir Sorun Olarak Habitat Tahribatı ve Koruma Çalışmaları

Ö. Gemik¹, Y. Çamlıtepe²

¹Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, ozgegemik@gmail.com

²Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, yilmazc@trakya.edu.tr

Özet

Dünya üzerindeki sucul ve karasal alanlar, teknolojinin gelişmesi ve hızla çoğalan insan nüfusu sebebiyle artan müdahaleler sonucunda bozulur ve parçalanırlar. Yaşam alanlarında meydana gelen bu değişimlerin sonucunda da habitatlar ve canlılar çeşitli oranda zarar görerek hızla yok oluş sürecine girerler. Bu açıdan bakıldığında canlı ve ekosistem devamlılığının sağlanması için ilk basamak tehdit altındaki habitatların korunması ve onarımıdır. Öncelikli olarak, biyoçeşitliliği yüksek ve yok olma tehditi altındaki alanlar belirlenir ve hem alanların hem de barındırdığı canlıların ekolojik istekleri göz önünde bulundurularak en uygun koruma stratejileri uygulanır. Bu çalışmada habitatların maruz kaldıkları tehditler ve bu tehditlere karşı oluşturulabilecek koruma stratejileri, güncel koruma çalışmalarından örneklerle sunulurak çeşitli teorik ve pratik uygulamalar tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *habitat tahribatı, koruma biyolojisi, biyoçeşitlilik*

Corresponding Author e-mail: ozgegemik@gmail.com

Antep Fıstıklarında Bezelye Tağışının Yakın ve Orta Kızılötesi Spektroskopisi Kullanılarak Tespiti

M.A. Doğan¹, O. Atakan², B.A. Nazlım³, H. Ayvaz⁴

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, dogan.muhammedali@gmail.com

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, orhanatakan17@gmail.com

³Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye

⁴Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye

Özet

Bu çalışmada, Antep fıstığı içerisine tağış amaçlı katılan bezelyenin, kızılötesi spektroskopisi ile belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, hem Fourier-Dönüşümlü yakın kızılötesi (FT-NIR: Near infrared) difüz reflektans hem de FT-MIR (MIR: Mid-Infrared)-ATR (Attenuated Total Reflectance: Zayıflatılmış Toplam Yansıma) spektroskopisini kullanarak, kızılötesi tabanlı tahmin metotları geliştirilmiş ve geliştirilen bu metotlar harici bir örnek seti ile doğrulanmıştır. Öğütülmüş Antep fıstığı örneklerine, toplam karışım ağırlığı 10 gram olacak şekilde ve bu ağırlığın % 0 ile 50'si arasında değişen kısmını bezelye teşkil edecek şekilde tağış uygulanmış ve toplam 51 adet kalibrasyon seti örneği elde edilmiştir. Benzer şekilde, bezelye oranı toplam karışımın ağırlığının % 3'ü ile 47'si arasında değişen toplam 12 adet validasyon seti örneği ayrıca oluşturulmuştur. Takiben, örneklerin hem NIR hem de MIR-ATR spektraları ayrı ayrı toplanmıştır. Örneklerde bezelye tağış oranlarını tahmin eden kantitatif modeller, PLSR (Partial Least Squares Regression: En Küçük Kareler regresyonu) yöntemi kullanılarak geliştirilmiştir. Her bir teknik için öncelikle kalibrasyon modeli geliştirilmiş, ardından da modeller çapraz validasyon ve harici set kullanılarak doğrulanmıştır. PLSR modellerin performansı, RPD (Residual Predictive Deviation: harici sette artık tahmin sapması) değerine göre yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, harici setteki karışımlarda bezelye oranını tahmin edilmesinde NIR tabanlı PLSR modeli, MIR-ATR tabanlı PLSR modeline göre belirgin bir üstünlük sağlamıştır. NIR tabanlı modellerde SEP (Standard error of prediction: harici örnek setinin tahmindeki standart hata) değeri % 2,18 ve rPred (Correlation coefficient of prediction: harici setteki korelasyon katsayısı) değeri 0,99 olarak bulunmuştur. Bu değerler, MIR tabanlı modellerde ise SEP % 9,14 ve rPred 0,80 olarak elde edilmiştir. RPD değerleri, NIR ve MIR-ATR tabanlı PLSR modelleri için sırasıyla 6,6 ve 1,6 olarak hesaplanarak, MIR-ATR tabanlı modelin Antep fıstığında

bezelye tağışının belirlenmesinde tatmin edici olmadığını, NIR tabanlı PLSR modelinin ise katılan bezelye miktarını yüksek doğrulukta tahmin ettiğini göstermiştir. Dolayısıyla, bu çalışma ile, NIR spektroskopisinin Antep fıstığında bezelye tağışının tespitinde, numuneyi tahrip etmeden, ucuz, kolay ve hızlı bir yöntem olarak kullanılabileceği tavsiye edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Antep Fıstığı, kemometri, orta kızılötesi, spektroskopi, tağış, yakın kızılötesi.*

Corresponding Author e-mail: dogan.muhammedali@gmail.com

Gıdalarda Bakteriyosin Kullanımı

H.G. Ağca¹, H. Şanlıdere Alođlu²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, goknuragca@klu.edu.tr

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, haticealoglu@klu.edu.tr

Özet

Gıdalarda bozulma etkeni çeşitli mikroorganizmalar patojendir ve bir dizi gıda kaynaklı hastalığa neden olabilirler. Bu mikrobiyal bozulmalar insan sağlığını etkilemesinin yanı sıra ciddi ekonomik kayıplara da yol açabilir. Günümüzde güvenli ve doğal koruyucu maddelere olan yoğun talep, gıda kaynaklı patojenlerle etkin mücadelede bakteriyosinlerle ilgili yeni bir alan açmıştır. Bu antimikrobiyal maddeler gıda bozulmalarını engellediğinden ve patojenik bakterileri hedef aldığından büyük ilgi görmektedir. Bakteriyosinlerin etki mekanizmaları birbirinden farklı olmakla beraber genellikle hücre duvarı, nükleik asit ve protein sentezinin inhibisyonunda etkilidirler. Günümüzde bozulma etkeni ve/veya patojen bakterilerin bu bakteriyosinlere karşı direnç geliştirmesi, artan endişe kaynağıdır. Bu çalışmada doğal antimikrobiyal maddeler, gıda ürünlerinde kullanımları ve bunlara karşı direnç mekanizmalarına ait çalışmalar derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: bakteriyosin, antimikrobiyaller, mikrobiyal kaynaklı bozulmalar

Corresponding Author e-mail: goknuragca@klu.edu.tr

Poli(Laktik Asit)'in (PLA) Özelliklerinin İyileştirilerek 3 Boyutlu Yazıcılarda Filament Olarak Kullanımı

G. Çevik¹, H. Özyıldırım²

¹Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, gokcencevik1@gmail.com

²Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, hozyildirim@trakya.edu.tr

Özet

Biyobozunur malzemeler; nişasta, selüloz, laktik asit gibi doğal kimyasallardan üretilmektedir. Bu malzemeler doğada kolayca bozunabildikleri için ve doğaya zararlı kimyasal atıklar oluşturmadıkları için tercih edilmektedir. Bu özelliği nedeni ile medikal uygulamalar, tekstil ürünleri, ambalaj ve paketleme gibi çok geniş kullanım alanlarına sahiptir. Ayrıca, Poli(laktik asit)'ten üretilen PLA filamenti 3 boyutlu yazıcılarda doğal, sağlığa zararsız ve kokusuz olması nedeni ile baskı almak için sıkça tercih edilmektedir. Fakat PLA filamenti vakumlu poşeti açıldığı andan itibaren ortamdaki nemi toplamakta ve bu durum da mekanik özellikleri ile baskı kalitesinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır. Yapılması planlanan bu çalışmada önce PLA filamentlerinde oluşan nem probleminin önlenmesi ve mekanik özelliklerinin iyileştirilmesi için prosesler tasarlanacaktır. Bu amaçla filamentler kimyasal olarak modifiye edilerek veya kompozit oluşturularak nem dayanımını ve mekanik özelliklerini arttıracak prosesler uygulanacaktır. Elde edilen ürünlere nemli ortamda yaşlandırma işlemi yapılacak ve dayanım testleri uygulanacaktır. Üretilen ürünlerin ve ticari filamentlerin mekanik özellikleri ve baskı kaliteleri tespit edilerek karşılaştırmalı olarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: *Poli(Laktik Asit) (PLA), PLA filament, 3 boyutlu yazıcı, modifiye polimerler*

Corresponding Author e-mail: gokcencevik1@gmail.com

SAĞLIK BİLİMLERİ

Nitelik mi Nicelik mi? Türkiye’de Çocuk Gelişimi, Psikoloji ve Eğitim Bilimleri Alanlarında Çocuk İstismarı Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin SistematiK Olarak İncelenmesi

İ. Özatlı¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, iskenderozatli@klu.edu.tr

Özet

Türkiye’de çocuk gelişimi, eğitimbilimleri ve psikoloji alanlarında çocuk istismarı üzerine yapılmış tezleri analiz etmek amacıyla yapılan bu çalışma, içerik analizi yaklaşımı kullanılarak yürütölen betimsel bir çalışma olup genel tarama özelliği taşımaktadır. Çalışmada analiz edilecek tezlerin belirlenmesi için <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> web sayfasında genel erişime açık bir şekilde (izinli) yer alan yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlik ve tıpta uzmanlık tezleri 1) Çocuk istismarı 2) Çocuk ve fiziksel istismar 3) Çocuk ve cinsel istismar 4) Çocuk ve ekonomik istismar 5) çocuk ve duygusal istismar anahtar kelimeleri ile taratılmış, tarama sonucunda çocuk gelişimi, psikoloji, eğitim bilimleri, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, hukuk, siyasal bilimler, tıp, adli tıp, hemşirelik, sosyal hizmet alanlarından erişim izni olan toplamda 94 teze ulaşılmıştır. Bu tezler arasından çocuk gelişimi, psikoloji ve eğitimbilimleri alanlarında yapılan 33 adet tez sistematiK derlemeye dâhil edilmiş, diğer tezler bu çalışmanın kapsamı dışında tutulmuştur ve analiz gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen tezler 4 problem cümlesi ile Fiziksel İstismar, Cinsel İstismar, Duygusal İstismar, Ekonomik İstismar alt başlıkları açısından analiz edilmiştir. Analiz için esas alın problem cümleleri şöyledir: 1) Lisansüstü tezlerin bilimsel araştırmaların amaçlarına göre (betimleme, açıklama, yordama, kontrol etme) dağılımı nasıldır? 2) Lisansüstü tezlerin türlerine (yüksek lisans / doktora) göre dağılımı nasıldır? 3)Lisansüstü tezlerin tek bir istismar türünü ele alma ve birden fazla (çoklu) istismar türünü ele alma bakımından dağılımı nasıldır? 4) Lisansüstü tezlerde hangi istismarı ölçmek için hangi ölçme araçları kullanılmış, ölçeklerin kullanılma sıklığı nedir, geçerlik güvenirlik çalışmaları yürütölmüş müdür? Analiz sonucunda bulunan bulgular tablolaştırılarak verilmiş ve tartışılmıştır. Sonuç olarak; tezlerinin genelinin sadece betimleme amacını güttüğü bu yüzden istismarı önlemeye yönelik eğitim programlarının, akademik birikimden yola çıkılarak oluşturulamadığı tespit edilmiştir. Doktora tezlerinin az

olmasının istismar konusunda nitelikli araştırmaların açıklama, yordama ve kontrol etme amaçlı yapılmasının önünde engel teşkil ettiği iddia edilebilir. Çocukların ekonomik istismarının psikoloji ve eğitim bilimlerinde en az irdelenen istismar türü olduğu bulunmuştur. Fiziksel, Cinsel ve Duygusal istismarın, istismarı çoklu olarak ele alan modeller dâhilinde tezlerde işlendiği belirlenmiştir. Bunun nedeninin literatürde yer alan ölçme araçlarının istismarı toplu olarak ölçmesinden kaynaklandığı iddia edilebilir. İstismarı toplu olarak ölçen araçlar genç araştırmacıların “kolaya kaçmasına” sebebiyet vermekte ve istismar türüne göre farklılaşan deneysel araştırmaların üretilmesine engel olabilmektedir. Doktora tezlerinin sayısının artması istismar konusunda hem nitelik hem metodolojik açıdan daha sağlıklı bilgiler üretilmesini sağlayacaktır. Akademisyenler betimleyici çalışmalar yerine açıklayıcı, yordayıcı ve kontrol edici çalışmalar için öğrencilerini teşvik edebilir. Bu çalışmanın son kısmında çocuk istismarının önlenmesi için akademiye düşen görev hususunda önerilerde bulunulmuş, yanı sıra araştırmanın sınırlılıklarından da bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Çocuk istismarı, çocuk gelişimi, lisansüstü tezler, psikoloji, eğitim bilimleri*

Corresponding Author e-mail: iskenderozatli@klu.edu.tr

Gebe Eğitim ve Doğuma Hazırlık Sınıflarının Değerlendirilmesi

Y. Erkul¹, N. Aka²

¹Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye,
yaseminergul.93@outlook.com

²Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, nurettinaka@hotmail.com

Özet

Gebelik, kadın yaşamında psikolojik ve sosyal değişimlerin yaşandığı ve bu değişimlere uyumu gerektiren fizyolojik bir olay olup, aynı zamanda da stresli bir dönemdir. Özellikle ilk defa anne ve baba olacak bireyler gebelik, doğum ve doğum sonrasına ilişkin oldukça fazla endişe yaşamaktadırlar. Barselona’da gerçekleşen 5. Dünya Perinatal Tıp Kongresinde (23-27 Eylül 2001) yayınlanan “Barselona Anne Hakları Bildirgesi” nde “Her kadının üreme sağlığı, gebelik, doğum ve yeni doğan bakımı konusunda yeterli eğitim ve bilgi alma hakkının olduğu” bildirilmiştir. İşte gebe okulu ve doğuma hazırlık sınıfları gebe kadına ve ona destek olacak kişilere doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası dönemlerdeki durumlarla nasıl baş edebileceğini öğretmesi, anne adaylarının beden farkındalığını sağlaması anlamında bu boşluğu doldurmaktadır. Doğuma hazırlık sınıflarının kurulması Dünyada 1930’lu yıllarda olmuştur ve ilk kez Grantly-Dick Read isimli İngiliz bir doktor tarafından doğuma yardım yöntemi geliştirilmiştir. Ülkemizde ise gebe eğitim sınıfları 1980’li yıllarda başlamış, 2000’li yılların başından itibaren yaygınlaşmış ve Sağlık Bakanlığının 2014 yılında yayınladığı bir genelge ile anne adaylarının fiziksel, sosyal, ruhsal yönden doğuma ve doğum sonrasına bilinçli bir şekilde hazırlanması ve desteklenmesi için hastane içinde gebe okulu, gebe bilgilendirme sınıfı, doğuma hazırlık danışmanlık merkezi açılması kararı verilmiştir.

Bu konu son yıllarda yapılan yurtiçi ve yurt dışı literatürler incelendi. Literatür bilgileri dikkate alındığında gebe eğitimlerinin etkileri şu şekilde sınıflandırılabilir: Gebe eğitimi ve doğuma hazırlık sınıflarının doğum öncesi döneme (gebeliğe) etkileri: Bu gruptaki gebelerde, eğitime katılmayan gebelere göre kötü alışkanlıkların (sigara içme, alkol alma) daha az olup, egzersiz yapma, dengeli beslenme ve sağlığa olan ilgi daha fazladır. Literatürlerde, gebelikte eğitim almanın eşler arasındaki ilişki üzerine

olumlu etkisinin olduğu, eşler arasındaki iletişimin daha iyi olduğu, babaların bilgilerinin arttığı ve böylece eşlerine yaklaşımlarının daha destekleyici olduğu belirtilmiştir. İlave olarak gebe eğitimleri kadınların sağlık çalışanlarıyla daha iyi iletişim kurmasını sağlar. Gebe eğitimi ve doğuma hazırlık eğitimlerinin doğuma etkileri:

Bu gruptaki gebelerin doğum sırasında daha az ağrı hissettikleri, analjezi ve anestezi kullanımının daha az olduğu, ayrıca kendine güveninin yüksek olduğu ve normal doğuma eğilimi arttırdığı, doğum sırasında daha az anksiyeteye sahip oldukları bildirilmektedir. Bu sonuçlar anne ve bebek sağlığının korunması ve geliştirilmesine olumlu katkılar sağlayabilir. Gebe eğitimi ve doğuma hazırlık eğitimlerinin doğum sonu dönemdeki etkileri:

Bu grupta ise gebelik eğitimlerine katılmanın sosyal desteği arttırdığı, yeni anne-babaların birbirlerine destek oldukları, doğum deneyiminden memnuniyeti arttırdığı, doğum sonu emzirmede daha başarılı oldukları, annelik bilincini olumlu yönde etkilediğini ve postnatal depresyon olayının azaldığı belirtilmiştir. Sonuç olarak; Gebe eğitimi ve doğuma hazırlık sınıflarının gebeliğin prenatal, antenatal ve postnatal dönemlerine olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca gebe eğitimlerinin anksiyeteyi azalttığı, müdahaleli doğumları azaltarak normal doğumu özendirdiği, postnatal depresyon olayının azaldığı ve eğitim alan gebelerde sezaryen oranlarının düştüğü görülmüştür. Doğumların normal olması ülke ekonomisinin sağlık harcamalarındaki maliyet etkinliğini de olumlu yönde etkileyeceği de bir gerçektir.

Anahtar Kelimeler: *Gebe eğitimi, gebelik, doğum süreci, ebelik*

Corresponding Author e-mail: yaseminergul.93@outlook.com

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetim Becerilerinin İncelenmesi

N.B. Pişkin¹

¹MEB, Türkiye, nurbanupiskin@hotmail.com

Özet

Çocukların sağlıklarının korunması, gerekli ihtiyaçlarının karşılanması, ilgi ve sevgiyle büyütülmesi ihtiyaçları gibi sosyalleşmeye de ihtiyaçları vardır. Bu sosyalleşme ihtiyacının giderilmesi öncelikle okul öncesi kurumlar vasıtasıyla olmaktadır [2]. Eğitim öğretim etkinliklerinin kaliteli bir şekilde ilerleyebilmesi için en önemli adımlardan biri etkili bir sınıf yönetimidir. Sınıf yönetimi etkili bir öğrenmenin gerçekleşebilmesini sağlayacak şekilde, sınıf etkinliklerinin öğrencilerle birlikte öğrenciler için yönetilmesidir [1].

Okul öncesi eğitimde sınıf yönetimi ise çocuğun merkeze alındığı ve oyun temelli yaklaşımın benimsendiği, bu yaklaşımı uygularken de öğretmenin sahip olması gereken becerilerin toplamıdır [3]. Etkili bir sınıf yönetimini etkileyen unsurları saptamak amacıyla ana sınıfı ve anaokullarında öğretmenlik yapan okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2018-2019 eğitim öğretim yılı ikinci döneminde Kütahya il merkezinde ve il merkezine bağlı köylerde çalışan 149 okul öncesi öğretmeni katılmıştır. Araştırma verileri gerekli alan yazın taranarak araştırmacı tarafından oluşturulan okul öncesi öğretmenlerinin mesleki ve demografik bilgilerinin toplandığı “Öğretmen Bilgi Formu” ile “Okul Öncesi Öğretmenleri için Sınıf Yönetimi Ölçeği” anketidir [4]. Verilerin analizinde bağımsız t-testi, Kruskal Wallis testi ve Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda mesleği isteyerek seçen öğretmenlerin mesleği istemeden seçen öğretmenlere göre ve sınıf yönetiminde kendisini yetersiz hissetmeyen öğretmenlerin sınıf yönetiminde kendisini yetersiz hisseden öğretmenlere göre sınıf yönetim beceri puanları yüksek çıkmıştır. Öğretmenler sınıfta istenmeyen davranış olduğunda; davranışın neden yanlış olduğunu açıklamak, çocuğa bu davranışı neden yaptığını sormak, sınıf kurallarını hatırlatmak, aile ile görüşerek işbirliğine girmek ve çocuğa sorumluluk vermek yöntemlerini en çok tercih ettikleri yöntemler olarak belirtmişlerdir. Öğretmenler; aileye söyleyeceğini dile getirerek tehdit etmek, cezalandıracağını söyleyerek korkutmak,

idareye söyleyeceğini dile getirerek tehdit etmek ve okuldan atmakla tehdit etmek yöntemlerini en az tercih etmişlerdir. Tokat atmak, aşığılamak, alay etmek, küçümsemek, fiziksel şiddet uygulamak, arkadaşlarını çocuğa karşı küstürmek ve arkadaşlarına ceza verdirmek yöntemleri hiçbir öğretmen tarafından tercih edilmemiştir. Bu çalışma çocukları yetenekleri ve ilgileri doğrultusunda mesleğe yönlendirmenin mesleği icra ederken ortaya çıkardığı olumlu farkın altını çizmiştir.

Kaynaklar

- [1] Balay, R. (2003). 2000’li Yıllarda Sınıf Yönetimi. Ankara, Sandal Yayınları.
- [2] Şahin, E. (2005). Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adayları ve Öğretmenleri İçin Uygulama Kılavuzu. Ankara, Anı Yayıncılık.
- [3] Uyanık Balat, G. (2010). Sınıf yönetimi kavramı ve sınıf yönetim modelleri. Okul Öncesi Eğitimde Sınıf Yönetimi içinde (s.11), Ed: Uyanık Balat G. ve Bilgin H. Ankara: Eğiten Kitap.
- [4] Balat, G., Bilgin, H., ve Sezer, T. (2011). Okul öncesi öğretmenlerine yönelik sınıf yönetimi ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri. Ulusal Okul Öncesi Eğitimi Kongresi, İstanbul.

Corresponding Author e-mail: nurbanupiskin@hotmail.com

Genç Yetişkinlerde Sigara Bağımlılığının Öz-Etkililik Düzeylerine Etkisi

M.A. Çakır¹, Y. Mercan²

¹Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, cakir34@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, mercan.yeliz@gmail.com

Özet

Amaç: Öz-etkililik, bireyin zor durumlarla karşılaştığı zaman değiştirmiş olduğu riskli davranışına yeniden dönmek için sahip olduğu güveni yansıtmaktadır. Bu araştırmada da genç yetişkinlerde sigara bağımlılığının öz-etkililik düzeylerine etkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Mart-Mayıs 2016 tarihleri arasında Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Sağlık Yönetimi, Ebelik, Hemşirelik, Çocuk Gelişimi ve Beslenme ve Diyetetik Bölümlerinde öğrenim gören 1.,2.,3.,4. sınıf 899 öğrenci ile yürütülmüştür. Günde en az bir tane sigara içen öğrenci sigara bağımlısı olarak kabul edilmiştir. Veriler Öz-Etkililik/Teşvik Edici Faktörler Ölçeği ve Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi yardımıyla yüz yüze toplanmıştır. Çalışma için kurumdan izin alınmıştır. Çözümlemede tanımlayıcı istatistikler, Shapiro-Wilk, Mann Whitney-U testi, Spearman Korelasyon Analizi ve Çok Değişkenli Regresyon Analizinden yararlanılmıştır. Tek değişkenli analizlerde $p < 0.05$ olan değişkenler modele alınmıştır. Modellerin açıklayıcılığı Adjusted R2 (Adj.R2) ile değerlendirilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ kabul edilmiştir. Bulgular: Araştırma grubunun yaş ortalaması $20,8 \pm 1,6$ (18-30)'dır. Katılımcıların %82,6'sı kız, %81,2'si çekirdek aileye sahiptir. Öğrencilerin babalarının %37,3'ü, annelerinin %56,7'si ilkökul ve altında eğitilmiş, %70,1'inin hane geliri orta düzeydedir. Katılımcıların %74,4'ünün düzenli fiziksel aktivite yapmadığı, %7,6'sının alkol kullandığı, %73,1'inin BKİ'si normal düzeyde olduğu ve %66,5'inin sağlığını iyi düzeyde algıladığı belirlenmiştir. Öğrencilerin %21,6'sı, ailelerinin %73,2'si sigara içmektedir. Sigara bağımlısı olan öğrencilerin %1,1'i hafif, %4,6'sı orta, %15,9'u yüksek düzeyde sigara bağımlısıdır. Sigara bağımlılık düzeyi ile cinsiyet, yaş, anne eğitimi, düzenli fiziksel aktivite yapma durumu, alkol kullanma, ailede sigara içen birinin varlığı, algılanan sağlık durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmiştir ($p < 0,05$). Aile tipi, baba eğitimi, aylık hane geliri, BKİ ile sigara bağımlılık

düzeyi arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$). Sigara bağımlılık düzeyi ile öz-etkililik toplam ($r= -0,904$, $p=0,000$), Negatif Duygulanım ($r= -0,896$, $p=0,000$), Pozitif Sosyal Ortamlar ($r= -0,865$, $p=0,000$), Alışkanlığın Baskısı ($r= -0,856$, $p=0,000$) alt boyut skorları arasında güçlü düzeyde, Kilo Kontrolü ($r= -0,656$, $p=0,000$) alt boyutunda orta güçte istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Cinsiyet, yaş, anne eğitimi, düzenli fiziksel aktivite yapma durumu, alkol kullanma, ailede sigara içen birinin varlığı, algılanan sağlık durumuna göre düzeltilen, sigara bağımlılık düzeyi ile öz-etkililik alt boyut skorları arasında enter metodu ile yapılan çok değişkenli regresyon analizinde modelin açıklayıcı gücü (Adj.R2) %72,0 olarak bulunmuştur. Buna göre Negatif Duygulanım ($\beta: -0,824$; %95 GA: $-0,967$; $-0,681$; $p=0,001$), Pozitif Sosyal Ortamlar ($\beta: -0,216$; %95 GA: $-0,383$; $-0,050$; $p=0,011$) arasında negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişki belirlenmiştir. Sigara bağımlılık düzeyi ile Alışkanlığın Baskısı ve Kilo Kontrolü alt boyut skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenememiştir ($p>0,05$). Sonuçlar: Her beş öğrenciden biri sigara bağımlısıdır. Sigara bağımlılığı sosyodemografik ve bazı yaşam biçimi özelliklerden etkilenmektedir. Sosyodemografik ve bazı yaşam biçimi özelliklerinden bağımsız olarak, sigara bağımlılık düzeyinin yaşanan negatif duygulara rağmen ve teşvik eden sosyal ortamlar varlığında önemli düzeyde azaldığı, yani öğrencilerin zor durumlarla karşılaştığı zaman değiştirmiş olduğu riskli davranışına yeniden dönmek için sahip olduğu güvenin yüksek olduğu saptanmıştır.

Sigara bağımlısı olan öğrencilerin sigarayı bırakmasına yönelik danışmanlık hizmeti verilmeli, bu öğrenciler uygun müdahale programlarına yönlendirilmelidir. Öğrencilerdeki sigara bırakma konusundaki bu istekleri dikkate alınarak hem okul hem de sosyal çevresinde desteklenmeli, sigara bırakmaya yönelik sağlığı geliştiren programlara ve ilgi duydukları sosyal aktivitelere dâhil edilmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *Sigara bağımlılığı, Öz-etkililik, Teşvik edici faktörler, Öğrenci, Genç yetişkin.*

Corresponding Author e-mail: cakir34@gmail.com

Akademisyenlerde ve Ofis Çalışanlarında Üst Ekstremitte Sorunları

O. Keskin¹, M. A. Çakır², G. Çakmak³, H. Arıkan⁴, Y. Mercan⁵

¹Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye,
dytoguzhankeskin@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, cakir34@gmail.com

³Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, gokceckmk@gmail.com

⁴Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, hulya.arikan@klu.edu.tr

⁵Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, mercan.yeliz@gmail.com

Özet

Amaç: Bu çalışmada akademisyenlerde ve ofis çalışanlarında üst ekstremitte sorunlarını belirlemek ve etkileyen faktörleri saptamak amaçlanmıştır. Yöntem: Araştırma tanımlayıcı tiptedir. 2017-2018 öğretim yılında Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulunda bulunan bölüm/birimlerde çalışan akademisyenler ve ofis çalışanları ile yürütülmüştür. Araştırma için örnek seçimi yapılmamış, araştırmaya katılmayı kabul eden 55 çalışan araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma için kurum izni alınmıştır (14/03/2018- E.4859). Veriler Kol, Omuz ve El Sorunları (DASH)-İş Modeli Anketi yardımıyla yüz yüze toplanmıştır. Ölçek, son 1 haftayı sorgulamakta puan artışı, güçlüğü arttığını ifade etmektedir. Verilerin çözümlemesinde tanımlayıcı testler, Shapiro Wilk Testi, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi, Spearman Korelasyon analizi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ kabul edilmiştir. Bulgular: Araştırma grubunun yaş ortalaması $37,80 \pm 10,23$ (Range: 24-67)'dir. Grubun %54,5'i 35 yaş ve üzerinde, %72,7'si kadın, %30,9'u öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Katılımcıların meslek yılı ortalaması $13,64 \pm 10,43$ Range:1-41 yıl)'dır ve %47,3'ü 10 yıldan daha kısa süreyle çalışmaktadır. Çalışanların %54,5'i normal beden kitle indeksi (BKI)'ye sahiptir ve %18,2'sinde mesleğe başlamadan önce kas-iskelet sistemi (KİS) ağrısı vardır. Çalışanlarda şimdiye kadar KİS ağrısı görülme sıklığı %89,1'dir ve %45,5'i üç ve daha fazla KİS bölgesinde ağrı hissettiğini bildirmiştir. En fazla ağrı olan bölgeler sırasıyla omuz (%58,2), bel (%50,9), boyun (%49,1), kalça (%25,5) ve diz (%21,8)'dir. Araştırmada kadınların erkelere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde kol, omuz veya el sorunları nedeniyle iş yapmada güçlük yaşadığı belirlenmiştir ($p=0,007$). Yaş, meslek, meslek yılı, BKI ve mesleğe başlamadan ağrı varlığı ile son 1 haftada kol, omuz veya el

sorunları nedeniyle iş yapmada güçlük yaşama durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir ($p>0,05$). DASH iş modeli ölçek skorları ile yaş ($r=0,037$, $p=0,790$) ve meslek yılı ($r=0,0120$, $p=0,383$) arasında pozitif, BKİ ile negatif yönde ($r= -0,022$, $p=0,876$) anlamlı olmayan bir ilişki belirlenmiştir ($p>0,05$). Son 1 haftada KİS ağrı hissedilen bölge sayısı ile DASH iş modeli ölçek skorları arasında pozitif yönde orta güçte bir ilişki saptanmıştır ($r=0,623$, $p=0,000$, $p<0,001$). Sonuç: Kadın çalışanlar erkeklere göre daha fazla oranda kol, omuz veya el sorunları nedeniyle iş yapmada güçlük yaşadığı belirlenmiştir. KİS’nde ağrı yaşanan bölge sayısı artıkça iş yapmada güçlük artmaktadır. Çalışanların tamamına yakında KİS ağrısı vardır ve yaklaşık her iki çalışandan birisinin omuz, bel veya boyun ağrısı vardır.

Anahtar Kelimeler: *Kol, omuz ve el sorunları, Kas-iskelet sistemi ağrısı, Akademik personel, Ofis çalışanları.*

Corresponding Author e-mail: mercan.yeliz@gmail.com

Üniversite Öğrencilerinin Sigara İçme Durumu, Sigaraya İlişkin Düşünce ve Davranışlarının Değerlendirilmesi

N. Alparslan¹, D. Şahin², Ö. Ergen³, Y. Mercan⁴

¹Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, nesealparslan@yahoo.com

²Sinop Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, deryasahin@sinop.edu.tr

³Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye,

⁴Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, mercan.yeliz@gmail.com

Özet

Amaç: Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin sigara içme durumu, sigaraya ilişkin düşünce ve davranışlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. **Gereç ve Yöntem:** Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Kasım-Aralık 2017 tarihleri arasında Kırklareli Üniversitesi Ebelik, Çocuk Gelişimi, Matematik, Türk Dili, Sosyoloji, Mütercim Tercümanlık, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümlerinde öğrenim gören 1.sınıf 385 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler Kişisel Bilgi Formu ve Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi yardımıyla yüz yüze toplanmıştır. Çalışma için kurumdan izin alınmıştır. Çözümlemede tanımlayıcı istatistikler, Shapiro-Wilk, Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis testiden yararlanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ kabul edilmiştir.

Bulgular: Yaş ortalaması $19,80\pm 3,13$ (Range:17-42) olan katılımcıların %78,7'si kadın, %42,1'i devlet yurdunda kalmaktadır. Öğrencilerin %90,4'ünün anne-babası sağ ve birlikte, annelerinin %60,5'i, babalarının %44,2'si ilkokul ve altı eğitimli, ailelerinin %63,4'ü halen sigara kullanmaktadır. Öğrencilerin %20,5'inin tütün mamullerini halen kullandığı, en fazla sarmalık kıyılmış tütün (%61,7), sigarillo (%16,0) ve nargile (%13,6) kullanıldığı belirlenmiştir. Katılımcıların %20,5'inin ara sıra veya düzenli olarak sigara içtiği ve %15,6'sının hafif, %2,1'inin orta, %2,9'unun yüksek düzeyde bağımlı olduğu saptanmıştır. Sigaraya başlama nedenleri arasında en fazla merak (%24,5), stres/can sıkıntısı (%21,3), arkadaş teşviki (%16,0) yer almaktadır. Sigarayı artırma nedenleri arasında ise en fazla moral bozukluğu (%45,9), arkadaş ortamı (%37,8) gösterilmiştir. Sigara kullanan öğrencilerin %55,6'sının sigarayı bırakma isteği vardır ve %47,6'sının bırakmayı denediği, %37,0'ının bırakma yöntemlerinden birini kullandığı saptanmıştır. Öğrencilerin %62,1'i daha önce tütün mamulleri, madde kullanımı vb. konularda bir eğitime katılmıştır. Öğrencilerin %90,4'ü sigara paketleri üzerinde bulunan resim/sloganlardan etkilendiğini bildirmiş, en fazla etkilediği resim/sloganı "Sigara

içmek öldürür (%35,9)” olarak bildirmiştir. Öğrencilerin %95,5’i tütün ürünlerinin kamu veya özel binaların kapalı alanlarında sigara tüketiminin yasaklanmasını; %96,1’i tütün ve mamullerinin 18 yaşını doldurmamış kişilere satılmasının yasaklanmasını; %77,9’u tütün mamullerinin reklamını içeren her türlü faaliyetin yasaklanmasını desteklemektedir. %83,6’sı ise tütün mamulleri ile ilgili 5727 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkındaki Kanunun gereğine katıldığını bildirmiştir.

Sigara bağımlılık düzeyleri ile erkek cinsiyette olma arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p=0,014$). Yaş, medeni durum, yaşadığı yer, sosyal yapı, anne ve baba eğitimi, ailede sigara içen birinin varlığı arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$). Öğrencilerin sigara bağımlılık düzeyi ile daha tütün mamulleri ve madde kullanımı vb. konularda eğitim alma durumu; sigara paketleri üzerinde bulunan resim/sloganlardan etkilenme durumu; tütün ürünlerinin kamu veya özel binaların kapalı alanlarında sigara tüketiminin yasaklanmasını destekleme durumu; tütün ve mamullerinin 18 yaşını doldurmamış kişilere satılmasının yasaklanmasını destekleme durumu; tütün mamullerinin reklamını içeren her türlü faaliyetin yasaklanmasını destekleme durumu ve tütün mamulleri ile ilgili 5727 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkındaki Kanunun gereğine katılma durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$). Sonuç ve Öneriler: Her beş öğrenciden birinin hem tütün mamullerinden herhangi birini kullandığı hem de sigara bağımlısı olduğu belirlenmiştir. Erkek cinsiyette olma sigara bağımlılığı düzeyinde belirleyicidir. Sigara ile ilgili yasakların ve sigara paketleri üzerindeki resim veya sloganların bağımlılık düzeyinde belirleyici olmadığı saptanmıştır. Sigara ile ilgili yasakların uygulandığı yerlerde denetimlerin niteliği ve niceliği arttırılmalıdır. Tüm sigara paketleri tek renk ya da standart yazı veya resim yer alacak şekilde tek tip olmalıdır. Öğrenciler sigara bırakma polikliniklerine yönlendirilerek bireysel danışmanlık verilmelidir. Okullarda verilen eğitimin niteliği arttırılmalı ve bu eğitimler sağlığı geliştirici uygun programlar ile desteklenmeli, öğrenciler spor müzik gibi sosyal aktivitelere yönlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: *Sigara içme durumu, Sigara bağımlılığı, Üniversite öğrencisi.*

Corresponding Author e-mail: neşe.alparslan@klu.edu.tr

Kurkuminin Antidiyabetik Özellikleri

M.A. Çakır¹, E. Burhan², O. Keskin³

¹Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, cakir34@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye,

³Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye,
dytoguzhankeskin@gmail.com

Özet

Bitkilerde doğal olarak bulunan bileşikleri hastalıkların tedavisinde kullanma fikri başta ilaç sanayi olmak üzere birçok alanda devrim başlatmıştır. Bitkilerde doğal olarak oluşan polifenoller minimum yan etkileri, düşük maliyetleri ve bolluğu nedeniyle önem kazanmıştır. Kurkumin; kurkumin (diferuloilmetan) (%77), demetoksikurkumin (%17) ve bisdemethoksikurkumin (%3) olmak üzere Curcuma longa (zerdeçal) bitkisinin kökünden elde edilen doğal bir üründür. Çiğ zerdeçalda yüzde 0.3 ila 5.4'ünü oranında bulunan, çeşitli enflamatuar koşulları tedavi etmek için özellikle Ayurvedik ilaç olarak uzun bir kullanım öyküsü bulunmaktadır. Kurkuminin; transkripsiyon faktörleri, kinazlar, enzimler, adezyon molekülleri, proteazlar, hücre yüzeyi reseptörleri, taşıyıcılar ve apoptotik faktörler gibi hedeflerinin geniş çeşitliliği bu doğal ürünü potansiyel olarak bakteriyel ve viral hastalıklar, inflamasyon, kanser, nörodejeneratif hastalıklar ve şeker hastalığı gibi hastalıkların tedavisi için uygun hale getirmektedir. Zerdeçalın aktif bileşeni olan kurkumin, şeker hastalığının ve komplikasyonlarının potansiyel bir tedavisi olarak dikkati çekmektedir. Kemirgen modellerinde yapılan çalışmalarda kurkuminin antioksidan, anti-inflamatuar, hipoglisemik ve antikanser yönleri de dahil olmak üzere çeşitli yönleri aydınlatılmıştır. Kurkumin kan şekerini ve kan lipidlerini düşüren diğer kimyasal ilaçlara nispeten güvenli ve ucuz bir besin takviyesidir. Kurkuminin oral biyoyararlanım sınırlamaları aşılabılırsa bu hastalıkların tedavisinde terapötik bir seçenek olabileceği düşünülmektedir. Kurkumin'in son zamanlarda diyabet gelişimini önlediği, in vivo insülin direncini azalttığı ve β -hücre fonksiyonunu geliştirdiği bildirilmiştir. Kurkumin ekstrelerinin prediyabetik popülasyondaki T2DM gelişimini önemli ölçüde engelleyebildiği bildirilen çalışmalar da literatürde vardır. Bu çalışmada diyabetik olmayan bir popülasyonda kurkumin müdahale tedavisinin prediyabetik bireylerin sayısını önemli ölçüde azalttığı ve α -hücrelerinin

genel işlevini geliştirdiği görölmektedir. Kurkumin müdahalesinin, artmış HOMA-b ve azaltılmış C-peptid ile gösterilen β -hücresi işlevlerini geliştirdiğini bulunmuştur. Bu arada, istatistiksel olarak anlamlı olmamasına rağmen, kurkumin müdahalesi proinsülin / insülin oranını azaltma eğilimindeydi. Kurkumin tedavisinin prediyabetik popölyasyonda daha iyi β -hücresi işlevine neden olabileceğini tespit edilmiştir. Kurkumin ile tedavi edilen grupta plasebo grubuyla karşılaştırıldığında HOMA-IR'nin anlamlı olarak düşük olduğunu tespit edilmiştir. Kurkumin insülin direnci, hiperglisemi, hiperlipidemi ve adacık apoptozu ve nekrozu gibi diyabetin önde gelen özelliklerinin çoğunu olumlu şekilde etkileyebilir. Buna ek olarak, kurkumin şeker hastalığının komplikasyonlarını önleyebilir.

Bu çok yönlü doğa ürünü'nün potansiyel müthiş yararlarına rağmen, kurkumin'in klinik çalışmalarından elde edilen sonuçlar, şimdiye kadar diyabetik nefropati, mikroanjyopati ve retinopatiji tedavi etmek için kurkumin'in kullanılmasında mevcuttur. İnsanlarda, diyabet ve diğer ilişkili bozuklukların azaltılmasında kurkumin'in potansiyelini belirlemek için daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır. Ayrıca, kurkumin'in sınırlı çözünürlük ve zayıf biyoyararlanımının üstesinden gelmek için çoklu yaklaşımlara da ihtiyaç duyulmaktadır. Nanoparçacıklar, lipozomal kapsülleme, nanoemülsiyonlar gibi kurkumin'in yeni formölyasyonlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kurkumin, Diyabet, Anti diyabetik, Kurkuminoid.*

Corresponding Author e-mail: cakir34@gmail.com

Gebelerin Doğuma İlişkin Korkuları

H. Yalçınsoy¹, Ö. Aydın Çakırel², A.Y. Karageyim Karşıdağ³

¹Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye,
hazelwatansever84@hotmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, ozaydiner@hotmail.com

³Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, ykarageyim@yahoo.com

Özet

Bu araştırmanın amacı gebelerin doğuma ilişkin korkularını ve korkularıyla baş etme yöntemlerini saptayabilmektir. Çalışma 15.11.2015-01.02.2016 tarihleri arasında Kırklareli Devlet ve Özel Lüleburgaz Medikent hastanelerine başvuran sağlıklı ve herhangi bir sorunu olmayan primipar ve multipar 32-42 gebelik haftaları arasındaki 200 gebeyle yüz yüze görüşme şeklinde yapılmıştır. Veriler, gebe tanıtıcı bilgi formu ve kadınların yaşadığı doğum korkusunu ölçmek amacı ile Wijma Doğum Beklentisi / Deneyimi Ölçeği (W-DEQ) kullanılarak toplanmıştır. Riskli gebelikler ve sistemik hastalığı olan gebeler çalışmaya dahil edilmemiştir. Elde edilen verilerin analizi SPSS for Windows 22,0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırma kapsamındaki gebelerin yaşları 17 ile 45 yaş arasında değişmektedir; yaş ortalamaları ise $26,62 \pm 5,99$ 'dur. Araştırma kapsamındaki W-DEQ A Versiyonu ölçek puanlarının en küçüğü 1 iken, en büyüğü 108 olmuştur. Ölçek puanı arttıkça kadınların yaşadığı doğum korkusu artmaktadır. Çalışmamızda ölçek puanlarının ortalaması 46,55 ve standart sapması 20,46 olarak hesaplanmıştır. Gebelerin çoğunluğu ev hanımı, çekirdek aile ve şehirde yaşamaktadırlar. Gebelerin yarısından fazlası planlı gebelik geçirmekte olup tamamına yakını doktor kontrollerine gitmektedir. Gebelerin çoğunluğu gebelik ve doğumla ilgili bilgiyi sağlık çalışanlarından almaktadır. Gebelerin yarısından fazlası doğum eyleminden, ağrı çekmekten korkmakta ve doğum eylemini üstesinden gelmesi zor bir durum olarak ifade etmektedir. Doğum eylemini zor ($p < 0,001$) ve korkulacak ($p = 0,002$) bir durum olarak nitelendiren ve ağrı çekmekten korkan gebelerin tersini düşünen gebelerle ölçek puanları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Gebelerin çoğu bebeğin sağlığı ile endişe duymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğum, Doğum Korkusu, W-DEQ ölçeği.

Corresponding Author e-mail: hazelwatansever84@hotmail.com

Sağlık Hizmetlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği ve Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımının Önemi

H. Kolay¹, Z. Bıkmaz²

¹Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye, kolayhalime@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye, zbkmaz@gmail.com

Özet

İş sağlığı ve güvenliği doğası gereği multidisipliner bir alan olup, transdisipliner bir etkileşim ve işbirliği gerektirmektedir. Odağında çalışanların, iş süreçleri kapsamında karşılaştıkları tehlikelerin ortadan kaldırılması veya azaltılması yer almaktadır. Sağlık bilimlerinin ilgi alanına giren kısmı ise iş kazası ilişkili yaralanmaların ve maruziyet sonucu ortaya çıkabilecek olan meslek hastalıklarının gelişiminin engellenmesine yönelik koruyucu, oluşumu sonucunda tedavi edici ve rehabilite edici hizmetlerin sunumudur. Koruyucu hizmetler arasında risklere yönelik farkındalığın artırılması, bireyin kendi sağlığına verdiği değeri arttırarak işleme özgü kullanılması gereken kişisel koruyucu ekipman kullanımının yaygınlaştırılması konusunda eğitimlerin verilmesi gerekmektedir. Bu hizmetlerin sunumunu sağlayan sağlık sektörü de verdiği hizmetlerin çeşitliliği sebebi ile kendi profesyonelleri açısından birçok tehlikeye açık bir ortamdır. Çalışma ortamı; kimyasal, nükleer, radyolojik, biyolojik, fiziksel, psikolojik, sosyal ve ergonomik olmak üzere birçok tehlike ve risk taşımaktadır. Sağlık kurumlarında çalışanlara yönelik çalışan güvenliği programlarının oluşturulması ve bu doğrultuda komitelerin oluşturulması, çalışan güvenliği konusunda eğitimlerin verilmesi ve kişisel koruyucu donanımların temin edilmesi yükümlülükleri yönetimin sorumluluğundadır. Çalışanların ise kişisel koruyucu donanım kullanımının sağlanması sorumluluğu mevcuttur. Kişisel koruyucu donanım; tehlikeli maddeler, tehlikeli kimyasallar, kan ve vücut sıvıları dâhil olmak üzere bulaşıcı maddeler, toz, duman veya partiküller, radyasyon (iyonlaştırıcı ve iyonlaştırıcı olmayan), ultraviyole veya güneş ışınımı, gürültü, ses, taşıt gibi hareketli cisimler, hareketli parçalara sahip makine kullanırken uçan nesnelere, yüksek ve düşük sıcaklık gibi çevresel faktörlere maruz kalındığında tehlike ile işçi arasında koruma / kalkan sağlayarak kontrol edilemeyen veya elimine edilemeyen risk seviyesini kontrol etmek için çalışan tarafından giyilen herhangi bir cihaz veya giysi olarak tanımlanmaktadır. Sağlık alanında; eldiven, çift eldiven, cerrahi maske, N95 maske, partikül filtreleri, önlük,

koruyucu giysiler, yüz korucuları, gözlükler, cilt koruyucu bariyerler gibi kişisel koruyucu donanımlar kullanılmaktadır. Bu donanımların hazırlanmasında da kullanılan materyallerin uluslararası kabul görmüş standartlarda olması gerekmektedir. Sağlık çalışanlarının, iş ortamları ile ilişkili karşı karşıya kalabilecekleri riskler konusunda ve bireysel koruma için almaları gereken önlemler konusunda farkındalığın artırılmasının önemi büyüktür. Yayınlar yolu ile kabul görmüş kılavuzlardaki standartlar hakkında güncel bilgilerin daha erişilebilir hale getirileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Sağlık çalışanı, İş sağlığı ve güvenliği, Kişisel koruyucu donanım, Risk yönetimi*

Corresponding Author e-mail: kolayhalime@gmail.com

Kardiyovasküler Cerrahi Sonrası Eras Protokolü ve Hemşirelik Bakımı

F. Dığın¹, A. Şahin²

¹Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, fgndgn2013@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, ayse.duzgun@hotmail.com

Özet

Enchanged Recovery After Surgery(ERAS), postoperatif dönemde hastaların daha hızlı iyileşmesine yardım etmek amacıyla birden çok alanda, profesyonel bir sağlık ekibi tarafından gerçekleştirilen kanıta dayalı tıp uygulamalarıdır. Kolorektal cerrahi ile başlayan ERAS kolorektal cerrahi, jinekolojik cerrahisi, göğüs cerrahisi, üroloji ve kalp damar cerrahisi gibi bir çok ameliyatın perioperatif yönetiminde uygulanmaktadır. ERAS protokolleri peroperatif dönemde kanıta dayalı değişiklikleri içeren multidisipliner bakımı kapsamaktadır. ERAS Protokolünde postoperatif dönemin temel ilkeleri; opioid kullanımının en aza indirilmesi, erken oral beslenmeye geçme, epidural dahil olmak üzere non-opiod analjezi ile ağrı kontrolünün sağlanması, rutin nazogastrik ve peritoneal dren uygulamasından kaçınma, üriner kateterin erken çıkarılması ve erken mobilizasyonu içermektedir. Kılavuzlara bakıldığında kardiyak cerrahi sonrası ağrı tedavisi, glisemik kontrol, erken ekstübasyon yaklaşımı, sıvı dengesi, hipotermi, bulantı, kusma ve erken oral/enteral beslenme, delirium-konvülsiyon önleme ile ilgili bakım önerileri bulunmaktadır. Kardiyak cerrahi sonrası yüksek doz opioid kullanımının erken ekstübasyonu zorlaştırması nedeniyle, ağrı tedavisinde destekleyici kombine tedaviler, dikkati başka yöne çekme gibi nonfarmakolojik yöntemler önerilmektedir. Glisemik kontrolün, perioperatif dönemin tamamında yapılması önerilmektedir. Periyodik olarak hiperglisemiyi tedavi etmek için, postoperatif dönemde insülin infüzyon protokolleri desteklenmektedir. Deliryum riskini erken tanılamak için hastalara en az bir kez deliryum taraması yapılması önerilmektedir. Erken postoperatif dönemde hipotermiyi önlemek için oda sıcaklığının yükseltilmesi, intravenöz sıvıların sıcaklığına dikkat edilmesi, ısınma battaniyeleri kullanarak hipotermi önlenmesi tavsiye edilmektedir. Kardiyak cerrahiden sonra hastada oluşabilecek kanamanın kontrolünde göğüs tüpünde oluşabilecek tıkanıklıkları önlemek için steril alanı bozmadan göğüs tüpü açıklığının korunması önerilmektedir. Postoperatif komplikasyondan olan derin venöz trombozu ve pulmoner embolizmi önlemek için, farmakolojik profilaksinin tatmin edici hemostaz

sağlandığı anda kullanılmaya başlanması kılavuzlarca önerilmektedir. Kardiyok cerrahi sonrası uzun süreli mekanik ventilasyon pnömoni, disfaji, daha uzun hastaneye yatış, daha fazla morbidite, mortalite ve artan maliyetlerle ilişkilidir. Kılavuzlar postoperatif altıncı saatten sonra ekstübasyonun sağlanması için stratejiler önermektedir. Sonuç olarak, ERAS protokolü uygulanması ile ameliyat sonrası hızlı iyileşme sağlanmakta, hastanede kalış süresi kısalmakta, hastane maliyeti azalmakta ve hastanın yaşam kalitesi artmaktadır. Bu multidisipliner yaklaşımda bağımlı ve bağımsız rolleri bulunan hemşirelerin, rollerini rutin hasta bakımına yansıtmaları ve bu rollerini ERAS protokolü kapsamında sistematik hale getirilerek uygulanmaları gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Kardiyovasküler Cerrahi, ERAS, Postoperatif dönem, Hemşirelik Bakımı*

Corresponding Author e-mail: ayse.duzgun@hotmail.com

Basınç Yaralanmasının Önlenmesinde Kullanılan Güncel Yaklaşımlar

S. Çınar¹, Z. Bıkmaz², İ. Metin Akten³

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, selinn.cinar@hotmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, zbkmaz@gmail.com

³Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, ilknurmetin@hotmail.com

Özet

Kanıtla dayalı hemşirelik uygulamaları ile önlenebilir bir sağlık sorunu olduğu konusunda bir konsensüs olmasına rağmen basınç yaralanmaları, dünyada ve ülkemizde halen önemli sağlık sorunları arasında yer almaya devam etmektedir. Hastalara verilen bakımın kalitesinin değerlendirilmesinde önemli bir gösterge olarak kabul gören basınç yaralanmalarıyla özellikle yaşlı ve kritik bakım hizmeti alan hastalarda sıklıkla karşılaşmaktayız. Basınç yaralanması, Ulusal Basınç Ülseri Danışma Paneli (NPUAP) (2014) tarafından, “tek başına basınç veya basınç ile birlikte yırtılmanın etkisiyle deri ve/veya deri altı dokuda lokalize hasar” olarak tanımlanmaktadır. Dünya çapında basınç yaralanmaları prevalansının %6 ile %18,5 arasında olduğu tahmin edilmektedir. Basınç yaralanması olduğu takdirde tedavi edilmesi zordur, aynı zamanda hastalar ve ailelerinin yaşam aktivitelerini negatif yönde etkiler, yaşam kalitesinde azalma, mortalite ve morbiditede artış ve cepten ödemeler ve kamu maliyesi çıktıları açısından da artan bir mali sorundur. Basınç yaralanmasının risk değerlendirilmesi, önleyici uygulamaların vaktinde uygulanması ve uygun bakımın sağlanmasını kapsayan sürecin büyük bir kısmı hemşirelerin sorumluluğu altındadır. Basınç yaralanmasının önlenmesi tedaviden daha kolay ve ekonomiktir. Risk değerlendirilmesi, basınç yaralanmasının önlenmesi için uygun bakım girişimlerinin seçilmesinde kilit role sahiptir. Risk faktörlerinden biri olan beslenme, hospitalizasyon ile ilişkili olarak hastaların yeterli düzeyde sağlanamama olasılığı olan bir durumdur. Bu sebep ile nutrisyon ekibi koordinasyonunda, riskli grup için makro ve mikro nutrisyon ürünlerinden oluşan bir diyet planının uygulanması gerekmektedir. Bir diğer sorun ise cilt değerlendirme ve cilt bütünlüğünün sürdürülmesine yönelik bakım girişimlerini uygulanmasıdır. Cilt temizliği, idrar ya da gaitanın kimyasal etkilerini ortadan kaldırıcı ürünler, cilt kuruluşuna yönelik ürünler gibi bariyer görevi görmeye yönelik tasarlanmış ürünler mevcuttur. Basınç yaralanmasının en önemli sebeplerinden biri de yatak içi hareketsiz kalmakla ilişkili doku perfüzyonunda bozulma riskidir. Bunun engellenebilmesi için aksi bir durum yok ise hastanın aktif olarak yatak içi pozisyon

edilmesi gerekmektedir. Çalışan güvenliği ve etkili sonuç alınması açısından bu işlemleri kolaylaştıran sağlık teknolojileri mevcuttur. Bu teknolojiler arasında; hastane personelinin hastalarını hareket ettirmesini kolaylaştıran, fiziksel çabayı azaltan ve personel yaralanma riskini azaltan döndürme ve konumlandırma sistemleri, kolayca herhangi bir şekilde girebilen ve hastayı bir sonraki pozisyon için yeniden konumlandırmaya kadar istenen pozisyonda tutan akışkanlaştırılmış konumlandırıcılar ve akıllı basınç yönetim sistemi ile hem aktif hem de reaktif terapi modlarında kullanılabilen dinamik destek yüzeyler yer almaktadır. Kalitesiz bakımın önemli bir sonucu olan basınç yaralanmasının önlenmesinde, hemşirelerin gelişen ve değişen bakım uygulamaları konusunda farkındalıkların artması ve sağlık kurumları yöneticilerinin ise hasta faydası gözönüne alarak uygun sağlık teknolojilerinin kullanımına yönelik bilinçlenmesi gerektiği düşünölmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Hemşire, Basınç Yaralanması, Önleyici Uygulamalar, Güncel Yaklaşımlar*

Corresponding Author e-mail: selinn.cinar@hotmail.com

Mesleklere Göre Lipid Profili Dağılımı

G. Oysal¹, İ. Özkaya²

¹Kırklareli Devlet Hastanesi Kırklareli, Türkiye, gozdeoyosal@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Kırklareli, Türkiye, dytismail@gmail.com

Özet

Kolesterolün ateroskleroz dediğimiz damar sertliğine yol açtığı, damarı tıkayan pıhtının oluşumuna giden süreçte plak içeriğinde yer aldığı ilk kez 1913'de gösterilmiştir ve hala tıbbın en önemli 10 keşfinden biri kabul edilmektedir. Kanda LDL-Kolesterol ve trigiliserid kardiyovasküler hastalıklar açısından bağımsız risk faktörleridir. T-kolesteroll/HDL kolesterol oranı koroner kalp hastalığının iyi bir lipid öngördürücüsüdür. Oranda ki 1 birimlik artış koroner ölüm ve olay riskini bağımsız biçimde %30 oranında yükseltmektedir. Benzer şekilde TG/HDL-Kolesterol değeri de aterojenik indeks olarak kabul edilmektedir. Dokulardan kana boşaltılan kolesterolu HDL-K toplar . Dokulardan kana boşaltılan kolesterolu HDL-K toplar ve HDL'de görülen her 1 mg/dl'lik artış kalp damar hastalığı gelişme riskini %2-3 oranında azaltır. Erişkinlerimizde HDL-kolesterol ortalama değerlerimiz, batılı toplumlardan %20'ye yakın oranda daha düşüktür. Çalışmamızda amaç mesleklerin kan lipid profillerini etkileyip etkilemediğini irdelemektir. Bu sebeple öğrenci, işçi, masa başı çalışan, ev kadını ve emekli 20 şer kişinin lipid profili incelenmiştir. Örneklem 20-45 yaş grubunda, normal veya hafif kilolu, kronik rahatsızlığı olmayan kişilerden oluşmaktadır.Bulgularımız Tablo ile belirtilmiştir. Sonuçlarda yaşla beraber değerler karamsarlaşmaktadır. Hdl-kolesterolün emekli grupta yüksek çıkmasının sebebi kullanılan kadınlarda uygulanan menopoz tedavisi olabilir. Total -Kolesterol, Hdl-kolesterol, trigliserid ve Ldl- kolesterol değerleri açısından masa başı çalışan ve ev hanımlarının değerlerinin benzerliği çarpıcıdır. Bunun sebebi iki mesleğinde hareket alanlarının daha kısıtlı olması düşünülebilir.Çok iyi kabul edilen 60 üzeri Hdl- kolesterol değerini hiçbir grup yakalayamamıştır. Bu değer fiziksel aktivite ile artmaktadır. Tüm meslek gruplarına daha aktif yaşam önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: T-kolesterol, HDL-K, LDL-K, Trigiliserid

Corresponding Author e-mail: gozdeoyosal@gmail.com

Adölesanlarda Fast Food Beslenme Alışkanlıklarının Obezite ile İlişkisi

C. Sevilmişdal¹, İ. Metin Akten², Z. Bıkmaz³

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, sevilmisdal@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, ilknurmetin@hotmail.com

³Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, zbkmaz@gmail.com

Özet

Adölesan dönem (10-19 yaş grubu), çocukluk ve yetişkinlik arasındaki büyüme ve gelişme periyodunu kapsayan bir dönem olup bireyin fiziksel, biyokimyasal, psikolojik, sosyal ve kültürel olarak değişimlerini içerir. Ergenlik döneminde görülen fiziksel değişiklikler bedenin besin gereksinimlerinde de değişikliğe neden olmaktadır. Özellikle de vitamin, mineral, enerji ve protein gereksinimi bu dönemde artmaktadır. Bu dönemde bireyde iştah artışı gözlenmektedir. Buna bağlı olarak hızla ulaşılabilen yağ, şeker ve tuzdan zengin olan “fast food” beslenme alışkanlıkları ya da öğün atlamalarda da artışlar gözlenmektedir. Bu dönem besin seçimine dikkat edilmesi gereken önemli bir gelişim evresidir. Ergenlik döneminde yetersiz beslenme ya da kötü beslenme alışkanlıkları ileriki yıllarda görülen önemli kronik hastalıklarının nedenlerindedir. Adölesanların yeme davranışlarını etkileyen faktörler arasında; aile, arkadaş ve komşular ile ilişki düzeyi, yakın çevrede bulunan rol-model olarak algıladıkları bireylerin örnek oluşturabilecek davranışları, medyanın etkisi, besinlerin fiyatları ve sosyo-kültürel değerler yer almaktadır. Bunların yanı sıra okul ortamları, restoranlar, alış-veriş merkezleri ve hazır besinlerdeki çeşitlilik adölesanların besin seçimini etkilemektedir. Dış görünüşe verilen önem ile birlikte adölesanlarda vücut ağırlığı ve beden imajından hoşnutsuzluk algısında artışlar gözlenmeye başlanmaktadır. Obezite giderek yaygınlaşmakta ve bulaşıcı olmayan sağlık sorunları içerisinde mücadele edilmesine yönelik sağlık politikalarında stratejiler geliştirilen bir sağlık sorunudur. Dünyada da önemli bir sağlık sorunu olan obezitenin ülkemizde görülme sıklığı incelendiğinde; 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusun %19,6’sının pre-obez ve %34,3’ünün obez sınıflandırılmasında yer aldığı belirtilmektedir (TÜİK,2017). Obez grubunun %15,2’si erkek ve %23,9’u ise kadınlardan oluşmaktadır (TÜİK, 2017). Fazla kilo ve obezite solunum sistemi, kardiyovasküler sistem ve kas-iskelet sistemi hastalıkları, Tip 2 diyabet gibi hastalıkların ortaya çıkmasında rol oynayan önemli öncüllerdendir. Tüm bu etkilerin yanında estetik kaygıların etkisiyle psikolojik bozukluklar, toplumsal uyumsuzluklar ve

intihar girişimleri gibi sağlık sorunları da ortaya çıkabilmektedir. WHO'nun 2025 yılı için belirlediği altı global beslenme hedefinden biri çocukluk çağı fazla kiloluğun artışının durdurulmasıdır. Ülkemizde de bu sorunun farkındalığı ile 2009 yılında Türkiye Okul Çağı Çocuklarında Büyümenin İzlenmesi (TOÇBİ) Projesi Araştırması başlatılmıştır. Tüm bu açılardan ele alındığında, adölesan dönemdeki bireylere dengeli ve sağlıklı beslenmenin büyüme ve gelişmedeki önemi ve fast food beslenmenin neden olduğu sağlık sorunları hakkında bilgi verilerek bilinçlenmelerini sağlamalıyız.

Anahtar Kelimeler: *Adölesan, Obezite, Sağlık, Beslenme*

Corresponding Author e-mail: sevilmisdalc@gmail.com

Virginia Henderson'un Temel Gereksinimlerine Göre Mesane Kanserinde Bakım: Olgu Sunumu

S. Çınar¹, M. Güven², F. Dığın³

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, selinn.cinar@hotmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, megul.guven@gmail.com

³Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, fgndgn2013@gmail.com

Özet

Vaka 76 yaşında, emekli öğretmen olan erkek hastadır. Bilinç bulanıklığı ve beslenme sorunları yaşadığı için hastaneye getirilen hastanın, acilde yapılan tetkiklerinde idrarda bol lökosit(+++), üre(81), kreatinin(1.86) ve Crp(13.7) yüksekliği tespit edilmiştir. Bilinç durumu konfüze olan hastanın 2. Basamak Yoğun Bakım Ünitesine yatışı yapılmıştır. Hastanın kronik hastalıkları arasında hipertansiyon ve KOAH bulunmaktadır. Bununla birlikte mesane kanseri olan hastaya 2018 yılında kemoterapi uygulanmış ve sonrasında sistektomi ameliyatı uygulanmıştır. Herhangi bir zararlı madde kullanımı (sigara, alkol, uyuşturucu, vb) ve alerji öyküsü bulunmamaktadır. Hastanın vital bulgularının kan basıncı: 169/94 mm Hg, nabız: 86/dk, vücut sıcaklığı: 36,5°C ve solunum: 26/dk olduğu belirlenmiştir. Hastanın arteriyel kan gazında SPO₂: %90 ve kan şekeri 111 mg/dl olarak ölçülmüştür.

Hava yolu açıklığını sürdürmede yetersizlik olan hastada dispne olduğu ve sekresyonunu çıkaramadığı gözlenmiştir. Bu durumda hastanın hava yolu açıklığını sağlayacak uygun pozisyon ve 2lt/dk O₂ verilmiştir. Beden gereksiniminden az beslenmesi ve aynı zamanda aspirasyon riski olan hastanın nazogastrik sonda takılıp beden gereksinimlerini karşılayacak enteral besin ürünler ile beslenmesi sağlanmıştır. Ayrıca hastanın aspirasyonunu önlemek için başı 30 derece açı ile yatırılarak, pozisyon değişikliklerinde beslenme kesilmiştir. Ürostomi torbası olan hastanın stoma bakımı düzenli olarak yapılmıştır. Konstipasyon sorunu için hastaya Duphalac süs. 3x2 ölçek verilmiş ve defekasyon sonrası bölgenin temizliği sağlanmıştır. Kol ve bacaklarda kas gücünde azalma sonucu fiziksel harekette bozulma yaşayan hastanın 2 saatte bir pozisyon değişikliği sağlanmış ve yatak için ekstremitte ekzersizleri yaptırılmıştır. Uyku örüntüsünde değişim olan hastanın buna bağlı gündüz ajitasyon yaşadığı gözlemlenmiştir. Yoğun bakımdaki hastanın mahremiyetine dikkat edilerek olası enfeksiyon belirtileri açısından vücut ısısı takip edilmiştir. Günlük bakımına dair aktiviteleri yerine

getiremeyen hastaya günlük el-yüz, ağız bakımı ve haftada bir yatak içi vücut banyosu verilmiştir. Ürostomi torbası etrafındaki kızarıklık enfeksiyon belirtisi açısından gözlemlenmiş ve ürostomi 72 saatte bir veya gerektiğinde daha erken değiştirilmiştir. Düşme öyküsü bulunan, İtaki Düşme Riski ölçeğinde toplam skoru 12(yüksek risk) olarak hesaplanan hastanın bakımları sonrasında yatak kenarlıkları kaldırılmıştır. Bilinç durumu konfüze olan hastanın istemsiz hareketlerle kendine zarar vermesini önlemek için yakın takibi sağlanmıştır. Hasta ile sözel iletişim sağlanamasa da yapılan tüm işlemler esnasında gerekli açıklamaların yapılmasına özen gösterilmiştir. Hastanın bilinç durumu ibadet etmesine uygun olmamakla birlikte, hasta yakınları bu yönde desteklenmiştir.

Sonuç: Mesane kanseri nedeniyle sistektomi ameliyatı sonrası evde bakımda durumu klinik olarak ağırlaşan hastanın yoğun bakım ünitesindeki tedavi ve bakım süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Mesane kanseri, Sistektomi, Yoğun Bakım, Hemşirelik Bakımı*

Corresponding Author e-mail:

Pender'in Sağlığı Geliştirme Modeli'nin Lisansüstü Tezlerde Kullanımı

A. Yazıcı¹, Z. Bıkmaz², İ. Metin Akten³

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, aysenyazici97@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, zbkmaz@gmail.com

³Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, ilknurmetin@hotmail.com

Özet

Hastalık sonrası tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri maliyet yükünün fazla olması ve hasta bireyin, bu süreç sonrasında ilk yaşam kalitesi durumuna geri dönüşünün de mümkün olamaması sebebi ile koruyucu sağlık hizmetlerinin önemi giderek daha iyi anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra uzamış yaşam süreleri nedeniyle sağlıklı bireylerde sağlığın geliştirilerek ve iyilik halinin artırılarak sağlık durumunun iyileştirilmesi ve daha uzun yıllar aktif bir yaşam sürmesi hedeflenmektedir. Bireyin kendisi üzerinde kontrolünü arttırması ve kendi sağlığını geliştirmesi anlamı taşıyan sağlığı geliştirme sürecinin sağlanması ile bireyin sağlıklı yaşam düzeyinde artış, çevreye adaptasyonda kolaylık ve aynı zamanda şiddet ve intihar gibi sosyal sorunların oranında düşmeler sağlanmaktadır. Pender'in "Sağlığı Geliştirme Modeli" insanların sağlıklarını sürdürmesinde kendi çevreleri içerisinde etkileşime girmeleri ve bununla ilişkili etki eden etkenlerin çok boyutlu doğasını açıklamaya çalışmaktadır. Model sağlıklı davranışları planlamak, değiştirmek ve sağlığı geliştirmek için yaygın olarak kullanılan bir hemşirelik modelidir. Bireysel özellikler ve deneyimler, davranışa özgü bilişler ve etkiler, davranışsal sonuçlar olmak üzere üç ana alana odaklanmaktadır. Model, bilişsel algısal faktörlerin (algılanan faydalar, engeller ve öz yeterlilik) sağlığın destekleyici davranışlara katılımı etkilemesi sebebi ile sosyal bilişsel teorisi ve bir insanın eylemlerinin, bireyin sahip olduğu beklentiler, değerler ve olası sonuçları ile ilgili olması sebebi ile beklenti-değer teorisi ile ilişkilidir. Bu çalışmada, Sağlığı Geliştirme Modeli baz alınarak geliştirilen davranış değişikliğine yönelik ölçekler ve modeli bir müdahale aracı olarak kullanarak bireylerdeki sağlıklı davranış değişikliğinin incelendiği lisansüstü çalışmaların incelenmesi hedeflenmiştir. Tarama, YÖK'ün tez veri tabanı kullanılarak 05-15 Ekim 2019 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. "Pender", "sağlığı geliştirme" ve "sağlığı geliştirme modeli" anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan tarama sonucunda, erişime açık ve dışlanma kriterleri göz önüne alındığında araştırma kapsamına giren 34 tez olduğu belirlenmiştir. Tezlerin 24 tanesi doktora ve 13 tanesi yüksek lisans tezi olduğu

bulunmuştur. Bu tezlerin araştırma türüne bakıldığında, 22 tezde deneysel/ yarı deneysel tasarımın kullanıldığı görülmüştür. Tezlerin; Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları hemşireliği AD, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Hemşirelik AD, Hemşirelik Esasları AD, İç Hastalıkları Hemşireliği AD ve Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD alanlarında yapılan çalışmalar olduğu belirlenmiştir. Model'in sağlıklı davranış örüntüleri kazandırma ve modelle ilişkili olarak geliştirilen ölçekler sayesinde bireylerin sağlıklı davranış kullanım düzeylerin belirlenmesi gibi çok amaçlı olarak kullanımının kolaylığı sebebi ile diğer hemşirelik alanları ve sağlık sorunlarına uygulanabilirliği yüksektir. Hemşirelerin sağlığı koruma ve geliştirmedeki sorumlulukları göz önüne alındığında model kullanımına yönelik hemşirelik lisans eğitimlerinde daha fazla önem verilmesinin araştırmacı rolü nedeniyle klinisyen hemşirelerin de araştırma yapma potansiyellerini arttıracakđı düşünölmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Hemşire, Pender, Sağlığı Geliştirme Modeli, Lisansüstü Çalışmalar.*

Corresponding Author e-mail: aysenyazici97@gmail.com

Neuman Sistemler Modeline Göre Lomber Disk Hernisi Ameliyatı Öncesi Kan Şekeri Regülasyonu ve Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu

C.Sevilmişdal¹, A. Yazıcı², F. Dığın³

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, sevilmisdal@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, aysenyazici97@gmail.com

³Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, fgndgn2013@gmail.com

Özet

Lomber disk hernisi(LDH), omurga kemiklerinin arasında hareketi kolaylaştıran ve darbelere karşı koruyucu görev yapan disk şeklindeki yapılarda dejenerasyonla karakterize mekanik bozukluktur. LDH’nde en önemli semptom bel ağrısıdır.

Vaka 61 yaşında ilkökul mezunu, ev hanımı ve 2 çocuk sahibi kadın hastadır. Hastanın 5 yıldır Tip 2 diyabeti, 15 yıldır hipertansiyonu ve yüksek kolesterolü bulunmaktadır. Sigara ve alkol kullanmayan hasta bel ağrısı ve bacakta ağrı şikayeti ile beyin cerrahisi polikliniğine başvurmuş ve hastaya lomber disk hernisi tanısı konulmuştur. Lomber Disk Hernisi ameliyatı planlanan hasta ameliyat öncesi değerlendirmesinde kan şekeri düzeyinin yüksek olması nedeniyle dahiliye hekimi tarafından konsültasyonu yapılmıştır. Bir hafta evde insülin dozları değiştirilmeden kan şekeri takibi yapan hastanın kan şekeri düzeyinin yüksek seyretmesi ve HbA1c:12,7gr/dl olması nedeniyle kan şekeri regülasyonu için Endokrinoloji servisine yatışı yapılmıştır. Hastanın solunum sayısı:22/dk, kan basıncı:130/80, nabız:72/dk, ateş:36.3 AKŞ:303 mg/dl olarak değerlendirilmiştir. Hastanın boy:160cm kilo:75kg Beden Kitle İndeksi: 29.3 kg/m²’dir. Betty Neuman’ın Açık Sistemler Modeline göre kişiye özgü faktörler; hastanın ağrısını gidermek için masaj, dikkatini başka yöne çekmek gibi non-farmakolojik uygulamalar yapıldı. Hastanın ağrı ölçeğine göre ağrısı değerlendirildi (VAS puanı:5) ve gerekli durumlarda doktor istemine uygun analjezik uygulandı. Hastanın günlük yaşam aktivitelerini gerçekleştirirken güçlük yaşadığı ve kas gücünde azalma olduğu gözlemlendi. Bu nedenle fiziksel mobilitede bozulma tanısı konulan hastanın kas gücünü arttırmak için uygun olan egzersizler yaptırıldı. Günlük yaşam aktivitelerini gerçekleştirmesi için destek olundu. Gereksiniminden fazla beslenen hastaya diyetisyen ile iş birliği yapılarak, diyabet ve hipertansiyona uygun beslenme programı düzenlendi. Hastanın beslenme düzenine ve insülin kullanımına uyum, kan şekeri ve kilo takibi yapıldı.

Kişilerarası faktörler; ağrı durumunda, stresli durumda, günlük yaşam aktivitelerini gerçekleştirmede başkalarına başka birinin desteğine ihtiyacı vardır. Hastanın ağrısı ve

anksiyeteye bağlı uyku örüntüsünde rahatsızlık olduğu gözlemlendi. Hastaya planlanan ameliyat ve uygulanan tedavi ve bakımlar hakkında bilgi verilerek anksiyetesi ve ağrı kontrolü sağlanmaya çalışıldı. Hastalığı ve ameliyatı ile ilgili korku ve endişelerini ifade etmesi sağlandı ve soruları uygun dilde cevaplandı. Uyku sorunu yaşayan hastanın odasında uyku örüntüsünü bozacak faktörler en aza indirilmeye çalışıldı.

Kişi dışı faktörler arasında; hastaya ihtiyaçları doğrultusunda yakınları ve sağlık ekibi tarafından destek sağladı. Hastanın bakımı için yakınları ve sağlık ekibi arasında işbirliği ve hastanın katılımı sağlanmıştır.

Sonuç: Lomber Disk Hernisi tanısı ile ameliyat olması planlanan hastanın ameliyat öncesi hazırlık kapsamında yüksek olan kan glikoz seviyesinin kontrolünün sağlanması amacıyla tedavi ve bakım süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Lomber Disk Hernisi, Diyabet, Endokrinoloji Servisi, Neuman Sistemler Modeli, Hemşirelik Bakımı*

Corresponding Author e-mail: sevilmysdalc@gmail.com

Hemşirelik Eğitiminde Sanal Gerçeklik Kullanımı

G. İşcan Atařen¹, K. Atařen²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, gulciniscan@klu.edu.tr

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, atasenkerem@klu.edu.tr

Özet

Teknolojinin günden güne gelişmeye devam etmesi ile sağlık hizmetleri de bu gelişmeden en çok etkilenen alanlardan biridir. Sağlık çalışanlarının gelişen teknolojiden etkilenmesi ile verilen hasta bakımı ve tedavisinin en az hatayla gerçekleşmesi ve kalitenin yükselmesine yarar sağlanmaktadır. Bu teknolojiler içerisinde simülasyonun kullanımı günümüzde etkili olduğu gibi gelecekte de önemli derecede etkili olacağı düşünülmektedir (Erdem&Sarı, 2018; Demirci, 2018). Son yıllarda hemşirelik eğitiminde kullanılan simülasyon yöntemlerinden biri de sanal gerçekliktir. Sanal gerçeklik, bilgisayarda canlandırılan üç boyutlu görüntülerin, bazı cihazların yardımıyla kişilere “gerçek bir dünya” gibi yansıtılmasıdır (Gündoğdu&Dikmen, 2017; Padilha et al.,2019). Sanal gerçeklik, gerçekte olan yaşam olaylarını sanal ortam ve interaktif senaryolar ile öğrencilere yansıtmaktadır. Öğrenciler, sanal hastane ortamında gerçek yaşamdaki bireyleri üç boyutlu olarak canlandıran sanal temsilleri ile gerekli uygulamaları yapabilmektedir. Bu temsiller sayesinde risksiz bir ortamda klinik senaryoların sınırsız şekilde uygulanmasına izin vererek öğrencinin kaygısını azaltmaya ve kendine olan güvenini geliştirmeye, klinik karar verme becerilerinin gelişmesine ve öğrenciye uygulama sonunda geribildirim vererek, doğru tekniği öğrenmesine yardımcı olmakta sonucunda da öğrencide motivasyon ve başarının artmasına katkıda bulunmaktadır (Demirci, 2018; Fealy et al.,2019). Sanal gerçeklik sayesinde en karmaşık sağlık bakım ortamlarını etkin bir şekilde canlandırabilme ve daha kısa sürede birçok öğrenciye ulaşma imkânı, bu tür eğitimlerin en güçlü özelliklerindedir (Göriş ve ark.,2014). Bu sebeplerle, hemşirelik eğitiminde sanal gerçeklik kullanımı bir eğitim yöntemi olarak kullanılmalı ve yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Hemşirelik, Hemşirelik eğitimi, Sanal Gerçeklik*

Corresponding Author e-mail: gulciniscan@klu.edu.tr

SOSYAL BİLİMLER

Sosyolojide Nitel Araştırma Yöntemi

H. B. Kuş¹,

¹*Süleyman Demirel Üniversitesi, İsparta, Türkiye, kus.bilal82@gmail.com*

Özet

Sosyal bilimlerde evrensellik tartışmalarının temelini “bilimsel” bilginin ne olduğu ve bu bilgiye nasıl ulaşılabileceği problemi diğer bir deyişle yöntem problemi oluşturur. Bu problem, sosyal bilimler içerisinde yer alması bakımından sosyolojinin de gündemindedir. Sosyolojide hangi bilimsel yöntemin kullanılması gerektiği konusunda sosyolojinin kurucusu sayılan Comte'nin aynı zamanda pozitivistizmin de kurucusu olması önemli ipuçları vermektedir. Pozitivistizmin temelinde yatan doğru bilginin ancak deneysel verilerle elde edilebileceği düşüncesi sosyolojinin yönteminin belirlenmesi konusunda etkili olmuştur. Bu süreçte doğa bilimlerinin bilgi edinme yöntemlerinden olan ve daha çok niceliksel verilere ulaşmayı sağlayan gözlem ve deney tekniklerinin toplumsal anlamada da kullanılabileceği görüşü sosyoloji içerisinde yaygınlık kazanmaya başlamıştır.

Diğer taraftan kendisini anlam ve pratik bakımından nicel yöntemin karşısında konumlandırılan ve bilimsel bilginin ne olduğu ve hangi yollarla elde edileceği konusunda yukarıda bahsedilen pozitivist paradigmadan ayrılan nitel araştırma yöntemi sosyal bilimler alanında giderek daha fazla kabul görmeye ve uygulanmaya başlanmıştır. Nitel yönteme göre merkezinde “insanın” olduğu, insanların birbirleriyle ilişkilerini ve toplumsal gerçekliği tarihsel bütün içerisinde inceleyerek açıklamaya çalışan sosyoloji bu çabasını salt gözlemlenebilen ve deneye tabi tutulan olgular üzerinden gerçekleştiremez. Çünkü toplumsal dünya insanların kendine özgü anlam dünyalarında inşa ettikleri ve sürekli yeniden ürettikleri bir gerçekliktir. Bundan dolayı toplumsalın bilgisine ulaşmak için insan eylemlerinin arkasındaki “anlamı” çözebilmek gerekir. Söz konusu “anlam” ise sadece (doğa bilimlerinin yaptığı gibi) duyu organlarıyla gözlemlenebilecek ve tekrarlanabilir durumlardan değil ancak anlama ve yorumlama çabasıyla birlikte tarihselliği ve toplumsallığı dikkate alarak ortaya çıkarılabilir.

İki yöntem arasındaki bu farklılaşmadan yola çıkarak tasarlanan ancak odağın daha çok nitel araştırma yöntemi üzerinde olduğu bu çalışmada; öncelikle nicel ve nitel yöntemin kendilerini dayandırdıkları felsefi paradigmlar ele alınacaktır. Sonrasında nitel araştırma

yöntemi etraflica ele alınıp değerlendirilecek ve güncel yöntem tartışmalarına değinilecektir. Son olarak nitel yöntemin daha iyi kavranabilmesi için nitel yöntemeye uygun olarak tasarlanan saha araştırması sürecinin genel dinamiklerinden ve gerekliliklerinden bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Bilim, Sosyoloji, Nicel Yöntem, Nitel Yöntem*

Corresponding Author e-mail: kus.bilal82@gmail.com

Max Stirner Felsefesinde İnsan

A. U. Sevdı¹

¹Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye, sevdiulus@gmail.com

Özet

Bu çalışmada, felsefe düşününde kimi zaman nihilist, anarşist, egoist kimi zaman da tehlikeli biri olarak damgalanarak sürekli geçiştirilmiş –görmezden gelinmiş- Max Stirner felsefesinin temel odakları serimlenmeye çalışılacak ve ona yüklenen bu sıfatlara karşılık öyle olmadığı kendi cümlelerinden yer yer çıkarsanacaktır. Çalışma sonunda, ‘‘o bir nihilistti’’ ifadesindeki gibi bir basitleştirmenin aksine onun bir nihilist değil bizzat nihil olduğu görülecek, hiç’in hiççilikte değersizleştiği, hiç’in, biricik somut-hiç’te değeri olduğu ve hiç’in hiççilik demek olmadığı, neyse o olduğu anlaşılacaktır. İki bölümden oluşan eserde temel olarak ele alınan düşünceler Stirner’in hümanizm eleştirisi, birey savunusu ve döneminin popüler politik duruşlarına ‘‘anti’’ göndermelerden oluşmaktadır. Temel eseri Biricik ve Mülkiyeti perspektifinde ele alınan düşüncelerinin kavşak noktasında Stirner için bütün yanlış anlaşılımların ötesinde, kavramlar egemenliği ya da kategorileştirmelerin ne demek olduğu ve bunun da ağırlıklı olarak İnsan kavramı üzerinden nasıl irdelendiği görülecektir. Yine de onun nihilizm ya da varoluşçuluk çerçevesinde ele alınmasına ve klasik anarşizm dışında anarşist olarak tanımlanmasına da karşı çıkılmayacak, anti-karnaval’a dahil edilmesine müsaade edilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Max Stirner, İnsan, Nihilizm, Biricik ve Mülkiyeti*

Corresponding Author e-mail: sevdiulus@gmail.com

Modanın Kimlik ve Kültür ile Olan İlişkisi

J. A. Zobar¹

¹Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, jale_avyuzen@hotmail.com

Özet

İnsanoğlu, varoluşundan bu yana dış görünüşüne birtakım müdahalelerde bulunarak, kendisini ifade etmeye çalışmıştır. Çoğu zaman kimliğini yansıtmak amacıyla bunu yaparken, gün geçtikçe kültürel pratiklerini de geliştirmiştir. Bunlar arasında moda, en etkili ve güçlü bir pratik olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde toplumsal alanda etkileşimin bir anahtarı olan moda, bireyin kendisini ifade etmesinin de ötesine geçerek, kimlik edinme ve görünürlük elde etme gibi çeşitli görevleri üstlenmiştir. Bu noktadan hareketle sosyal ve kültürel düzene dair yorumları barındıran moda kavramının kimlik ve kültür ile olan ilişkisi çalışılması önemli bir konu olmuştur. Kişilerin dış görüntüsü üzerinden anlamlar inşa etmesine yarayan bir işlevinin yanı sıra dar bir kalıba sığmayacak kadar da geniş olan modanın, kültür ve kimlikle olan bağı onu günlük pratiklerin vazgeçilmez bir unsuru olarak konumlandırmıştır. Bu çalışmada modanın kimlik ve kültür ile olan bağı sosyolojik bir bağlamda ele alınarak, söz konusu kavramların günlük hayattaki konumu değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Moda, Kültür, Kimlik, Görünürlük Kazanma*

Corresponding Author e-mail: jale_avyuzen@hotmail.com

Sosyal Medyada Gelişen Nefret Söylemi

G. Zobar¹

¹Trakya Üniversitesi, Edirne, Türkiye, gokhanzobar@hotmail.com

Özet

Günümüzde kullanım açı her geçen gün genişleyen sosyal medya, birey ve toplum hayatının önemli bir bölümünü işgal etmektedir. Son 20 yılda internet ağının hızla yaygınlaşması, bilgisayar ve mobil cihaz kullanımının artmasıyla, bu cihazlar üzerinden etkileşimini sağlayan sosyal medyaya ulaşım kolaylaşmıştır. Dünyanın hemen her yerinde olduğu gibi Türkiye’de de sosyal medya kullanımı üst düzeydedir. Yapılan araştırmalar, 82 milyon nüfuslu Türkiye’de 52 milyon aktif sosyal medya kullanıcısının var olduğunu göstermektedir. Facebook, Instagram ve Twitter gibi sosyal medya ağlarının Türkiye’de milyonlarca kullanıcısı olduğu ve her geçen gün yeni sanal kullanıcılarla bu sayının arttığı görülmektedir. Böylesine devasa bir sanal dünya beraberinde birtakım sorunlar da meydana getirmektedir. Sosyal medyayı reel hayattan kaçış noktası olarak gören bireyler, kontrolün neredeyse olmadığı bu mecrada klavye üzerinden her türlü olumsuz söylemi geliştirebilmektedir. Sosyal medyanın bu denetimsiz durumu nefret söyleminin yaygınlaşmasına zemin hazırlamaktadır. Bir kişiyi, topluluğu, dini ya da siyasi düşünceyi hedef alan kişi veya sürü psikolojisiyle hareket eden gruplar, bu söylemleri pervasızca söz konusu ortamda dile getirebilmektedir. Nefret söyleminin sosyal medyada hızla artmasının temel nedeni hiç kuşkusuz bu mecranın kullanıcılarına sunduğu ‘özgürlük’ alanıdır. Bu çalışmada sosyal medyanın gelişimi ve Türkiye’deki kullanım pratiklerini irdeleyip sanal mecralardaki nefret söylemini örneklerle ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal Medya, Nefret Söylemi, Sanal Ortam*

Corresponding Author e-mail: gokhanzobar@hotmail.com

İnternet ve Tütün Bağımlılığını Önlemede ‘Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi’nin İlkokul 3. ve 4. Sınıf Öğrencileri Üzerindeki Etkisi

G. Yılmaz¹

Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, Türkiye, gulyilmis@hotmail.com

Özet

Bağımlılıkla mücadelede en etkili yöntem bağımlılığın ortaya çıkmadan önlenmesidir. Bu amaca hizmet etmek üzere ülkemizde Yeşilay Cemiyeti bünyesinde Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) eğitim programı oluşturulmuştur. Sigara, tütün, teknoloji, madde bağımlılığı ve sağlıklı yaşam modülleri hazırlanmış ve yaş gruplarına göre bir planlama yapılmıştır. Araştırmada yer alan İlkokul 3. ve 4. sınıf yaş grubu modüllerinde bağımlılık başlığında yer alan iki modül vardır. Bunlar Tütün Bağımlılığı ve Teknoloji Bağımlılığı modülleridir. Eğitim içeriğinde amaç, bilinçlendirmek ve farkındalık arttırmaktır. Bu araştırmada, Türkiye Bağımlılıkla Mücadele eğitiminin, internet ve tütün bağımlılığını önlemede bilgi düzeyinde ne kadar etkili olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma grubunu, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yer alan iki devlet ilkokulunda 3. ve 4. sınıfta eğitim gören 731 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri TBM eğitiminin sahada etkililiğini belirlemek için hazırlanmış ön test ve son testler ile elde edilmiştir. Analizler sonucunda Tütün Bağımlılığı ve Teknoloji Bağımlılığı eğitim modüllerinin etkili olduğu kabul edilmiştir.

Araştırmada t test ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin eğitim aldıktan bir ay sonra yapılan son test toplam puanlarında artış olduğu görülmüştür. Okula, aile ekonomik durumuna, anne ve baba eğitim durumuna göre anket maddelerine verilen cevapların istatistiksel olarak farklılaştığı ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *İnternet Bağımlılığı, Tütün Bağımlılığı, Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi*

Corresponding Author e-mail: gulyilmis@hotmail.com

Göç ve Yoksulluk Bağlamında Kadın

B. Korkmaz¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, bengisu_3959@hotmail.com

Özet

Yoksulluk günümüzde dünyanın karşı karşıya olduğu en önemli sorunlardan birisini oluşturmaktadır. 1980'li yıllardan itibaren küreselleşmeyle birlikte yoksulluğun etki alanı genişlemiş, kentleşme süreci hız kazanmıştır. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde yoksulluk, kente göre farklı boyutlarda ortaya çıkmaktadır. Yoksulluğun da artmasıyla birlikte göç edenlerin ağırlığını kadınlar oluşturmaktadır. Kadınlar, göç öncesi ve sonrasında birçok zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu çalışmada göç ve yoksulluk bağlamında kadının yaşadığı zorluklara değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Yoksulluk, Kadın

Corresponding Author e-mail: bengisu_3959@hotmail.com

Gençlerin İşsizlik Kaygısı: Üniversite 3. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin İşsizlik Kaygısını Ölçmeye Yönelik Bir Araştırma

İ. Kocatürk¹

Y. Acar²

¹ Çanakkalekkale 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, ilyaskocaturkk@gmail.com

² Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Çanakkalei, Türkiye, acaryasemin96@gmail.com

Özet

İşsizlik, ülkemizde dâhil olmak üzere tüm dünya ülkelerinin en büyük sorunlarından biridir. İşsizlik ülkeler için ekonomik bir sorun olmanın yanı sıra toplumsal bir sorundur. Ülkemizdeki genç nüfusun fazla olması ve işgücü arzının büyük bir bölümünü gençlerin oluşturmasından dolayı bu sorun en fazla gençleri etkilemektedir. Son zamanlarda ülkemizde yaşanan ekonomik ve siyasi krizler ile genç işsizlik oranları kademeli olarak yükselmiştir ve gençlerin iş bulma ümitleri her geçen yıl azalma eğilimi göstermektedir. Bu eğilim gençlerin iş bulma kaygılarını yükseltmektedir. Kaygı seviyesi yükselen gençler, gelecekleri hakkında neler yapmaları gerektiğini bilmemekte ve karar almakta zorlanmaktadırlar.

Çalışmamızın amacı, üniversite 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin iş bulma kaygı düzeylerini tespit ederek karşılaştırılmasıdır. Örneklemini, çeşitli üniversitelerin 3. ve 4. sınıflarında eğitim gören farklı fakülteler ve meslek yüksekokullarından 175 öğrenci oluşturmaktadır. Gençlerin kaygı düzeylerini en aza indirebilmek için ülkemizin gençlere yönelik çeşitli politikalar uygulaması ve gençlere yeni iş olanakları yaratarak genç işsizlik oranlarını en aza indirmeleri gerekmektedir. Yapılacak çalışma ile bu hususa katkı sağlama amaçlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: *İşsizlik, Genç İşsizliği, Türkiye’de İşsizlik, İş Bulma Kaygısı*

Corresponding Author e-mail: ilyaskocaturkk@gmail.com

OECD Ülkelerinde İş-Yaşam Dengesi Üzerine Bir İnceleme

E. Çıtak¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, esracitak_95@hotmail.com

Özet

Günümüzde gelişen teknolojiler ve bilgi topluma geçiş ile birlikte ekonomik, sosyo-kültürel alanda yaşanan değişiklikler, çalışma yaşamı açısından da yeni oluşum ve yaklaşımları da beraberinde getirmektedir. Bu süreçte, hem çalışan bireyin yaşamında işin giderek daha çok merkezileştiği hem de ailenin psikolojik fonksiyonlarının artarak önemini koruduğu görülmektedir. Bu nedenle, iş-yaşam dengesi birey, örgüt ve toplum açısından önem arz eden bir konu olarak literatürde yerini almaktadır. Kavram olarak iş-yaşam dengesi, “iş hayatında kontrol sahibi olmak ile çalışma ve çalışıma dışındaki aktiviteler üzerinde esneklik, sosyallik ve kişiselliği” kapsamaktadır. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü’nün (OECD) oluşturduğu “Daha İyi Yaşam Endeksi” (Better Life Index) sayesinde ülkelerin, iş-yaşam dengelerinin karşılaştırılması da mümkündür.

Bu çalışmanın amacı, OECD üyesi 36 ülke ile birlikte Rusya, Brezilya, Güney Afrika ve Kolombiya’nın da dâhil edildiği toplamda 40 ülke arasından, en iyi 5 ülke ve en kötü 5 ülkenin iş-yaşam dengesi indikatörlerinin rakamlarla karşılaştırılmasıdır. OECD’nin Daha İyi Yaşam Endeksi’nde iş-yaşam dengesi, iki indikatör kullanılarak sıralanmıştır. Bu indikatörler; “çalışanların kişisel bakım ve iş dışındaki diğer aktiviteleri için ayırdıkları zaman” ve “haftada 50 saat ve üzerinde çalışanların oranı"dır. İlk indikatörden elde edilen bulgulara göre; ülkeler incelendiğinde, çalışanların kişisel bakım ve iş dışındaki diğer aktiviteleri için en fazla zaman ayıran 5 ülke arasında ilk sırada, 16.5 saat ile İtalya yer almaktadır. İtalya’yı 16.4 saat ile Fransa, 16.1 saat ile Hollanda, 15.9 saat ile İspanya ve son olarak 15.9 saat ile Danimarka takip etmektedir. Çalışanların kişisel bakım ve iş dışındaki diğer aktiviteleri için en az zaman ayıran 5 ülke ise sırasıyla, 13.8 saat ile Letonya, 13.7 saat ile İsrail, 13.3 saat ile Şili, 12.4 saat ile Meksika ve son olarak 12.0 saat ile Kolombiya’dır.

Son indikatörün bulgularına göre ülkeler incelendiğinde ise, haftada 50 saat ve üzerinde çalışma oranının en fazla olduğu 5 ülke arasında ilk sırada, %32.6'lık oranla Türkiye yer almaktadır. Türkiye'yi %28.7'lik oranla Meksika, %26,6'lık oranla Kolombiya, %25.2'lik oranla Kore, %18.1'lik oranla Güney Afrika ve son olarak %17.9'luk oranla Japonya takip etmektedir. Haftada 50 saat ve üzerinde çalışma oranının en az olduğu 5 ülke sırasıyla; %1.1'lik oranla İsveç, %0.5'lik oranla Litvanya, %0.4'lük orana Hollanda, %0.4'lük oranla İsviçre ve son olarak %0.1'lik oranla Rusya'dır.

Anahtar Kelimeler: *İş-Yaşam Dengesi, Daha İyi Yaşam Endeksi, OECD İndikatörleri*

Corresponding Author e-mail: esracitak_95@hotmail.com

Tersine Göç ve Yeni Köylülük: Kırklareli Örneği

E. B. Türker¹, B. B. Mete²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, elifboluturker@gmail.com

²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, burcinmete@gmail.com

Özet

Göçler, insanlık tarihi boyunca nüfusun sosyal, kültürel ve ekonomik faaliyetlerinin hem nedeni hem de sonucunu etkileyen hareketler olmuştur. Değişen dünya konjonktüründe geleneksel göç hareketleri de farklılaşmaktadır. Bu farklılıklardan biri de literatürde tersine göç olarak kavramlaştırılan hareketlerdir. Tersine göç, kentlerden kırlara göçü adlandıran bir kavramdır. Tersine göç ile mevcut kent-köy ayrımı değişmektedir. Kentten kıra doğru göç deneyimleri ve kent-kır arasındaki bağ arttıkça köyleri ve köylülüğü etkilemektedir. Bu nedenle tersine göç ile oluşan kırsal değişim, yeni köylülüklerin de bir özelliği haline gelmektedir. Yeni köylülükler, üretim tekniklerinden ürünlerin pazarlamasına, günlük yaşam pratiklerinden üretici-üretici, üretici-tüketici ilişkisine, dayanışma ve yıkıcı piyasa şartlarına karşı gelişen köylülükleri anlatmaktadır. Dünyanın çeşitli bölgelerinde arttığı gözlemlenen tersine göç, köye dönüş ve yeni köylülük ülkemizde de giderek yaygınlaşmaktadır. Bu nedenle çalışmamız tersine göç ve yeni köylülük kavramlarından yola çıkmaktadır. Bu kavramların Kırklareli iline yansımaları, bölgede yerleşik ya da dönemlik olarak yaşamakta olan kentten kıra göç eden kişilerle yapılan derinlemesine görüşmelerden elde edilen veriler çerçevesinde analiz edilmektedir.

Çalışmanın temel sorusu tersine göç ve yeni köylülüğün ildeki tarım ve kır hayatını nasıl etkileyip değiştirdiğini anlamaktır. Çalışmanın amacı, Kırklareli merkez ve ilçe köylerine, kentten göç etmiş bireylerin köyde, köyün ekonomisi, sosyal hayatı ile etkileşimleri çerçevesinde getirdikleri yenilikler, farklılıkları incelemektir.

Anahtar Kelimeler: *Göç, kent-kır ayrımı, tersine göç, yeni köylülük*

Corresponding Author e-mail: elifboluturker@gmail.com

Farklı Topluluklarda Kadının Konumu ve Kadına Şiddet

B. Beyhan¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, seraybusrabayhan@outlook.com

Özet

Kadına şiddet evrensel bir sorundur. Bu şiddetle mücadele etmek için, kadınların bu şiddeti nasıl algıladığı ve buna ilişkin tutumlarının ne olduğu önem arz etmektedir. Pek çok toplumda kadının konumu değişkenlik göstermektedir. Toplumlar farklı olsa da geçmişte kadının konumunun genel çerçeve içerisinde durumlarının iyi olmadığı, zulmedildiği, adeta insan yerine konulmadığı anlaşılmaktadır. Yapılan araştırmalara bakıldığında; toplumun fiziki olarak güçsüz kesimini oluşturan kadınlar, yaşlılar ve çocuklar, şiddete en çok uğrayan kesimi oluşturmaktadırlar. Bu şiddetin yüzyıllardır devam ettiği anlatılmaya çalışılacaktır.

Bildirimde bu konuya açıklık getirmek için, başta tarihi kaynaklar olmak üzere psikolojik eserler ve araştırma eserleri de kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Cinsiyet, Kadın, Şiddet, Toplum.*

Corresponding Author e-mail: seraybusrabayhan@outlook.com

Sanat Edebiyat Dünyamızda Kaplan Dergisi

M. Dođan¹

¹Üniversite, Türkiye, mervedgn2222@gmail.com

Özet

"Kaplan" mecmuası 1919 yılının kasım ayında Selahaddin Enis ve Ahmet Tarık tarafından iki sayı çıkartılmış bir dergi olmakla beraber; edebi, siyasi ve sosyal açıdan dönemin koşullarına ışık tutan bir mahiyete sahiptir. Birinci Dünya savaşının sürmekte olduğu, türlü dernek ve cemiyetlerin kurulduğu, ayaklanmaların bastırıldığı, Cumhuriyet'e geçmek üzere adımların atıldığı bu dönemde yayın hayatına atılan "Kaplan" mecmuası dönemin bu koşullarına binaen yayımladığı yazılarda edebi nitelik arz eden hikaye, şiir, tenkit ve denemelerin yanı sıra sosyal hayata ilişkin meselelere de değinmiştir.

Derginin başındaki "Sert ve serbest sözlü edebi-içtimai risalesidir." mottosu da mecmuanın bahsedilen çizgisini arz eder niteliktedir. Derginin birinci sayısında ki Selahaddin Enis tarafından kaleme alınmış olan 'Kaplan'ın Meslekî ve Hücum Sahaları" başlıklı ilk makalede de bu çizgi izah edilir. Çıktığı iki sayıda edebi türde yazıların, dönemin edebiyat ortamlarına ışık tutan haberlerin ve tenkitlerin, ithaf ve anma yazılarının, Türk kadınlığının önemine de değinmiş olan dönemi ilgilendiren yazıların olduğu bu dergi, yazarlarının "sert ve serbest" olarak tabir ettikleri tutum nedeniyle sansüre maruz kalıp yayın hayatına devam edememiştir.

Bu radikal tavrı ve özellikle de Selahaddin Enis'in fazlaca açık olmayı gerektiren Natüralist bir etkiyi taşıyan dili sebebiyle kapatılmış olsa da "Kaplan" Mecmuası, kısa sürede yaptığı işler ve yayımladığı yazılar vesilesiyle tanıtılması elzem bir dergidir. Bu bildiri de bu elzem vazifeye katkıda bulunma amacını taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Kaplan, Mecmua, Selahaddin Enis*

Corresponding Author e-mail: mervedgn2222@gmail.com

Hârizmşahlar Tarihine Işık Tutan Bir Münşî: Reşîdüddîn Vatvât

C. Yaman¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, yaman.yceren@gmail.com

Özet

1088-1094 yılları arasında Belh'te doğduğu tahmin edilen Reşîdüddîn Vatvât, Büyük Selçuklu Devleti'nin içerisinde çıkararak Hârizm ve civar bölgesinde hâkimiyet kurmuş olan Hârizmşahlar (1097-1231)'ın yükselişine tanıklık etmiş bir âlimdir. Özellikle Hârizmşah Atsız dönemi hakkında bize önemli bilgiler veren Reşîdüddîn Vatvât, Hârizmşahlar'ın Dîvân-ı İnşâ reisliğine kadar yükselen bir âlimdir. Hârizmşahlar'ın kuruluş ve yükseliş dönemlerinde yaşamış, hâkim olduğu Arapça ve Farsça dilleri ve inşâ konusundaki yeteneği ile döneminin âlimlerinden ayrılmaktadır. Öte yandan hizmet ettiği Hârizmşahlar'ın bütün yazışmalarından en üst seviyede sorumlu olan memurudur. Bulunduğu konum itibariyle ürettiği münşeat mecmuâlarını ve devletin diğer devletler ile olan yazışmalarını kayda alması aslında, Hârizmşahlar hakkında bilginin de zenginleşmesinin göstergesidir. Bu bağlamda bakıldığında Reşîdüddîn Vatvât yaşadığı dönem hakkında tarihî açıdan bilgi edinilmesine katkı sağlamış bir münşidir. Bu bildiri ile Reşîdüddîn Vatvât'ın yaşamı, bağlı bulunduğu devletin hükümdarları ile münasebeti ve devrin olaylarına nasıl ışık tuttuğunu anlamaya çalışacağız. Ayrıca, Hârizmşahlar dâhil, ilişki içerisinde olunan devletler hakkında ayrıntılı bilgiyi edinebildiğimiz iki eserini anlatmaya çalışacağız. Bu eserler, yazma nüsha olmaları hasebiyle daha fazla önem teşkil eden “Ebkârü'l-efkâr fi'r-resâi'l-ve'l-eş'âr” ile “Arâ'isü'l-havâtır ve nefâ'isü'n-nevâdir” adlı eserleridir. Söz konusu eserler içerik bakımından inceleneceği gibi, yapılan çalışmalar hakkında da bilgi verilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Reşîdüddîn Vatvât, Hârizmşahlar, Münşî*

Corresponding Author e-mail: yaman.yceren@gmail.com

**Sana Benzer Güzel Olmaz: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY
9940 Numarada Kayıtlı Nazire Mecmuası**

E. E. Kara¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, elifezgikara@gmail.com

Özet

Mecmualar, Klasik Türk edebiyatının kapsamının daha iyi tespit edilmesine yardımcı olacak kaynak eserlerdendir. Divanı bulunmayan şairleri tespit etmek, divanlarda yer almayan şiirleri ortaya çıkarmak, metin tamirinde kullanılmak, dönemin veya müstensihinin şiir zevkini belirlemek, Klasik Türk edebiyatında yazılan nazirelerin hangi şairin zemin şiirine yazıldığını anlayabilmek cihetiyle önem arz etmektedir. Şiir mecmuaları, yazıldıkları dönemin edebiyat beğenisini vermeleri, biyografik kaynaklarda adı geçmeyen şairlerin şiirlerini ihtiva etmeleri, divanı olmayan ya da bilinmeyen bir şairin şiirlerini tespit etmeye olan katkıları bakımından edebiyat tarihimiz için son derece önemli kaynaklardır. Mecmûa-i eş'ar ve Mecmûa-i devavin ismiyle derlenen mecmualar genellikle bir tür el kitabı mahiyetinde olduğu için fazla rağbet görmüş ve Osmanlı dünyasında oldukça yaygınlaşmış bir tür haline gelmiştir. Nazirecilik anlayışı ise, Türk şiirinde pek çok şairin yetişmesini sağladığı gibi bu şiirlerin yer aldığı eserlerin de ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Edebiyat tarihimizde şairlerin yetişmeleri, güzel şiirlerin taklit edilmesi ve sanatkârın kendini her yönü ile geliştirerek ortaya özgün eserler koyması ile sağlanmıştır. Bu açıdan bakınca nazirelerin şairler arasında oldukça ehemmiyet kazandığı görülmektedir. Bilhassa nazire mecmuaları edebiyat tarihimizin aydınlatılması açısından son derece önem arz etmektedir. Bu bildirideki amaç İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi TY 9940 numarada kayıtlı nazire mecmuasını Edebiyat dünyasına tanıtmaktır.

Edebiyat tarihi ve üslûp çalışmalarına kaynaklık eden mecmualarla ilgili bu çalışmamız 135 varak olup içerisinde 362 şiiri ihtiva etmektedir. Bu şiirlerin büyük çoğunluğu Rızâyî, Mecdî, Emrî, Bâkî ve Ubeydî' ye aittir. Mecmuada toplamda 63 şaire ait zemin şiir ve nazire yer almaktadır.

Çalışmasını yürüttüğümüz mecmua nazirecilik geleneğinin emsalleri içerisinde yerini alarak bundan sonraki çalışmalara kaynaklık edecektir.

Anahtar Kelimeler: *Mecmua, Nazire, Klasik Türk Edebiyatı*

Corresponding Author e-mail: elifezgikara@gmail.com

Cumhuriyet Rejiminin Nesil İnşası Bakımından Reşat Nuri Güntekin'in Çocuk Balosu Adlı Hikâyesi

H. Duyar¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, haticeduyar7@gmail.com

Özet

Her inşa sürecinin bir başlangıcı olduğu gibi insan yetiştirmenin de başlangıcı, çocukluk evresidir. Çocukluk dönemi yetişkinliğin bir “hazırlık aşaması” olarak algılanmaktadır. Cumhuriyet aydınları geçmişle herhangi bir köprüsü olmayan çocuklarla cumhuriyet insanını inşa etmeye girişmişlerdir. Gelenekle bağlantılarını azaltarak çocukları modern eğitim ve hayat tarzıyla tanıştırmaya başlamışlardır. Reşat Nuri Güntekin için çocuk önemlidir ve bizzat bir değeri temsil eder. Reşat Nuri'nin eserlerindeki çocuk kavramı, öğretmen olmasından gelen tecrübe ve dikkatle, sadece kendi çağı ve dünyası içinde bir varlık olarak değil, bir yığın sosyal ve psikolojik problemi bulunan bir “vakıa” olarak görülmüştür. 1938 yılında Yedigün dergisinde yayımlanan “Çocuk Balosu” adlı hikâyesi üzerinden yetiştirilmek istenilen insan tipi ve yeni nesil incelemesi yapılacaktır. Hikâyede “Balo” kavramı üzerinden yeni neslin yetiştirilmesinde kültür, kadın-erkek ilişkileri ve kıyafet bakımından yeniliklere yer verilmektedir. Bundan hareketle yeni neslin inşasında gösterilen çaba, önem ve sonuç değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Reşat Nuri Güntekin, Balo, Çocuk, Yeni nesil, Batı*

Corresponding Author e-mail: haticeduyar7@gmail.com

Sevgili Arsız Ölüm Romanında Leitmotiv Tekniğinin Tip Oluşturmaya ve Eleştirel Mizaha Katkısı

A. M. Akyüz¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, ahmetmuhammedakyuz@gmail.com

Özet

Bu bildiride, Latife Tekin'in 1983 yılında yayımlanıp Türk romanında büyüü gerçekçiliğin ilk örneklerinden olan Sevgili Arsız Ölüm romanındaki Dirmit adlı baş kahramanın annesi Atiye'nin temsil ettiği tıpsel niteliklere, leitmotiv tekniğinin bu tıpsel nitelikleri hangi yönden beslediğine, eser boyunca Atiye'nin ağzından ara ara “iyi gelmezmiş” söz öbeğiyle tekrarlanan ifadenin roman sonunda nasıl eleştirel bir mizaha dönüştüğü üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Latife Tekin, Sevgili Arsız Ölüm, Leitmotiv*

Corresponding Author e-mail: ahmetmuhammedakyuz@gmail.com

Tatarların Sosyal Hayatı “Josaphat Barbaro’nun Seyahatnâmesi Işığında”

B. Zeren¹

¹Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye, baharzrnn@hotmail.com

Özet

Fatih Sultan Mehmed zamanında Osmanlı Devleti’nin doğuda Akkoyunlularla batıda ise Venedik Cumhuriyeti’yle giriştiği mücadeleler esnasında Akkoyunlular ile Venedikliler Osmanlılara karşı ittifak kurmak çabasında olduklarından birbirlerine elçiler göndermekteydiler. Bu elçilerden biri olan Venedikli tüccar Josaphat (Giosafa) Barbaro 1436-1452 yılları arasında, o sıralarda Cenevizlilerin denetimi altında bulunan, Tana’ya tüccar sıfatıyla gitmiştir. Burada yaklaşık olarak 16 yıl kalmış, civardaki pek çok şehri gezmiş ve Tatarlar arasında uzun süre yaşamıştır. Bu esnada hem Tatar hem de Osmanlıların Karadeniz’deki pek çok faaliyetine dair bilgi sahibi olmuştur. Barbaro bu yolculuğunu tamamlayıp ülkesine döndükten sonra, Türkler arasında kalmış olmasından kaynaklanan tecrübelerinden istifade etmek gayesiyle Venedik Cumhuriyeti’nin elçisi sıfatıyla 1474-1478 yılları arasında İran’a gönderilmiştir. Bu yolculukları sırasında da gördüklerini kaleme almıştır. Bu eserinde özellikle Tatarlar hakkında oldukça önemli bilgiler bulunmaktadır.

Barbaro’nun eserini incelediğimde sürekli anlattıklarına kimsenin inanmayacağı şüphesiyle yaşadıklarını kaleme aldığını gördüm. Ayrıca kendisi eserinde anlattıklarının gördüklerinin çok az bir kısmını kapsadığını söyleyerek eserini yazdığını açıklamaktadır. Bununla beraber olayların belirli bir düzende ilerlemesinden çok gördüklerinin aklına gelmesi yoluyla konudan konuya geçerek bir bilgi aktarımının yapıldığını gözlemledim. Bu bilgilerden yola çıkarak “Tatarların sosyal hayatı nasıldır?” sorusunun cevabını bildirimde yorumlamaya çalışacağım.

Anahtar Kelimeler: *Josaphat Barbaro, Tatarlar, Sosyal hayat*

Corresponding Author e-mail: baharzrnn@hotmail.com

Kırkkilise (Kırklareli)'ye Bağlı Vize Kazası Kaymakamlığının Telgraflarına Göre Eşkivalık Yapan Bulgarların Faaliyetleri (1903)

O. Durmaz¹

¹ Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, osmandurmaz06@gmail.com

Özet

1877-78 Osmanlı-Rus Harbinden sonra yaşanan siyasi gelişmeler, Balkanlar özelinde, Osmanlı Devletini oldukça zor duruma düşürmüştür. Özellikle Berlin Antlaşmasının bazı maddeleri Anadolu'dan Ermenileri, Balkanlar'da ise milliyetçi Bulgarları harekete geçirmişti. 1903 yılında Makedonyada yaşayan Bulgarlar, İlinden dedikleri isyanlarıyla kamuoyu oluşturmayı hedeflerken, bu isyanı desteklemek amacıyla Kırkkilise (Kırklareli)'de de bir isyan çıkartılmak istendiğini kayıtlardan anlayabiliyoruz. Nitekim, Vize Kaymakamı Ahmet Galip Bey'in Rumeli Müfettişliğine gönderdiği telgraf metinlerinde Bulgarların Kırkkilise ve Vize taraflarında gerçekleştirdikleri eşkıyalık hareketlerini (adam kaçırma/öldürme, gasp, yağma vs.) sıklıkla görüyoruz. Bulgarların gerçekleştirdikleri bu hareketlerin, bölgedeki Rum ve Türk nüfusunu korkutarak başka yerlere göç ettirilmesi ve Büyük Bulgaristan'a yeni topraklar katmak amacını taşıdığını açıkça anlayabiliyoruz.

Anahtar Kelimeler: *Bulgarlar, ilinden, preobrazhenia, isyan*

Corresponding Author e-mail: osmandurmaz06@gmail.com

1984-1989 Yılları Arasında Bulgaristan'da Türklere Uygulanan Baskılar ve Belene Temerküz Kampı

B. Ertürk¹

¹Türkiye, muhibbiturksoy@gmail.com

Özet

Bulgaristan, 500 yıla yakın Osmanlı Devleti idaresi altında kalmış, Bulgarlar da Türklerle asırlarca yan yana Osmanlı hoşgörüsü altında yaşamışlardı. Osmanlı-Rus Harbi neticesinde imzalanan Berlin Antlaşmasıyla Balkan sıradağlarının kuzeyi ile Tuna Nehri arasında kalan topraklar üzerine Osmanlı Devletine vergi veren bir Bulgar Prenslüğü kurulmuştu. Kurulan yeni devletin sınırları içinde kalan Türklerin hakları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde garanti altına alınmış olsa dahi Panslavistlerin teşvikiyle yapılan baskılar neticesinde doğdukları toprakları terk etmek zorunda bırakılmışlardı. Harpten önce Rusçuk'ta Fransız M. Aubaret'in 1876 tarihli raporunda verdiği bilgilere göre Tuna Vilayetinde 1.120.000 Türk ve 1.130.000 Bulgar nüfusu vardı. Yine 1877-1878 yılı bir başka çalışmada Türkler Bulgaristan'daki nüfusun %52'sini oluşturuyordu. Savaştan sonra yarım milyondan fazla Türk yerlerinden edildi ve yaklaşık 350 bini göç esnasında ya hastalanarak öldü ya da katledildi. Ancak azınlık durumuna düşen Türkler yeni kurulan Bulgar devleti içinde hâlâ önemli bir nüfusa sahiplerdi. Bulgaristan Türklerinin talihsizlikleri Balkan Savaşlarıyla da son bulmadı. Osmanlı Devletine karşı savaşan Bulgaristan Türk azınlığını ikinci kez göçe zorladı. Aleksandır Stamboliyski döneminde az da olsa rahat nefes alan Türklerin umutları onun 1923 yılında bir darbeye indirilip katledildikten sonra son buldu. 1944 yılına kadar faşist iktidarların tahakkümü altında zorlu yıllar geçirdiler. Sosyalizmin tesis edilmesiyle beraber Bulgar Komünist Partinin idareyi devraldığı yıllardan 1989 yılına kadar geçen zaman içinde Türk nüfustaki artışın aleyhlerine olacağını fark edince de yeri geldiğinde Türk azınlığını göç ettirdiler, bu politika başarıya ulaşamayınca onları Bulgar halkı içinde eritme yöntemine başvurdular.

Hiç şüphe yok ki Bulgaristan Türkleri denince akla ilk olarak yakın geçmişimizde soydaşlarımıza karşı yürütülen eritme politikası ve zorunlu göç kavramları gelmektedir. Bunun dışında zikredilen mefhumlarla bağlantılı ve çalışmamızla yakından alakalı bir

diğer mesele de ''Yeniden Doğuş Süreci (1984-1989)''nde faaliyet gösteren toplama kamplarıdır. Asimilasyon Kampanyasının doruk noktasına ulaştığı yıllarda geleneksel Türk-Müslüman adları Bulgar-Hristiyan adlarıyla değiştirilmeye girişildi, Türk azınlığının haklı olarak tepki göstermesine neden oldu ve nihayet yüzlercesinin de toplama kamplarına gönderilmesiyle sonuçlandı. İktidara geldikten itibaren Kendi politikalarına karşı gelenleri sindirmek ve itaat altına almak amacıyla ülke genelinde bulunan temerküz kamplarına göndererek cezalandıran komünist yönetim, 1984-1989 ad değişiminde bu kez Bulgaristan Türklerine boyun eğdirmek gayesiyle Belene Toplama Kampı'na sürgün etmişti.

Anahtar Kelimeler: *Asimilasyon, Bulgaristan Türkleri, Göç, Komünist Parti, Temerküz Kampı*

Corresponding Author e-mail: muhibbiturksoy@gmail.com

Gırnati Seyahatnamesine Göre İtil Bulgarları

Ş. N. Karabıyık¹

¹ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, karabykseyda@gmail.com

Özet

12.yüzyılın en önemli seyyahlarından olan,batıdan doğu diyarlarını keşfetmek için yola düşen Ebû Hamid Muhammed El-Gırnâti, 1080-1081 yılları arasında günümüz İspanya'nın Gırnata şehrinde doğdu.Tuhfetu'l-Elbâb ve Nuhbetu'l-Acâb adlı eserinde 55 yıl boyunca gezdiği yerlerden bahsetmektedir.30 yaşında başladığı gezilerine güzergah olarak doğu bölgelerini seçmiştir.Gezilerine başladığı yer İskenderiye'dir.İskendire'den Kahire'ye geçişi sonrasında 55 senelik aralıksız süren seyahatlerini konu alan eserinde Gırnati İtil Bulgarları hakkında değerli bilgiler vermektedir.Gırnati İtil Bulgarları'nın ülkesinde bir süre yaşamıştır ve onların özellikle kültürel ve ticari yönlerinden bahseder.Gırnati'nin seyahatnamesinde verdiği bilgiler sayesinde İtil Bulgarları hakkında fikir sahibi olabilmekteyiz.Gırnati'nin verdiği bilgiler çerçevesinde İtil Bulgarları'nın sosyal,ekonomik ve yaşam tarzlarına ışık tutacağız.

Anahtar Kelimeler: *Seyahatname, İtil Bulgarları, Gırnati*

Corresponding Author e-mail: karabykseyda@gmail.com

I. Haçlı Seferi Ordusu ve Hedefleri (1096-1099)

H. B. Gürler¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, hburakgurler@gmail.com

Özet

1071 yılında yapılan Malazgirt savaşını Türklerin kazanmasıyla Selçuklu Türkleri Anadolu'ya akın etmiş ve 1075 yılında İznik'i ele geçirmiştir. Türklerin bu başarısından dolayı Bizans İmparatorluğu ve Avrupa devletleri paniğe kapılmıştır. Haçlı Seferi fikri başlangıçta İspanya'da yaşayan Müslümanları İspanya'dan atmak için ortaya çıkıp, Reconquista hareketi ile Müslümanlar İspanya'dan atılsa da Bizans İmparatoru Aleksios Komnenos'un İmparatorluğu eski gücüne kavuşturmak için batıdan yardım istemesi sonucunda Papa II. Urbanus planını devreye sokmuş ve Haçlı seferleri fikri ile Batı(Roma) Kilise 'sinin Doğu Kiliselerini hegemonya altına almasını hedeflemiş, Türkleri Bizans topraklarından ve Müslümanları Orta Doğu'dan çıkarmayı istemiş ayrıca Kudüs'ün ele geçirilmesini planlamıştır. Papa bu düşüncesiyle aslında Avrupa'nın içinde bulunduğu çöküşü engellemek istemiştir.

Papa 1095 yılında toplanan Clermont Konsilin'de öylesine ateşleyici vaazlar vermiştir ki Avrupa'da binlerce insanın bu sefere katılmasını sağlamıştır. Doğu'daki derelerden yağ ve bal aktığını anlatmış, Kudüs'ün ele geçirilmesinin önemi üzerinde durmuş ve herkesi kutsal Haç'a davet etmiştir. Kutsal toprakların Müslümanlardan alınması için yapılan sefer ise I. Haçlı Seferi olarak nitelendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Papa, Clermont Konsili, Kutsal Haç, Ordu*

Corresponding Author e-mail: hburakgurler@gmail.com

Cizvitler'in Türklere ve İslamiyet'e Yönelik Faaliyetleri

G. Savaşkan¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, gulsehri_fb@hotmail.com

Özet

Cizvitler, neredeyse tüm toplumları olumlu ya da olumsuz etkilemiş bir cemaat olmakla birlikte Katolik Kilisesi'nin modernleşmesinde de ön ayak olmuştur. Bunun yanında faaliyetleri ile birlikte toplumlarda sorunlar çıkarmışlar, yönlendirmelerde bulunmuşlardır. Özellikle Osmanlı üzerinde birçok faaliyette bulunmuşlardır. Cizvitler, pek çok toplumla iletişim halinde olmuştur. İçinde buldukları toplumlara katkıları olduğu gibi çoğu zaman zararları da bulunmuştur. Genel olarak yaşadıkları yerlerde istenmemiş ve sürülmüşlerdir.

Bildirimde günümüzde bile oldukça etkin bir şekilde çalışmalar yapmakta olan Cizvit cemaati ve bu cemaatin geçmiş zamanlardaki faaliyetleri anlatılacaktır. Bu faaliyetler anlatılırken pek çok eser incelecek, konu ile ilgili yazılmış olan kitaplar ve arşivden alınan bazı belgeler kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Cizvit, Osmanlı, Ignatus, Fransa, İstanbul*

Corresponding Author e-mail: gulsehri_fb@hotmail.com

Türk-Macar İlişkileri Tarihine Genel Bakış

N. Kalkan¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, nesrinkalkan@gmail.com

Özet

Türk-Macar ilişkileri kapsamında ele alınan tarihi süreçte gerek Türk gerek Macar tarihçilerinin incelediği belgeler neticesinde ortaya çıkan ve iki devlet arasında gelişen ilişkilerin baz alınmasıyla beraber ortaya koydukları tezlerde Avrupalı tarihçilerin yazmış olduğu “Türk-Macar ilişkilerinin dostane olmadığı” tezi çürütülmüştür. Türk-Macar ilişkileri konusunda arşiv belgeleri üzerinde yaptıkları çalışmalarla bilinen, ikili ilişkiler konusunda incelemelerde bulunan Macar tarihçilerden Prof. Dr. Pal Fodor ve Türk Tarih Kurumu onur üyeliğine seçilen arşivci Fekete Lajos ile Türk tarihi alanında hocalarımız Prof. Dr. Ali Osman Karatay ve Prof. Dr. Tayyip Gökbilgin’in eserlerinde yer alan bilgiler neticesinde yüzyıllar boyu var olan dostluğun günümüze süregeldiği açıkça belirtilmiş, yakın tarih incelendiğinde ise bugünkü Macaristan’da 3 Mayıs Dünya Türkçülük Günü’nün kutlandığı ve Türk geleneklerinin yer aldığı etkinliklerin yapıldığı görülmektedir. Bu bildirimde kaynaklardan edindiğim bilgiler ışığında Türk-Macar ilişkilerini anlatmaya çalışacağım.

Anahtar Kelimeler: *Türk-Macar, Ortak Kültür, Hun-Macar*

Corresponding Author e-mail: nesrinkalkan@gmail.com

19. Yüzyıldan Günümüze Bir Na't Mecmuası: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T 9313 Numarada Kayıtlı Na't Mecmuası

E. Ertuna¹

¹Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırklareli, Türkiye, elifertuna92@gmail.com

Özet

Osmanlı şairleri doğup büyüdüğü ortam ve almış oldukları eğitim çerçevesinde bir donanıma sahip olmaktadır. Zamanla nazma dair ustalık boyutuna ulaşacak kıvama gelip de kendilerini bu alanda yetiştirmiş olan şairler, edinmiş oldukları birikimi de hiç şüphesiz ki şiirlerine yansıtırlar. Şairlerimizin yazmış olduğu bu manzumeleri derleyen şiir mecmuaları ise, bizlere şiir dünyasının kapısını aralayan en somut malzemelerdendir. Mecmualardaki şiirler bazen bir şairin divanındaki en bilindik şiirleri ihtiva ederken bazen de o şairin gün ışığına hiç çıkmamış şiirlerini içerir. İşte bu karanlıkta kalıp da aydınlatılmayı bekleyen şiirlerin ortaya çıkarılması için şiir mecmuaların incelenip tanıtılması oldukça elzemdir. Şiir mecmuaları bazen sadece bir nazım şekline veya türüne göre de derlenmektedir. Bunlardan birisi na't mecmualarıdır. Na't adı verilen nazım türü ise divan şiirinde sıkça kullanılır ve bu tür dizgesel olarak tamamen Hz. Peygamber'e övgü üzerine kuruludur. Na'tlerin yapısı gereği işlenen unsurların başında ayetler, hadisler, Hz. Peygamber'in mucizeleri ve onun diğer özellikleri gelir. Bu bildirideki amaç, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T 9313 numarada kayıtlı olan na't mecmuasını bu unsurlarla birlikte değerlendirerek bilim dünyasına tanıtmaktır. 17, 18 ve 19. yüzyılda yaşamış olan şairlerin na'tlerine dair seçkiler sunan bu mecmua 74 varaktır ve içerisinde yüzlerce şiir barındırır. Bahsi geçen mecmuada en çok Kânî, Senâî, Rızâ'î gibi şairlerin şiirleri bulunmaktadır. Ele aldığımız mecmua, na'tlerde kendine yer bulan konular ve şairleri na't yazmaya sevk eden unsurlar doğrultusunda incelenip değerlendirilecektir. Bu mecmuada ele alınan na'tlerin yazılmış olduğu nazım şekilleri ve türleri; şiirlerin beyit ve bent sayıları, vezinleri; şiirlerde geçen özel isimler; övgü maksadıyla Hz. Peygamber'e yakıştırılan sıfatlar gibi pek çok malzeme ele alınıp örnek beyit veya bentlerle takdim edilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Mecmua, na't, şiir*

Corresponding Author e-mail: elifertuna92@gmail.com

Trakya'da Yeşilyurt Gazetesi

A. Avcı¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, aykuttavci@gmail.com

Özet

Yerel gazeteler, sosyal, siyasi, iktisadi ve kültürel açıdan çok önemli kaynaklardır. Ayrıca tarih araştırmaları açısından da birer belge niteliğindedir. Merkez ile taşra arasında köprü görevi gören yerel gazeteler, yenilik ve gelişmeleri yöre halkına iletir, halkın görüş ve isteklerini de kurumlara ulaştırarak, buldukları şehirlerde yaşayan kişilerin adeta sesi olurlar.

Trakyada Yeşilyurt gazetesi, Ali Rıza Dursunkaya tarafından 30 Ağustos 1925 tarihinde yayın hayatına başlatılan ve kısıtlı imkanlara rağmen günümüze kadar devam ederek Kırklareli halkını bilgilendiren en önemli iletişim aracı olmuştur. Gazetede, siyasi, ekonomik, kültürel, sosyal haberler, sağlık ve tarım gibi her konuyu ilgilendiren haberler yer almıştır. Ayrıca gazetede yayınlanan kanunlar, kararlar, yönetmelikler ve ilanlar sayesinde yöre halkı bilgilendirilmiştir.

Çalışmamızda, Kırklareli'deki ilk yerel gazete olan Trakyada Yeşilyurt gazetesine ait 2 Temmuz 1934 ile 29 Birinci Kanun (Aralık) 1944 tarihleri arasındaki 893 sayı incelenmiştir. İncelenen gazete sayıları Ankara Milli Kütüphanesi'nden temin edilmiştir. Trakyada Yeşilyurt gazetesi sayesinde, o yıllarda Kırklareli'nin ve Türkiye'nin siyasi hayatı hakkında kesitler görmemiz mümkün olacaktır. Yaptığımız çalışmada, yerel basın çalışmalarının eksikliği göz önüne alınarak, Kırklareli Basın Tarihi ve yerel basın çalışmalarına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Gazetede başta Ali Rıza Dursunkaya olmak üzere başka yazar ve şairlerin de yazılarına ve şiirlerine yer verilmiştir. Başyazar Ali Rıza Dursunkaya yazdığı köşe yazıları ile halkı bilgilendirmeyi ve eğitmeyi amaçlamıştır. Yayınlanan haberlerde kaynakların büyük çoğunluğu Anadolu Ajansı, Anadolu Ajansı'nın yabancı ajanslardan aldığı bilgiler, İstanbul gazeteleri ve radyolardır. Sadece Kırklareli'ni ilgilendiren gelişmeler değil, ulusal ve uluslararası haberler de gazetede yer almıştır. Dönemin zorluklarına rağmen çeşitli kaynaklardan alınan haberler okuyucuya ulaştırılmıştır. Kırklareli şehrindeki

güncel sorunlar ağırlıklı olarak ele alınarak, şehirdeki eksiklerin giderilmesi ve şehrin gelişmesine çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Yerel Basın, Trakya, Trakya'da Yeşilyurt, Gazete, Haber*

Corresponding Author e-mail: aykuttavci@gmail.com

Kamu Yönetiminde Yolsuzluğun Önlenmesinde Etik Anlayışının Etkisi

E. Kopuz¹

¹ İstanbul Medeniyet Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, ersinkopuz@gmail.com

Özet

Yolsuzluk, neden ve sonuçları itibariyle çok yönlü bir problemdir. Kökleri çok eski zamanlara dayansa da bu alanda yapılan çalışmalar ile birlikte modern bir olgu olarak kabul edilmektedir. Yolsuzluk, birey ve toplumun üzerinde yarattığı olumsuz sonuçlar nedeniyle üzerinde tartışılan ve çözümlenmeye çalışılan bir olgudur. Yolsuzluk, siyasi, ekonomik ve sosyal olmak üzere ulusal ve uluslararası birçok dinamiği doğrudan etkilemektedir.

1980 sonrası ortaya çıkan Yeni Kamu Yönetimi yaklaşımının etkisiyle hesap verilebilir ve şeffaf bir yönetim şekli önem kazanmaktadır. Bu anlamda yolsuzluğun tanımlanması, yolsuzlukla mücadele yöntemleri başta olmak üzere devletler ve uluslararası kuruluşlar yolsuzlukları önleme anlamında çeşitli reformlar yapmaktadır. Etik anlayışının geliştirilmesi faaliyet alanı bakımından geniş, işlevi bakımından çok yönlü kabul edilmektedir. Kamu kurum ve kuruluşları, kamu yararı ilkesi doğrultusunda yolsuzluğun önlenmesi ve yolsuzlukla mücadele edilmesi anlamında etik anlayışının geliştirilmesine odaklanmaktadır.

Bu çalışma, yolsuzluğu oluşturan unsurların ortadan kaldırılması anlamında etik anlayışının etkisini inceleyecektir. Bu inceleme, etik davranış ilkeleri perspektifinde yolsuzlukla mücadeleyi oluşturan nedenleri ve önlemleri içermektedir. Yolsuzluğun önlenmesi ve etik anlayışı arasındaki ilişki Kamu Görevlileri Etik Kurulu mevzuatı ve araştırmaları kapsamında ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Yolsuzluk, Etik, Kamu Yararı, Etik Davranış İlkeleri, Etik Kurulu*

Corresponding Author e-mail: ersinkopuz@gmail.com

Kamu Diplomasisi Çerçevesi İle Ak Parti Dönemi Abd-Türkiye İlişkileri Ekseninde Enformasyon Savaş Stratejilerinin Kullanılması

T. C. Çeliktug¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, nevzatfatihceliktug@gmail.com

Özet

Bu çalışmada uluslararası ilişkilerde ülkelerin kendi saygınlıkları, meşruluğunu sağlamak, ve dış kamuoyunu etkilemeyi amaçlayan kamu diplomasisinin algı yönetimi evresinde enformasyon savaşları, AK Parti dönemi ABD-Türkiye ilişkileri üzerinden ele alınacaktır. İkili ilişkiler bağlamında ABD'nin hegomonik güç olma uğruna soğuk savaş döneminden bu yana geliştirdiği enformasyon savaş stratejileri ile dünya kamuoyunun hem meşruiyetini sağlamayı hem de insanların algılarını yönetmeyi hedefleyerek algı operasyonları ve propaganda yaptığı görülmektedir. Oysa Türkiye’de enformasyon savaş stratejileri yoluyla dışa dönük algı operasyonlarının kullanılmaması ve olayların bütün şeffaflığıyla sadece kamu diplomasisine hizmet etme amacı ile uluslararası kamuoyuna duyurma anlayışı tarihimizde "kara leke" olarak nitelendirebilecek bir olayla karşılaşmamış olmamızdan ve olayları kapatma ihtiyacı hissetmemizden kaynaklanmaktadır. Türkiye’nin kamu diplomasisi anlayışı incelendiğinde saygınlığını koruma hedefli, yumuşak güç unsurunu da dikkate alarak ılımlı ve insani yardım temelli politikalarıyla kendi milletinin meşruiyetini arkasına alarak ve şeffaflık şiarıyla kendi kamuoyunu ve uluslararası kamuoyunu bilgilendirme amacı güttüğü ileri sürülebilir. Ancak AK parti dönemi ABD-Türkiye ilişkileri bağlamında ABD'nin menfaatlerine ters düşen diplomatik olaylarda kullandığı enformasyon savaş stratejilerine karşı hamlelerimizi, ABD'nin birçok ülkeye etki ettiği düşünülerek gerek bireysel gerekse kamusal olarak uygulanan dezenformasyonları etkisizleştirecek daha etkili enformasyon savaş stratejileri geliştirme ve kullanmaya olan ihtiyacın dikkate alınması yadsınamayacak bir gerçekliktir. Bu araştırmada Türkiye’de kamu diplomasisi çalışmaları hangi çerçevede yürütülmektedir? AK Parti dönemi ABD-Türkiye ilişkileri bağlamında enformasyon savaşları ile ilişkilerimiz kamuoyuna ve dış kamuoyuna nasıl yansıtılmıştır ve uluslararası ilişkilerimize etkisi nasıl olmuştur? soruları Barış Pınarı Operasyonu üzerinden irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: *Kamu Diplomasisi, Dijital Diplomasi, Abd-Türkiye İlişkileri, Enformasyon Savaşları*

Corresponding Author e-mail: nevzatfatihceliktug@gmail.com

Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Türkiye’deki Gelişim Süreci Ve Yeni Tek Düzen Hesap Planı Taslağından Beklenen Faydaları

M. Akıncı¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, melihakinci95@gmail.com

Özet

Dünya üzerinde gelişen ekonomi sonucu daha anlaşılır, daha güvenilir ve finansal bilgi kullanıcılarının finansal tabloları uluslararası olarak karşılaştırabilmesini sağlamak amacıyla ülkemizde Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) seti, hali hazırda yürürlükte olan mevcut muhasebe sistemiyle önemli farklılıklar arz etmektedir. Bu nedenle, TFRS setinin Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği (MSUGT) ile sunulan tek düzen hesap planı yardımıyla muhasebe süreci dâhilinde uygulanabilmesi mümkün olamamaktadır. Diğer bir ifadeyle; tek düzen hesap planının, uluslararası ölçekte finansal raporlama yapılabilmesi için gereken muhasebe sürecini destekleyebilecek ölçüde niteliği bulunmamaktadır. Bu gerekçeyle, ülkemizde 2005 yılından bu yana kapsam dâhilindeki şirketler tarafından yapılan TFRS raporlaması, muhasebe sürecinin bir çıktısı olmak yerine mevcut sistemden elde edilen MSUGT raporlarının dönüştürülmesi yolu ile gerçekleştirilmektedir. TFRS raporlamasının muhasebe sürecinin bir çıktısı olarak yapılabilmesi için KGK tarafından TFRS’lerdeki düzenlemeler de dikkate alınarak yeni tek düzen hesap planı taslağı hazırlanmış ve kamuoyu görüşüne sunulmuştur. Yeni oluşturulan hesap planı taslağı yürürlüğe girdiğinde, hem TFRS'ye göre raporlama yapan hem de TFRS setinin dar kapsamlı versiyonları olan Büyük ve Orta Ölçekli İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) ile henüz taslak halinde olmakla birlikte 01.01.2021 tarihi ve sonrasında başlayan hesap dönemlerinden itibaren uygulanmaya başlanması planlanan Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardının (KÜMİ FRS) yalnızca raporlama yerine muhasebe süreci ile birlikte uygulanabilir olmasına imkân sağlayacaktır. Bu çalışmada TFRS'lerin Türkiye'deki gelişim süreci ve neden yeni bir tek düzen hesap planına ihtiyaç duyulduğu dikkate alınarak, Türkiye muhasebe sistemine getirdiği yeniliklerin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Uluslararası Muhasebe Standartları, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği, Tek Düzen Hesap Planı*

Corresponding Author e-mail: melihakinci95@gmail.com

Çalışma Sermayesi Yönetimi ve Makroekonomik Göstergelerin Firma Karlılığı Üzerine Etkisinin İncelenmesi; Borsa İstanbul'da Faaliyet Gösteren Gıda İçecek Firmaları Üzerine Bir İnceleme

K. Yılmaz¹

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, kubra28.ylmz@hotmail.com

Özet

Günümüz dünyasında tüm şirketlerin amacı karlarını maksimize edebilmek ve güçlü rekabet ortamında ayakta kalıp büyümeye devam etmektir. Küreselleşme ile birlikte çok uluslu şirketlerin sayısı giderek artmakta ve rekabet daha etin bir hale gelmektedir. Bu koşullar altında ayakta kalabilmek için şirketler iyi bir finans yönetimine ihtiyaç duymaktadır. Finans yöneticisinin şirketlerin türüne göre yapacağı doğru yatırımlar çok önemlidir. Bu nedenle finans yönetiminin en önemli konularından biri çalışma sermayesi yönetimidir. Çalışma sermayesi yönetimi işletmenin kısa vadeli finansal yatırımlarını ve kararlarını ifade eder. Bu nedenle işletmenin likit varlıklarının artmasına ve işletmeye nakit akımı sağlayarak canlılık kazandırması amacıyla büyük önem teşkil etmektedir. İyi bir çalışma sermayesi yönetimi firmanın başarısını arttırır. Ancak firmalar dış etkilerinde işletmeleri nasıl etkilediklerini göz önünde bulundurarak olası risklere karşı pozisyon almaları gerekmektedir. Bu amaçla bu çalışmada,Türkiye'de faaliyet gösteren gıda ve içecek firmaların çalışma sermayesi yönetimi ve makroekonomik göstergelerin firmaların karlılığı üzerine etkisi incelenmiştir. Bu amaçla Borsa İstanbul'da 2000-2018 yılları arasında kesintisiz faaliyet gösteren gıda ve içecek firmaların ait oranlar kullanılmıştır. Çalışmada bağımsız değişkenler; nakit dönüş süresi, stok devir hızı, cari oran, likit oran,nakit oran alacak devir hızı ve aktif devir hızı,enflasyon oranı, faiz oranı, döviz kuru kullanılmıştır. Bağımlı değişkenler ise aktif karlılık ve özkaynak karlılığı kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Çalışma Sermayesi, Karlılık, Gıda ve İçecek Firmaları*

Corresponding Author e-mail: kubra28.ylmz@hotmail.com

Türkiye Genelinde Güneş Enerjisi Santrali Kurulumu İçin Fizibilite Çalışması

E. Akusta¹

¹*Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, emreakusta@hotmail.com*

Özet

Bu çalışmada Türkiye, Güneş Enerjisi Santrali (GES) kurulumu açısından iller bazında analiz edilmektedir. Analiz yapılacak şehirlerin seçiminde lisanslı GES yönetmeliğinde belirtilen yıllık minimum küresel radyasyon değeri baz alınmıştır. Bu kritere göre yapılan analizde Türkiye için 45 ilin GES kurulumuna uygun olduğuna karar verilmiştir. Bu iller için yapılan fizibilite çalışması sonuçlarına göre illerin güneşlenme süreleri, küresel radyasyon değerleri ve güneş ışınlarının düşme açısı farklılık göstermektedir. Bunlara bağlı olarak, farklı illere kurulan GES'lerin iç verim oranı, basit geri ödeme süreleri, öz sermaye geri ödeme süreleri, net bugünkü değerleri, yıllık yaşam döngüsü tasarrufları, fayda-maliyet oranları, sera gazı azaltım miktarları ve şebekeye verilen elektrik miktarları farklılık göstermektedir. Çalışma sonucunda bu 45 il içerisinde GES kurulumu için en uygun şehir Muğla olarak belirlenirken en az uygun şehrin ise Antalya olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Güneş Enerjisi Santrali, Türkiye, Fizibilite, Yenilenebilir Enerji*

Corresponding Author e-mail: emreakusta@hotmail.com

BEPS (Matrahın Aşındırılması ve Kârın Aktarılması)

A. Yurttaş¹

¹Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, Türkiye, arzuyurttas78@gmail.com

Özet

Küreselleşmenin bir sonucu olarak ülke ekonomileri ile yarış eden çok uluslu grup şirketleri, “multinational” denilen yapılar ortaya çıkartmıştır. Bu yapılanma ile birlikte yatırımların ülkeler arasında rahatça dolaşımı sağlanmıştır. Beraberinde ülkelerin vergilendirme yapıları birbiri ile farklılık arz ettiği için vergi kayıp ve kaçaklıklarının da önüne geçilemez hale gelmiştir.

Günümüzde artık dijital ekonomi ve küreselleşmenin bir sonucu olarak devletler grup şirketleri kontrol edemez hale gelmiştir. Şöyle ki grup şirketleri kendi aralarında bazı fiyatlandırmalar yaparak -bir anlamda fiyatları manipüle ederek- vergi matrahlarını aşındırmaları ve kar aktarmaları gerçekleştirebilmektedirler. Dolayısıyla çok uluslu grup şirketlerinin bu aşamadan sonra hedeflerinden bir tanesi de mümkün olduğunca daha az vergi ödemek olmaktadır. Bunu yaparken genellikle vergiden kaçınma yöntemlerini uygulamakta, böylece ülke sistemlerinde güvenle dolaşma imkanı bulabilmektedirler. Ülkeler ise bu şekilde vergi matrahlarının aşınması ve kendi ülkelerinde oluşan kârın vergisiz -ya da daha az vergili- bölgelere aktarılması sonucu vergi hasılatlarında ciddi azalmalar yaşayabilmektedirler. Bu sorunun önüne geçmek ve çözüm üretebilmek için G20 zirvesinde ülkelerin bir üst mercii diyebileceğimiz OECD görevlendirilmiştir. Bu girişimin sonucu olarak BEPS (Matrah Aşındırılması ve Kârın Aktarılması) Eylem Planları devreye sokulmuştur. Birbirleriyle entegre toptan bir anlayışla mücadele yapılmasının gerektiği anlaşılan toplam 15 ayrı Eylem Planı oluşturulmuştur. Söz konusu Eylem Planları incelendiğinde vergi cennetlerinden ve zararlı vergi rekabetinden kurtulmanın yolları ile transfer fiyatlandırması yoluyla kazanç aktarımının önüne geçilmesi yönünde aksiyonlar olduğu görülmektedir. Düzenlenen konular arasında dijital ekonominin vergilendirilmesi (facebook, twitter, ..vs) ile çifte vergilemeyi önleme anlaşmaları gibi hususlar da yer almakta olup, çifte vergilemeyi önleme anlaşmalarının

suistimale açık olan birçok hususunun revize edilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Bu Eylem Planlarında amaç çok uluslu işletmelerin şirket bilgileri, faaliyetleri, riskleri, gelirleri ve varlıklarıyla ilgili bilgileri tek bir sistemde toplamak ve kazanç hangi ülkede sağlanıyorsa o kazancın elde edildiği ülkede vergilendirilmesini sağlamaktır. Böylelikle ülkelerin vergi tutarsızlıkları ortadan kaldırılıp; karı, vergi oranı yüksek ülkeden kaydırıp vergi oranı düşük olan ülkeye aktarmalarının önüne geçmek hedeflenmektedir. Bu şekilde ülkelerin bir yandan da kara para aklanmasının önüne geçmesi düşünülmektedir. Yapılan düzenlemeler ile BEPS projesinde ülkelerin tutarlılık, şeffaflık, ticari ve finansal işlemlerde özün önceliği, mali disiplin, zararlı vergi uygulamaları ile etkin mücadele etme gibi hususlar da ön plana çıkmaktadır. Nihayetinde BEPS uygulamasını, son yüzyılımızın uluslararası ölçekte bir vergi devrimi olarak nitelendirilen bir girişim olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *BEPS(Matrah Aşındırılması ve Kârın Aktarılması), dijital ekonomi, küreselleşme, çifte vergilendirme, kar aktarımı*

Corresponding Author e-mail: arzuyurttas78@gmail.com

Kırklareli Üniversitesi Çalışanlarının Hasta Hakları Algısı ve Tutumunun İncelenmesi

E. Z. Demirbilek¹, A. Yener²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, ezgizengin@klu.edu.tr
²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye. aysen.erdinc@klu.edu.tr

Özet

İnsan hakları ve değerlerinin sağlık alanında uygulanması anlamına gelen “hasta hakları”, günümüzde hak ettiği önemi özellikle son yıllarda yapılan çalışmalarla bulmaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmada da Kırklareli Üniversitesi’nde çalışan akademik ve idari personelin hasta haklarına ilişkin algısı ve tutumunun irdelenmesi amaçlanmıştır. Buradan yola çıkarak çalışmada katılımcıların hasta hakları algısı ve tutumunu ölçmeye yönelik 218’i akademik, 133’ü idari olmak üzere toplam 351 kişiye yüz yüze görüşme yöntemi ile anket tekniği uygulanmıştır. Katılımcıların hasta hakları algısı ve tutumuna ilişkin soruların ölçümlenmesinde faktör analizi uygulanmış; cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim, mesleki deneyim, unvan, kurumda çalışma süresi, çalışılan birim, mesleki çalışma alanının, hasta hakları tutumlarında bir farklılık yaratıp yaratmadığına ilişkin sorularda ise parametrik olmayan analizlerden Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis analizleri tercih edilmiştir.

Çalışma sonucunda sosyo-demografik değişkenlerin hasta haklarının alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa neden olduğu; cinsiyet ve yaş grubu değişkenlerinin anlamlı bir farklılığa neden olmadığına ulaşılmıştır. Sonuç olarak Kırklareli Üniversitesi çalışanlarının hasta hakları tutumunun incelenme aşamasında oluşturulan alt boyutlar arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Hasta Hakları, Algı, Tutum, Üniversite*

Corresponding Author e-mail: ezgizengin@klu.edu.tr

Erving Goffman'ın Benlik Kuramı Çerçevesinde İzlenim Yönetimi ve Kişilerarası İletişime Etkisi Üzerine Bir Değerlendirme

E. Z. Demirbilek¹, H. Demirbilek²

¹Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, ezgizengin@klu.edu.tr
²Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, demirbilek_89@hotmail.com

Özet

Benlik sunumu kavramı son dönemde özellikle sosyoloji, psikoloji ve iletişim bilimleri alanlarında sıklıkla çalışılan konular arasında yer almaktadır. Bu çalışmada da benlik sunumu kavramı kişilerarası iletişim bağlamında incelenmiştir.

Yapılan çalışma, Erving Goffman'ın en çok alıntılanan metinlerinden Günlük Yaşamda Benliğin Sunumu (The Presentation of Self in Everyday Life) çalışması özelinde benlik, benlik sunumu ve insan doğası kavrayışlarına derinlemesine bir değerlendirme yapmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda öncelikle benlik ve benlik kuramcıları değerlendirilmiş, ardından Erving Goffman'ın kuramsal çerçevesi tanıtılarak benlik sunumu kavramı açıklanmış ve kavramların birbirleri ile olan ilişkisine değinilmiştir. Son olarak Goffman'ın sunmuş olduğu kuramın kişilerarası iletişime etkisi üzerinden bir tartışma yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Sembolik Etkileşim, Erving Goffman, Benlik Sunumu, Kişilerarası*

*İletişim*Corresponding Author e-mail: ezgizengin@klu.edu.tr

Vergi ve Gelir Dağılımı

Ç. Eti¹

¹*Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli, Türkiye, cigdmeti@gmail.com*

Özet

Ülkelerde kamu harcamalarının kaynağı vergilerdir ve gelişmişlik düzeyinin bir göstergesidir. Bu vergilerin bölüşümü ülkedeki toplumsal yaşam ve barışın da ölçü niteliğidir. Vergilerin adaletli bölüşümü ise devletin görevidir. Vergiler farklı türlerden oluşmaktadır. Dolaylı ve doğrudan olmak üzere vergi yükümlüsünden tahsil edilmektedir. Vergiler gelir üzerinden, harcama üzerinden ve servet üzerinden hesaplanmaktadır. Vergilerin kişiler üzerinde ödeme yükümlülüğü arz ve talep esnekliğiyle açıklanabilir. Çalışmam farklı vergi türlerinin gelir dağılımı üzerindeki etkilerinden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Vergi, Gelir dağılımı, Vergi türleri*

Corresponding Author e-mail: cigdmeti@gmail.com